

YA:SUKONO WADE TABO

YONETE

AKULOLIYA

Godokono Tabote Lumagino Apa:mo Me Opamo Da:piya

1 ¹ Godote me opo osiyodiloo: no dopamo Tabote okolinami, ebete Godago eba okolionalo ebe ega:walo Godoko ibi kapiyanomola,^a ² ebema: me opo wagilimia: no Tabote Godago kapimiya eba kunu okolionamiya.

³ Ebene Godote me opono inamabu ega:walo tobolo ununo inamabu, iyaiya uliyana ega:walo epo, ebete ibi bilibilinomo Tabokono elawamo osiyodiloliya, ebema: ibi bilibilinomo magumulo kapiya tanalo idite idawano elawamo kawokaliya.^b ⁴ Ebe tetelo nanitabo igilote Tabogodolo itanami, ebene me igilote aloma: eda:te opo epo bilibilinomo ebo pukuilamiya.^c ⁵ Ebe mabuma: me alote idoko magumulo pukuilamena, idokono elawote a: egamidama: modoboa:^d

⁶ Ebene Godokono alibodawa Yonete a: pemaigiya,^e ⁷ ebete epo bilibilinomatamo ebe alono tanalo eba pawokalimilo iba:te ebene tabo olowite nanitabokobi ebo ka:midima:. ⁸ Yonete alo me opamo kadaiya:, wiyasiya ebete epatamo alono tanalo kapawokalima: ebema: piya. ⁹ Yonete dapawokalimiya ebe alo ebe Godokono nanitabo alola, ebe alote me opo epo bilibilinomo pukuilamena.^f

¹⁰ Nanitabola, Godote me opo Tabokono elawamo osiyodiliya, wiyasiya Tabote pete me opolo eba pokolinalo me opo epate ebene tanalo kiyatawaiya:, ¹¹ iyo, ebete ebene oponomamo piya wiyasiya ebene epate ebe kalakalago kelawiya:. ¹² Wiyasiya numa:la:, kebe epate ebe

^a 1:1 Yon 17:5; 1Yon 1:1-2; Awo 19:13 ^b 1:3 1Kol 8:6; Kol 1:16-17; Yu Epo 1:2
^c 1:4 Yon 5:26 ^d 1:5 Yon 3:19 ^e 1:6 Mat 3:1; Luk 1:13-17,76 ^f 1:9 Yon 8:12

nanitabonomolo delawiya ega:walo ebe nanitabokobi da:midiya, ebete iba:tamo elawo ikalamiya iba:te Godokono gudima: keda:onama. ¹³Me guda:te me opo dubu idino ubi tanalamo ega:walo kateneno elawamo kawokalaiya;, wiyasiya iba:te Godokono elawo kapiyamo awokalaiya.^g

¹⁴Ebene Tabote lumagino apa:mo pete ago eba pokolinalo ale ebenu alo kawonomo ebo umiyama;, ebako alo Nabiwi Godote ebenu kapiya Gudutamo ikamiya. Ebenu alono pukuilame magumulo ale me tanalo umiyama;, ebe Godokono nilakapo tanalo ega:walo nanitabo tanalo tabokanomola.

¹⁵Ebene Yonete ebenu tabo madodo unamo adipatelo Godokono Guduno tanalo ma kunu awokalimiya, “Nale dopamo kebe dawano tanaloma: ka:kiyawaimo, me ebe lumagila. Nale ebenu tanaloma: ma kunu gimo, ebete naimano walogabo apune ba:pena, ega:walo Godote ebetamo dikamiya ebe elawo kawonomote naimano elawo nodoliona, mabu nale me opamo awokala:no ebete dopamo okolinami.” ¹⁶Ebe nilakapo tabokanomola, ebema: ebenu nilakapo tanalodo ebete a bilibilinomatamo ebenu wadewade tanalo walo ikaeamenaki, walo ikaeamenaki, ebete eba kunu wagenami. ¹⁷Nanitabola, Godote ebenu Totomu Tabo epatamo Mosesedo ikalamiya, wiyasiya ebete ebenu nilakapo tanalo ega:walo nanitabo tanalo Ya:su Kelisogodone awokalilamiya.^h ¹⁸Lumagi idite Godokono ololo dopamo kuminakia;, wiyasiya Godokono Gudu kapiyate ebenu Nabiwino tanalo epatamo apawokalimiya, mabu Nabiwila Gudula ibi kapiyanomola ega:walo Gudute Nabiwino ololo apulo okolina.ⁱ

**Epo Obamo Waduba:midaoledawa Yonete Ebe A:ka:tuwa: Ebenu
Tanaloma: Da:kiyawaiya
Ma:t 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18**

¹⁹Ebe tetelo Yelusalema kawo duliyoumololo dilukulionamiya, ebe Yu watowatopiate Godotamo kalimagono ikameopi dubu ega:walo Libai gu dubu^j epetapi Yonetamo ebo naliboliya ebenu nanitabo tanalo ka:nuima: Ebenu iba:te Yonetamo pelamete ebe napalatediya, “A:ma: potelela:ka?: A:imano nanitabo tanalo atamo nawokalima:.”

²⁰Yonete ibino tabo wiyama: ubia:noma: kediya;, wiyasiya ebete kalakalago ibi awokala nanaliya, “Na Godokono Alibodawa Kelisotea:!”

^g 1:13 Yon 3:3-6; Pil 2:7; Yon 2:11; 1Pit 1:23 ^h 1:17 Maimi 34:28; Lom 6:14

ⁱ 1:18 Maimi 33:20; Yon 6:46; 1Tim 6:16 ^j Yu epo magumulo 12 gu na:pola:namiya, me Libai gu ebe idila. Ebe gu kapiyate Godokono woko osiyodilonamiya Yu epo epetapiatamo. Ma kunu Yelusalemalo ditanami, ebe Godoko Amamateno Iya Motolo Libai gu dubate woko a:ka:tuwa: osiyodilonamiya. Ebenu iyaiya duliyoumololo atumu epetapi iba:te Yu epono balidi ibilamole motolo oale alapiopima: eda:onamiya, epetapiate Godokono tabo iyatulamepima: eda:onamiya, ega:walo epetapiate tabo anagiyamidapima: eda:onamiya.

²¹Ebema: iba:te ebe walo nakalatediya, “A:ma: potelela:ka? A:ma: Godokono woki awokalimidawa Elayatela:ka:, a me opo epatamo walo da:ka:pemaigi?”

Yonete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Ao, na ebetea:.”

Ebema: iba:te ebe walo nakalatediya, “Mosesete lumagi idino pe tanaloma: da:kiyawaiya, a:ma: ebe Godokono Woki Awokalimidawa idila:ka:?”

Yonete nowamiya, “Ao, na ebetea:.”^k

²²Ebene iba:te ebetamo walo na:kegeliya, “A piyate kapaliboe, ale iba:tamo wiya tabo katama:, modobola a:imano tanalo nawokalima:, a:ma: potelela:ka:?”

²³Yonete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Godokono woki awokalimidawa Aisayate naimano tanalo awokalima: tabo ma kunu giya, ‘Lumagite bulu opolo tabo ma kunu kawonomamo ka:pegemene, ‘Kawodawano gabo na:tupugaima:la.’”^l

²⁴Ebe tetelo kebe Yu watowatopiate ebe dubu Yonetamo dupaliboliya, ibi Pa:lisi tanebapila,^m ²⁵ebema: ebe dubate ebe walo na:kegelamiya, “A:ma:le egeata a:ma: Kelisotea:, ega:walo a:ma: Elayatea:, ega:walo Mosesete Godokono wokodawano pe tanaloma: da:kiyawaiya a:ma: ebetea:. Ebema: mabu keleka: a:ma:le epo obamo dowaduba:midaola:wenaka?”

²⁶Yonete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Nanitabola, nale epo obamo owaduba:midaolenakomo, wiyasiya la: magumulo dokolina ebe lumagi idino tanalo la: nanitabolo iyatawa:, ebe aimano Kawodawala. ²⁷Ebete naimano walogabo apune ba:pena, wiyasiya na wadenoa: nale ebene agowa ukulaolema:.”ⁿ ²⁸Yonete Yodane Kolomo apulo epo obamo dowaduba:midaolenaki, ebete ebe opono Betani duliyoumololo eba okolinalo me tanalote ebetamo ebo pemaigiya.

Ya:suko Me Opo Epono Kuba Wiya Uwatelamedawala

²⁹Ebene egela idilo Ya:sute ebetamo eba pitalo, Yonete ebe umite epetapiatamo negiya, “Numa:la:, ebe Godokono Sipi-goe Da:pesote pita, ebete opo epono kuba osiyodilole wiya uwatelamete ebene kalimamo kegebolelaemene.”^o ³⁰Nale dopamo la:tamo kebe dawano tanaloma: ka:kiyawaimo, me ebe lumagila. Nale ebene tanaloma: ma kunu

^k 1:21 Totomu 18:15,18; Ma:t 11:14 ^l 1:23 Ais 40:3 ^m Ya:suko tetelo Palisi epo ebe Yu epono taneba idila. Godote ibino ewoniatamo Mosesedo dikalamiya ebe Totomu Tabo, ega:walo ibino ewoniate a:ka:tuwa: kebe iyaiya tanaloma: kawokawo pukalama: degelanamiya, Pa:lisi epate ebe tanalo bilibilinomamo wadenomamo tudila:onamiya, ebene iba:te epo ma kunu eba iyatulamenalo, piyate ibino tabamo tudila:oa:no iba:te ibi kubakubapima: gelate iba:go kaladabutinakia: ⁿ 1:27 Yon 1:15 ^o 1:29 Ais 53:6-7; 1Pit 1:18-19

gimo, dubu idite naimano walogabo apune ba:pena, wiyasiya ebenu elawo kawonomola, ebete naimano elawo nodoliona mabu nale me opamo awokala:no ebete dopamo okolinami.^p ³¹Iyo, nale ebe umia:no dopamo ebenu nanitabo tanalo na iyatawa:, wiyasiya ebenu tanalo nale Isalaela epatamo awokalima: piyamo, ega:walo nale epo obamo ebema: waduba:midaolenakomo.”

³²Ebenu Yonete Ya:sukono tanalo awokalimilo negiya, “Nale ebenu tanalo ma kunu uimo, Godokono Uliyanate Unu Duliymolone ebetamo bigo olamu piwisigitalo uimo, ebete ebegodolo ka:pokolinama.^q ³³Nale ebe tanalo umia:no dopamo Ya:sukono nanitabo tanalo iyatawa:, wiyasiya na epo obamo waduba:midaolema: dapaliboniya ebe Kawodawate natamo negi, ‘Naimano Uliyanate pogodolo ka:pokolinama: ebetamo da:piwisigamene, a:ma:le ebe lumagi uma:wete kiyatawama:ta, ebe naimano Uliyanamo epo waduba:midaoledawala.’ ³⁴Nanitabola, ebe tanalo naimano balida:mo uimo, nale ebenu tanalo ebema: awokalimo, ebe Godokono Gudula.”^r

Ya:sute Ebenu Dopo Waloma:tapi Dekala:miya

³⁵Egela idilo Yonete ebe waloma:tapi netewago dutitatitiya, ³⁶ebe tetelo Ya:sute ibi niyakabodo eba petonatolo, Yonete ebe umite negiya, “Numa:la:, me Godokono Sipi-goeo Da:pesola, ebete epono kuba osiyodilole wiya kuwatelaemene.”^s

³⁷Yoneko waloma:tapi netewate ebe tabo dolowiya iba:te ebe atepate Ya:suko ebo waloma:tiya, ³⁸ebenu Ya:sute olobigate ibi ulamelo nanaliya, “La:imano ubi beda:la:ka:?”

Iba:te ebenu tabo eba wiyalo ebe naniya, “Iyatulamedawa, ale a:ma: La:baima: ka:miata, ebema: a:ma: keboloko koliaawena, a ubila ebe bai uima:.” Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Yu epate ibino tabamo wade iyatulamedawa idi La:baima: ka:minaka.

³⁹Ebenu Ya:sute iba:tamo nowamiya, “Kuba:nola, la: pa:wete na:puma:la:.” Ebenu egelate kela:mo da:niwisigatepani, 4 koloko keba kunula:ka: ebako tetelo ebe dubu netewate Ya:suago tonate, ebenu okoli bai numinate kapiya idoko eba:go ebo nelaniya.

⁴⁰Ebe dubu netewapi magumulo idino mailo A:ndulute, ebe Saimono Pitakono ekawila.^t ⁴¹Ebenu duiyanomolo A:ndulute tote ebenu naniwi Saimonoko da:numiya ebe nananiya, “A Mesayako nanitabonomolo uima:!” Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Yu epate Godokono Alibodawa Kelisoko ibino tabamo Mesayama: ka:minaka.

⁴²Ebenu A:ndulute ebenu naniwi Ya:sutamo demagatiya, Ya:sute ebe umite ebetamo negiya, “A:imano mailo Saimonote, a:ma: Yonekono

^p 1:30 Yon 1:15 ^q 1:32 Ma:t 3:16 ^r 1:34 Ma:t 3:17 ^s 1:36 Yon 1:29 ^t 1:40 Ma:t 4:18-20

gudulata, wiyasiya epate a:ma: oli mailo Kipasema: keka:ima:ta.” Kipase mailono magumu nitana ‘Nokolala,’ ega:walo Guliki opo epono tabamo iba:te ebe mailo Pitama: ka:minaka.”

**Ya:sute Pilipiko Ega:walo Nata:niyoloko Ebe
Waloma:tapima: Keda:onama: Dekala:miya**

⁴³Ebene egela idilo Ya:sute Ga:lili opamo ka:toma: ubi diyatiya, ebe tetelo ebete Pilipiko umite ebe naniya, “Modobola a:ma: na nowaloma:ena.”

⁴⁴Ebe dubu Pilipiko ebe Betasaida duliymolodawala, ega:walo A:nduluko Saimonago iba:te ebe atu duliymololo okolionamiya. ⁴⁵Ebene Pilipite Nata:niyoloko numite ebe nananiya, “Mosesete Godokono Totomu Bukalo pokono tanalo kawokalimiyale, ale ebe Kawodawa nanitabonomolo uima: Iyo, Godokono woki awokalimipi epetapiate ebene Bukalo atu lumagino tanaloma: tabo walo dakawokalimiya, me ebe lumagila. Ebe Ya:sute Nasaleta duliymolodawala, Yausepekonu gudula.”^w

⁴⁶Nata:niyolote wiyasiya negiya, “Nasaleta duliymolone wade duliymolola; ebema: ebe duliymolone beda: wade tanalote na:ka:pemaigamene?”

Pilipite ebe naniya, “Modobola a:ma: pa:wete ebene tanalo na:puma:.”

⁴⁷Ebene Nata:niyolote ebetamo da:pemaigiya, Ya:sute ebe umite ebene tanaloma: negiya, “Me Isalaela opo dubu ebe nani tabo lumagila. Ebene tepo magumulo a:da: tanalo idi kitana; puliyanomola.”

⁴⁸Nata:niyolote ebe nalatediya, “Mabu keleka: a:ma: naimano tepo magumuno tanalo diyatawawita?”

Ebene Ya:sute nowamiya, “Pilipite a:ma: mamu pema: ana:no ega:walo nale a:ma:go alugoa:no, a:ma:le da:imi kewano gololo magumulo dokoliawitaka, nale a:ma: Godokono Uliyanano elawamo iyalo uma:kamata.”

⁴⁹Ebe tetelo Nata:niyolote ebetamo negiya, “Iyatulamedawa, nanitabola a:ma: Godokono Gudulata! A:ma: Isalaela epono Kawo Elawodubulata!”^w

⁵⁰Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Nale a:ma: da:imi kewano golololo dumatikama, ebe mabuma: a:ma:le na nanitabokobi ka:midina:wita? Nanitabola, me tanalo kawo tanalola; wiyasiya a:ma: walone nagodolo kawokawo anoano tanalonomo kulamolema:ta. ⁵¹Na a:ma:tamo nani tabonomo gemo, Godote ebene Unu Duliymololo a:iyamiditalo a:ma: kuima:ta, iyo, Epono Naniwite^x waola gaboma: eda:te, Godokono

^u 1:42 Mat 16:18 ^v 1:45 Totomu 18:18; Ais 7:14; 9:6; Yel 23:5; Isi 34:23

^w 1:49 Mat 14:33; 16:16; Mak 3:11 ^x Epono Naniwi ebe Yasukono mailo idila. Ebe a epo bilibilinomonu Naniwila, atumu Godoko ebe aimano Nabiwila.

nopopiate ebe waola gabodo Unu Duliyomolamo ka:nodolo, ka:piwitio, eba kunu eba wagelelo, a:ma:le ibi ebo kulaema:ta.”^y

**Ya:sute Ka:ina Duliyomololo Obonomo Wade
Da:imi Obonomoma: Da:midia**

2 ¹Egela netewa epetapi da:petoiya, ebe tetelo Ga:lili opono Ka:ina duliyomololo dubu idite oli kamiyale lawe soliyomu osiyodiluti. Ebe soliyomu magumulo Ya:sukono menoko na:luti, ²ega:walo Ya:sute ebe waloma:tapiago atumu ebolo na:ka:pola:niya mabu soliyomu namutudawate ibi analiya iba:te epo epetapiago soliyomu bae ka:penaoma. ³Ebene soliyomu osiyodilo magumulo wade da:imi obote dolopoligiya, ebe tetelo Ya:sukono menokote ebe naniya, “Epate wade da:imi obo da:nia samonomamo opoliya.”

⁴Ebene Ya:sute ebene menokotamo negiya, “Maea, nale kebe tanalo osiyodiloma: a:ma:le na akopanana:la:, mabu naimano elawo awokalimi tete nanitabolo ka:pea:, ebe tetete pemaigama: Godote a:ka:tuwa: na kananemene.”^z

⁵Ebe tetelo ebene menokote oobligate soliyomu namutudawano moto wokopiatamo negiya, “Ebetete kebe tanalo osiyodiloma: la: danaletamene, modobola la: ebe tanalo gito nosiyodiliyala:.”

⁶Ebe tetelo ebe motolo sikisi kawokawo obo upate na:pola:niya, me upa epate nokolamo osiyodiloliya ega:walo ibi magumulo epetapi 80 litala ega:walo epetapi 120 litala. Me upano tanalo ma kunu itani, nio oboa: wiyasiya Yu epono osiyodilole magumulo iba:te Godokono totomu tabo ida:mo ka:tudila:oma: ibino kotono daley a makomako upano obamo ukulaolenakiya, ibino ewoniate ibi diyatulamiya eba kunu. ⁷Ebema: Ya:sute moto wokopi nanaliya, “La: me upa obonomamo netabokailama:la:,” ebene iba:te nanitabonomolo detabokailamiya, ⁸Ya:sute ibi ebo analiya iba:te kalila:mo iyapote soliyomu namutudawatamo ka:nikaema:

Ebene iba:te tolamete soliyomu namutudawatamo da:nikamiya, ⁹ebe tetelo ebete nite ebene wokilo gola da:imi obonomoma: giya. Ebe obote wade da:imi obonomoma: keba kunu kediyale moto umi wokopiate iyatawaiya, wiyasiya soliyomu namutudawate ebe tanalo iyatawa:no, ebete oli kamiyale daiditi ebe dubu ebetamo ka:mite ¹⁰ebe naniya, “Numa:, aimano osiyodilo tanalo ma kunula, soliyomu osiyodilo tetelo ale epatamo wade golanomo da:imi obo dopamo ikalamenakoma:, iyo, iba:te ebe wade gola obo dopoliyama:na:, ebene walone ale gola:dopo obo iba:tamo ebo kikalaemalema. Wiyasiya a:ma: eba kunu kosiyodilawea:, a:ma: soliyomu olopoligo tetelo me gola da:imi obonomo epatamo ikalamitata!”

^y 1:51 W Mabu 28:12 ^z 2:4 Yon 7:30; 8:20

¹¹Ebema: Ga:lili opono Ka:ina duliyoumololo Godokono elawo awokalima: Ya:sute me ebena dopo anoano tanalo osiyodiliya. Ebe tetelo ebena waloma:tapiate ebena kawo elawonomo dumiya, iba:te ebe nanitabokobi ebo midiya. ¹²Ebena me tanalo dolopoligiya Ya:suko ega:walo ebena waloma:tapi, iba:te ebena menokago ega:walo ekakiago Kapeniyama duliyoumolamo tolamete tete da:pesamo ebo nilukuliya.^a

Ya:sute Godoko Amamateno Iya Moto Wadekobi Da:midiya
Ma:t 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46

¹³Mabu Yu epono Aduga:la Soliyomu^b osiyodilo tete detatalinapiya, ebema: Ya:sute Yelusalema kawo duliyoumolamo gito tiya.^c ¹⁴Ebena ebete Godoko Amamateno Iya Motamo tote, ebe motolo epate kau-goeogeo ega:walo sipi-goeogeo ega:walo bigo olaola maniamo eba midiolitalo ebo nulamiya, ega:walo ebe atu tetelo epate patapatalo ilukulite epetapino mani dodowaolitiya ebete ibi ebo ka:nulamiya. ¹⁵Me mabuma: Ya:sute ale uwatete pa:ka:pa:ka: osiyodilote ebete ebe goeogeo Godoko Amamateno Motono kala magumuna elawonomamo ebo a:na:ma:lateliya, ega:walo ebete mani odowaolepino patapata oba:midaolelamete epono mani eba pa:na:gudilamelo iyaiya ebo petoiya. ¹⁶Ebena ebete bigo olaola olowamepi kawiya eba analelo negiya, “Me inamabu me motone nowagaila:la:. Naimano Nabiwino Moto talenala, ebema: la:le olowame baima: akomida:la:!”

¹⁷Ya:sute me tanalo dosiyodiliya ebena waloma:tapiate Godokono Bukano tabo idi ebo malagidiliya, ebe tabote ma kunu itana, “A:imano Talena Moto mabuma: naimano tepo magumuna elawote elanomoma: eda:na.”^d

¹⁸Ebe tetelo Yu watowatopi epetapiate Ya:suko naniya, “A:ma: Godokono elawo awokalima: aimano ololo apulo anoano tanalo nosiyodila, ebema: a kiyatawaomalema: a:ma:le Godokono Motolo dosiyodilawa: ebe tanalo a:imano elawamo kosiyodilawea:, wiyasiya Godokono elawamo osiyodilata.”

¹⁹Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Kuba:nola, la:le me Godoko Amamateno Moto danabulima:ema, wiyasiya nale netewa-kapiya egelalo walo ka:ketemamo.”^e

²⁰Yu watowatopiate ebetamo negeliya, “A:ma: na:kemalagidilawita, a:imano elawo modobola me moto kawonomo netewa-kapiya egelalo keta:ema:? Eiyel Me moto aimano nabiate 46 ulamamo etenamiya!”

^a 2:12 Ma:t 4:13 ^b Buka ka:la:mioledawa, a:ma: me Soliyomuna magumu iyatawama: ubi diyata:emene, modobola a:ma: Yon. 18:28 buka apuno walubi tabo numiye.

^c 2:13 Maimi 12:1-27 ^d 2:17 Oale 69:9 ^e 2:19 Ma:t 26:61; 27:40

²¹Wiyasiya Ya:sute kebe tabo kegiyale ebe ebena apeno tanaloma: giya.^f ²²Ebema: walone tetelo ebete a:e magumune da:kemaigiya, ebena waloma:tapiate me tabono magumu ebo malagidiliya, ebena Godote ebena tanaloma: ebena Bukalo kebe tanalo iyalo kawokalimiyale, iba:te ebe tanalo wadenomamo lawete nanitabokobi eba midilo Ya:sukono tabo atumu nanitabokobi ebo ka:midia.^g

**Ya:sute Epo Bilibilinomono Tepo Magumuno
Iyaiya Kuba Tanalo Iyatawala**

²³Ebena Aduga:la Soliyomu tetelo Ya:sute Godokono elawo awokalima: kebe kawokawo anoano tanalo Yelusalema duliyoumololo kosiyodiloliyale, epo epetapi bilibilinomate ebe tanalo ulamete ebe nanitabokobi ebo midia.^h ²⁴Wiyasiya ibi magumulo Ya:sute ebena nanitabo tanalo kapiya lumagi iditamo kawokalimiya:, mabu ebe iyatawanomola epo bilibilinomono tepo magumulo kuba elemasigi tanalate ba:pola:lama. ²⁵Ega:walo ebete lumagi idi kananakia: ebete ebena tepo magumuno tanalo nanitabonomolo kawokalima:, mabu ebete epo bilibilinomono tepo magumuno tanalo iyalo iyatawiya.

Ya:sute Yu Epono Watodawa Nikadimasiago Tabo Degelaniya

3 ¹Ebe tetelo Yu epono watodawa idi nokolinami, ebena mailo Nikadimasitela, ebe Pa:lisi tanebadawa idila.ⁱ ²Idoko idilo ebete Ya:sutamona penate na:pegeni, “Iyatulamedawa, a epetapi iyatawala a:ma: Godote palibiyata a ka:piyatuama:ema:, mabu Godote kebe lumagigodolo okolina:no, ebete a:ma:le dosiyodilola:wenaka ebako anoano tanalo osiyodilolema: a:ka:modobomene.”

³Ya:sute ebena tabo eba wiyanalo negeni, “Na a:ma:tamo nani tabonomo gemo, lumagite olinoma: eda:lo ebe oli igilamo walo awokala:no, Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebete ebe tanalona magumu a:kuimene.”^j

⁴Ebema: Nikadimasite Ya:suko nalateda:ni, “Lumagite kadelema: deda:na, ebe tetelo ebete olinoma: walo keba kunu na:keda:mene? Gaboa:nola, mabu ebete ebena menokono tepo magumamo opegate menokote ebe walo alaima: modoboa:!”

⁵Ya:sute ebetamo nowamini, “Nale a:ma:tamo nani tabo gemo, lumagite obamo ega:walo Godokono Uliyanano elawamo olinoma: eda:no, Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebete ebe duliyoumolamo a:ka:nopegamene. ⁶Me opolo lumagite dawokaliya ebe tetelo ebena igilote menokola nabiwila iba:godone pawokaliya, wiyasiya ebena

^f 2:21 1Kol 6:19 ^g 2:22 Luk 24:6-8; Yon 12:16 ^h 2:23 Yon 7:31 ⁱ 3:1 Yon 7:50; 19:39
^j 3:3 Ma:t 18:3; 1Pit 1:23

uliyano nanitabo igilote Godokono Uliyanagodone ka:pemene,^k
 7ebema: epate olinoma: eda:ote walo awokalaoma: degemo, ebe tanaloma:
 a:ma: akola:wala:la. ⁸Lumagite Godokono Uliyanano elawamo olinoma:
 eda:lo ebe oli igilago walo dakawokalamene ebe tanalo ma kunula. Me
 opolo awate a:ka:tuwa: ebena ubilo iyaiya apune dapaloguta, a:ma:le
 ebena diyamo kapiya olowitata wiyasiya awate kebene wagilimite
 ka:pitale ega:walo kebabulo ka:nolopoligutale a:ma: iyatawa:.”

⁹Nikadimasite wiyasiya Ya:sutamo negeni, “A:imano tabono magumu
 na wadenomamo kelawea: Me tanalo keba kunula:ka:?”

¹⁰Ebena Ya:sute ebena tabo eba wiyano negeni, “A:ma: Isalaela
 epono iyatulamedawa idilata, wiyasiya mabu keleka: a:ma: me tanalono
 magumu kiyatawawena:?” ¹¹Na a:ma:tamo nani tabonomo gemo, naimano
 tanebapiago ale diyatawawena: ebe iyaiya tanalo gelanakoma:, ega:walo
 ale iyalo dulamoliyama: ebe iyaiya tanalo kiyawawakoma:, wiyasiya
 la: Yu epo epetapiate aimano tabo kolowiawakoma:. ¹²Iyo, nale me
 tetelo la: me opono tanalo da:kiyawawakoma:, la: wiyasiya
 nanitabokobi ka:midila:wena:, ebema: nale Godokono Unu Duliwomolono
 tanalo la: walo da:ka:kiyawawakoma:, diyala, la: atumu nanitabokobi
 a:ka:midila:ema. ¹³Nanitabola, me epo epo magumulo lumagi idite
 Godokono Unu Duliwomolamo ka:nodoliya:, wiyasiya Epono Naniwite
 Unu Duliwomolone me opamo a:piwisigiya, ebema: ebe kapiyate iyatawala
 Unu Duliwomolono tanalo.

¹⁴“Ega:walo me tanalo idila, Mosesete bulu opolo kalu idi auli
 inamabuamo osiyodilote gaubamo keba kunu kadipatiyale, modobola
 a:ma: ebe tanalo nemalagidila. Ebe tetelo bu kaluate Isalaela epo
 magumulo kebe epo daloliya, iba:te Mosesekono auli kalutamo
 da:meleiya, Godote ibino igilo ebo mula:lalamiya. Ebema: nanitabola,
 me tetelo Godote atu gabodo Epono Naniwi unamo kadipatemene,^l
¹⁵ebene piyate ebe nanitabokobi da:midima:na: iba:te uwomua: igilo ebo
 kelaema:na:.” ^m ¹⁶Mabu Godote me epo epo nilakapolo kawonomamo eba
 malagidilolelo ebena Gudu kapiyanomo me opamo ebo palibiya, ebema:
 piyate ebe nanitabokobi da:midima:na: ibino igilate akalatiwomua:na:
 wiyasiya iba:te uwomua: igilo kelaema:na:.”

¹⁷“Nanitabola, Godote ebena Gudu dapalibiya, ebe tetelo ebe ubi
 kiyatiya: ebena Gudute epono tanalo anagilamelelamete kuba wiya
 kikalaema:, ao, wiyasiya ebe ubila ebete ibino igilo ka:pa:mula:lalaema:.”^o
¹⁸Ebema: piyate Godokono Gudu nanitabokobi da:midina Godote
 iba:tamo kuba wiya a:kikalaemene, wiyasiya piyate ebe nanitabokobi
 midia:no Godote ebena woki iyalo iyatiya iba:tamo kuba wiya

^k 3:6 Yon 1:13 ^l 3:14 Nabas 21:4-9; Yon 8:28; 12:32 ^m 3:15 Yon 20:31 ⁿ 3:16 Yon 3:36;
 10:28; Lom 5:8; 8:32; 1Yon 4:9-10 ^o 3:17 Luk 19:10

kikalaema, mabu iba:te nanitabokobi midi magumulo ebena Gudu kapiyanomo kelawea:^p 19-20 Numa, Godokono alote me opamo da:piya iba:te ubia:noma: eda:iya, wiyasiya ibi ubila idoko magumulo kilukulionama: mabu ibino osiyodilole tanalo kubakubanomola. Iyo, kuba osiyodilolepiate wade alo ubia:noma: eba eda:olo alo magumamo ka:pelamenakoa, mabu ibi ubia:nola alote ibino kuba pukuilamelelaema, ebema: nanitabola, ibino kuba anagiyamida tanalote iba:tamo ka:pemaigamene,^q 21 Wiyasiya piyate Godokono nanitabo gabodo da:tolamena iba:te alo magumamo ka:pelaema:na, ebena iba:te wadewade tanalo Godokono elawamo eba osiyodilolelo alote ibino nanitabo tanalo ebo kawokalilaemene.”

**Epo Obama Waduba:midaoledawa Yonete
Ya:sukono Tanalo Dawokalimiya**

22 Ebe tanalo dolopoligiya Ya:sute ebe waloma:tapiago Yudiya opamo tolamete, iba:te ebolo tete geyageyadopolo eba nilukulilo epo epetapiate obama aduba:mida tanalo laema: da:pelamenakiya Ya:sute ibi ebo walubilinaki.^r 23 Ega:walo atu tetelo epo epetapiate Yonetamo da:pelamenakiya, ebete ibi Inono duliyo molo niyakabolo atumu kowaduba:midaolenaki mabu ebolo obo kawodopola, ebe Inono duliyo molote Salimi duliyo molo tatalilo itana. 24 Ebe tetelo gabamaniate Yoneko idoko moto guamo iyatia:nola.

25 Ebena egela idilo Yoneko waloma:tapiate Yu opono dubu ida:go epono apeno daleya ukulaole tanaloma: apamineuteiuya. 26 Ebema: epetapi iba:te ebe tabo gela magumuna Yonetamo pelamete ebe napaniya, “Iyatulamedawa, dopamo Yodane Kolomo apulo a:ma:tamo da:pemaigi ebe dubuno tanalo a:ma:le atamo dawokalima:wia, ebete walo ka:pete epo obama ba:powaduba:midaolena, ega:walo epo bilibilinomate a miyapaete ebetamo na:tolama.”

27 Yonete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Lumagite wade tanalo a:ka:tuwa: a:kelaemene, Godote ebetamo ikamea:no ebete gito ka:lutamene. 28 Nale la:tamo degimo, la: ebe tabo nanitabonomolo olowimata. Iyo, na ma kunu gimo, ‘Na Godokono Alibodawa Kelisotea, wiyasiya Godote na napaliboniya Kelisoko dopomete ka:toma:.’^s 29 Dubu idite oli kamiya le delaemene, ebete soliyomu osiyodilote ebe kamiya lete nanitabonomolo ebenoma: keda:mene. Ebe tetelo ebe dubuno wade namutudawate tete da:pesamo ebe niyakabamo nutite, ebena namutudawano tabo madodo olowite ebena kawo kalakala duimene, ebete atumu kekalakalamene. Nanitabola, na eba kunula, Kelisoko mabuma: naimano tepo magumulo kalakala kawonomote etaboki,

^p 3:18 Yon 5:24 ^q 3:19-20 Yon 1:5,9; 8:12 ^r 3:22 Yon 4:1-2 ^s 3:28 Yon 1:20; Ma:t 11:10

³⁰ebema: modobola ebete kawoma: neda:mene, na wiyasiya da:pesoma: keda:mamo.”

Unu Duliynomolone Da:piwisigiya Ebe Kawodawano Tanalo

³¹Godokono Unu Duliynomolone da:piwisigiya ebe Kawodawate opo epo bilibilinomo nodoilina. Kebe lumagite me opolo dokolina, ebe me opono tanaloma: kiyawaonako mabu ebe opo lumagila, wiyasiya Unu Duliynomolone da:piya ebe dawa eba kunua. Ebete me opolo a:ka:tuwa: Kawodawanomoma: eba peda:nalo,^t ³²Unu Duliynomololo kebe tanalo kulamiyale ega:walo kebe tanalo kolowiyale, ebete ebe iyaiya tanalo opo epatamo napawokalilamena, wiyasiya ibi magumulo epetapi bilibilinomate ebene tabo kelawena:.” ³³Ebe mabuma: kebe lumagite ebene tabo nanitabonomolo delaemene, ebete ebe tanalodo me tanalo idi kawokalimene, Godoko kapiya ebe nanitabo tanalo awokalimidawala. ³⁴Nanitabola, Godote dपालीbiya ebe Kawodawate Godokono nani tabo kiyawaonako, mabu Godote ebene Uliyanano elawo kawonomo ebetamo iyalo ikamiya, ³⁵iyo, Nabiwi Godote ebene Gudu nilakapolo nemalagidilona, ebema: ebete ebetamo elawo ikamiya ebete tanalo bilibilinomo osiyodilolema:.” ³⁶Ebe mabuma: kebe lumagite Godokono Gudu nanitabokobi da:midina, Godokono uwomua: igilote ebegodolo bitana, ebete iyalo elawi, wiyasiya kebe lumagite Godokono Gudutamo tuduwata:no, Godokono kawo dowa tanalonomote ebetamo bitana ebema: ebete nanitabo igilo a:kelawenamene.”

Ya:sute Samaliya Opono Kamiyala:go Tabo Da:kiyawaiya

4 ¹Ebene Pa:lisi tanebapiate Ya:sukono tanalo ma kunu olowiya, ebete epo bilibilinomo ebene waloma:tapima: midilite ibi obamo ebo waduba:midaolenaki, wiyasiya Yonete bilibili epo kowaduba:midaolenakia:.” ²Ebe teteno nanitabo tanalote wiyasiya ma kunu itani, ebe epo magumulo Ya:sute lumagi idi obamo kaduba:midanakia:, ebene waloma:tapiate a:ka:tuwa: waduba:midaolenakiya, ³ebene Ya:sute Pa:lisi tanebapino tabo gela tanalo diyatawiya, ebe tetelo ebete Yudiya opo atepate Ga:lili opamo olowaima: malagidiliya.

⁴Ebene ebamo ka:nemaigama: ebete duiyanomolo wagilimite Godokono ubilo Samaliya opodo tote ⁵ebe opono Saika duliynomolamo gito nemaigiya. Ewonino tetelo Ya:ikobote ebene gudu Yausepetamo dikamiya me Saika duliynomolo ebe damela niyakabolo itana, ⁶ega:walo Ya:ikobote dobohiya ebe obo gulite ebolo atumu ba:kitana. Ebene egele

^t 3:31 Yon 8:23 ^u 3:32 Yon 3:11 ^v 3:35 Ma:t 11:27; Yon 5:20 ^w 3:36 Yon 3:16-18; 1Yon 5:12 ^x 4:1 Yon 3:22 ^y 4:5 W Mab 33:19; Yos 24:32

tuli tetenomolo Ya:sute tete geyageyadopo pete ebe obo guli niyakabolo pokolite ela ebe pamiti.

⁷⁻⁸ Ebene Ya:suko waloma:tapiate bae maniamo uwateoma: duliynomolamo da:tolamiya, ebe a:ka:tuwa: obo gulilo eba okolitalo Samaliya opo kamiyale idite obo iyapoma: duliynomolone ebo piya, ebene Ya:sute ebe naniya, “Na obo kapete unamita. Niyata, na obo nikanama:”

⁹ Ebene kamiyalete Ya:sukono tabo eba wiyalo negiya, “Eiye, a:ma: Yu opono dubulata ega:walo na Samaliya opono kamiyalela! A:ma: na oboma: beda:ma: kanana:wa:?” Ebete ma kunu degiya mabu Yu epate Samaliya opo epo daleyagopima: gelalo atu kalila:mo obo nioma: talenama: gelanaka.^z

¹⁰ Ebene Ya:sute negiya, “Godote epatamo gito dikalamena ega:walo potele a:ma: oboma: da:towemeta, a:ma:le ebe netewa tanalo nanitabolo niyatawawetaleka; a:ma:le na banana:wena: nale a:ma:tamo igilo obo kikametama.”^a

¹¹ Kamiyalete ebetamo negiya, “Kawodawa, a:ma: ebe igilo obo kebene na:kelawa:emene? A:ma:godolo obo iyapono inamabu puliyala, ega:walo numa; me obo guli ebe kulukulunomola. ¹² A:ma: aimano ewono Ya:ikoboko da:pesodawama: gelo a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: kawoma: ka:mida:wita? Me obo guli ebete a ebene walone gudi mabuma: obobiya, ebene ebe ega:walo ebene gudi, ega:walo ebene sipi-goeogoeo ega:walo kau-goeogoeo, ibi bilibilinomate me obo nionamiya.”^b

¹³ Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, “Kebe lumagite me obo da:nimene ebe obo kapete walo ka:kuimene, ¹⁴ wiyasiya nale kebe obo lumagitamo nima: dikaemo ebe obo kapete walo a:kuminakomene. Ebe igilo obote lumagino okoli magumune tete bilibilinomolo ba:peka:ka:liyanamene, ma kunu ebete uwomua: igilo nanitabonomolo kelaemene.”^c

¹⁵ Ebene kamiyalete ebetamo negiya, “Kawodawa, niyata, a:ma: ebe obo natamo nikanama: Nale da:nimo, na walo obo kapete a:kunamenakomene ega:walo nale me obo iyapoma: walo a:ka:penakomo.”

¹⁶ Ya:sute ebe naniya, “A:ma: duliynomolamo toawete, a:imano awi nadabua:wete mamu kapimiya na:piyala:”

¹⁷ Ebene kamiyalete nowamiya, “Na awia:nola.”

Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: awia:noma: nanitabolo geata, ¹⁸ mabu a:ma: dopamo paibu iyaiya dubate aida:tepaiata, ega:walo ka:lo a:ma:go dokolina ebe dubu a:imano awinomoa: Iyo, a:ma: awia:noma: nanitabolo geata.”

¹⁹ Ebema: kamiyalete ebetamo negiya, “Kawodawa, na niyatawitamo, nanitabola, a:ma: Godokono woki awokalimidawa idilata. ²⁰ A Samaliya

^z 4:9 Esa 4:1-5 ^a 4:10 Yon 7:37-38; Awo 21:6 ^b 4:12 Yon 8:53 ^c 4:14 Yon 6:35

epono ewoniate Godoko me damela ununomolo amamatenamiya ebema: ale talenama: gelanama:, wiyasiya la: Yu epate negelanakomata epate Yelusalemalo Godoko namamatenama:na.”^d

²¹Ya:sute ebetamo negiya, “Kamiyale, nale degitamo, a:ma: me tabo nanitabokobi na:mida. Tete na:pe, piyate Nabiwi Godoko damamatena iba:te walo Yelusalemalo akamamatenama:na: ega:walo me damela ununomolo akamamatenama:na: ²²La: Samaliya opo epate Godoko amamate gabo nanitabonomolo iyatawa:, wiyasiya a Yu epate me tanalo iyatawala mabu Godokono igilo mula: tanalote agodone opo kawonomamo pena.^e ²³Nanitabola, tete ka:pemene, iyo, ebe na:pe, piyate Nabiwi Godoko nanitabonomolo damamatena iba:te oli woki uwatete ebena Uliyanano elawamo ega:walo ebena nanitabo tanalodo ebe bamamatenama:na:, mabu Nabiwite ebako epo olena ebe kamamatenama:. ²⁴Godote lumagino ololamo kokolina:, ebe uliyananomola. Ebema: piyate ebe damamatena, modobola iba:te ebena Uliyanano elawamo ega:walo ebena nanitabo tanalodo namamatenama:na.”^f

²⁵Ebene kamiyaletete ebetamo negiya, “Na iyatawala Mesayate ka:pemene, ebena mailo idi Kelisotela. Ebete da:pemene Godokono tanalo bilibilinomo atamo kapawokalilaemene.”

²⁶Ya:sute ebetamo nowamiya, “Na a:ma:go tabo da:kiyawautama:, na Kelisotela.”^g

²⁷Ebe tetenomolo Ya:sukono waloma:tapiate duliynomolone da:ka:pelamiya, iba:te kawiya pela:wa:iya mabu ebete me kamiyala:go tabo eba kiyawautalo ebo pulamiya. Wiyasiya ibi magumulo lumagi idite ebe kamiyale ma kunu kaniya:, “A:ma: beda: tanalo osiyodiloma: kowagela:wita?” ega:walo lumagi idite Ya:suko kaniya:, “Mabu keleka: a:ma:le eba:go tabo da:kiyawawita?”

²⁸Ebema: ebe tetelo kamiyaletete ebena upa obo gulilo atepate duliynomolamo tote epo ma kunu nanaliya, ²⁹“Dubu idi na:puma:la: Diyala, ebe da: Kelisotela:, mabu nale dopamo kebe kuba tanalo diya gabodo dosiyodilolenaimo, ebe iyaiya tanalo ebete natamo nanitabonomolo awokalilame.” ³⁰Ebema: duliynomolo epate kamiyaleno tabamo tudila:ote Ya:suko uima: gito tolamiya.

Ya:sute Ebena Bae Na Tanaloma: Da:kiyawaiya

³¹Duliynomolo epate eba pelamitalo ebe atu tetelo Ya:suko waloma:tapiate ebe kawiya naniya, “Iyatulamedawa, modobola a:ma: bae nena.”

^d 4:20 Totomu 12:5-14; Oale 122:1-5 ^e 4:22 2Ela 17:29-41; Ais 2:3; Lom 9:4-5

^f 4:24 2Kol 3:17; Lom 12:1; Pil 3:3 ^g 4:26 Mak 14:61-62

³²Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “Ao, nale nama: ditana ebe baeno nanitabo tanalo la: iyatawa.”

³³Ebema: Ya:sukono waloma:tapiate ibi magumulo negeliya, “Diyala, lumagi idite ebetamo bae da: ikamele.”

³⁴Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Na dupaliboniya nale ebenu ubi tanalamo tuduwatalo ebenu woko uwomuamo da:nemaigamo, nale ebe gabodo elawo nanitabonomolo elawenakomo, bae na tanalo keba kunula:ka: eba kunula.^h ³⁵Numa:la; la: pali osiyodilole tetelo ma kunu gelanakomata, ‘Netewa-netewa saganate ba:na:pola:na, pali inamabu nao tete ka:pemene.’ Ebema: nale la: tabo idi analemata, la:le Godokono pali inamabu wadenomamo ulama:wete niyatawala; nao inamabu uwate tete a:pe.ⁱ ³⁶Ega:walo me tanalo idila, kono tapio wokodawate pali namutudawano uwomua: igilo mabuma: pali woko magumulo nao kono uwatenako. Nanitabola, namutudawate ebetamo wiya ikame iyalo owagilimi, iyo, me gabodo kono kikopu amiodawa ega:walo kono tapio wokodawa, iba:te ibino wiya kawonomo kalakalago kapimiya kuwatema:na. ³⁷E pate degelanaka ebe tanalo nanitabola, ‘Lumagi idite kono kikopu amiote wiyasiya ebenu ekawite pali inamabu uwate tetelo woko kosiyodilomene, ebenu ibi netewapiate kapimiya kenaoma:na.’ ³⁸Ebema: nale la: pali inamabu uwatema: eba kunu alibolemata, wiyasiya ebe pali inamabu la:le kamiawea. Iyo, wokopi epetapiate dopamo kodakoda woko osiyodiliya, wiyasiya ka:lo la: ibino wade woko osiyodilo magumune wadewade nao inamabu uwatenakomata.”

Samaliya Opo Epo Bilibilinomate Ya:suko Nanitabokobi Da:midia

³⁹Ebe tetelo ebe duliyomololo dilukulinamiya ebe Samaliya opo epo magumulo epetapi bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi ebo midia, mabu kamiyaletē ibi a:kiyawaolamiya, “Nale dopamo kebe kubakuba tanalo diya gabodo kosiyodilolenaimo, ebe iyaiya tanalo me dubute natamo nanitabonomolo awokalilame.” ⁴⁰Ebenu iba:te ibino duliyomolone Ya:sutamō da:nemaimiya, iba:te ebe na:toweomiya ebete iba:godolo kokoliatepama; ebema: ebe tetelo Ya:sute netewa egela ebo ka:luti.

⁴¹Ebe tetelo duliyomolo epo epetapiate Ya:sukono tabo dolowiya, ibi magumulo epetapi bilibilinomate ebe nanitabokobi midite, ⁴²kamiyale ma kunu aniya, “Dopamo tetelo a:imano tabo kapiya dolowima: ale me dawa Ya:suko nanitabokobi ebo midima; wiyasiya ka:lo ale aimano imila galamo ebenu tabo olowima: Nanitabola, ebe me opo epono Igilo Mula:lelamedawala.”^j

Ya:sute Gabamani Dubuno Koi Wadekobi Da:midia

⁴³⁻⁴⁴Ya:sute me opolo dokolinami ebete ebenu tanaloma: nanitabonomolo ma kunu genaki, “Godokono woki awokalimidawa

^h 4:34 Yon 6:38 ⁱ 4:35 Luk 10:2 ^j 4:42 1Yon 4:14

ebeno duliomolo epate ebe unamo akadipatema:na; wiyasiya iba:te ebe ubia:noma: beda:onakoma:na.” Ebema: Ya:sute ebe tanalo iyatawate Samaliya opolo netewa egelamo lutate, ebene ebe opo atepate ebene Ga:lili opamo walo gito ka:tiya.^k ⁴⁵Ebe tetelo Ga:lili opo epo epetapiate ebe kalakalago lawiya, mabu iba:te dopamo Aduga:la Soliyomuma: Yelusalema kawo duliomolamo da:tolamiya Ya:sukono osiyodilole tanalo bilibilinomo nulamete wadewadenoma: ebo negeliya.^l

⁴⁶Ebene Ya:sute Ga:lili opono Ka:ina duliomolamo walo gito ka:tiya, ebe duliomolo ebe ebete dopamo Godokono elawo awokalimi tanalodo obonomo wade da:imi oboma: da:midiya, ebe duliomolola. Ebe tetelo gabamani dubu idi ebolo nokoliti, wiyasiya ebene koite Kapeniyama duliomololo kawo gabugabuago watiti.^m ⁴⁷Ebene ebe gabamani dubute Ya:sute Yudiya opone pe tanalo dolowiya, ebema: ebete ebetamo tote ebe nananiya, “Modobola:ka: a:ma: Kapeniyama duliomolamo pa:wete naimano koi wadekobi na:pa:midiye, mabu ebe a:e tatalila.”ⁿ

⁴⁸Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, “La: epo bilibilinomono tanalo ma kunula, nagodolo kawokawo anoano tanalo ulama:wea:no la:le na nanitabokobi ka:midina:wenakoa.”^o

⁴⁹Gabamani dubute ebetamo walo na:kegiya, “Kawodawa, niyata. A:ma: nago samamo na:pa:, naimano gudute da:ba:emene.”

⁵⁰Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: kalakalago na:toa. A:imano koino igilote akalatidimene.”

Ebe tetelo ebe dubute Ya:sukono tabo nanitabokobi midite ebene Kapeniyama duliomolamo to ebo wagilimiya, wiyasiya ebe atu egelalo ebete duliomolamo ka:nemaigiya.^p ⁵¹Ebene egela idilo ebene moto wokopi epetapiate eba:go dupalugiya, iba:te ebe napaniya, “Niyata, a:imano koite dutu igilo walo a:kelawi!”

⁵²Ebene koite kebako tetelo wadekobi kolowile, ebete ebe tanalo laema: ebene wokopi dalateda:liya iba:te nowaimiya, “Dutu egela tuli tetelo, 1 koloko tete keba kunula:ka:, gabugabute ebe ebo atepi.” ⁵³Ebene nabiwite wokilo nemalagidiliya, ebe tete ebe atu tetenomola Ya:sute ebe dani koino igilote akalatidimene, ebema: ebe ega:walo ebene moto epo, ibi bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi ebo midiya.

⁵⁴Nanitabola, Ya:sute Yudiya opone Ga:lili opamo pete netewa anoano tanalo da:posiyodiloliya, me tanalo ebe idila.^q

Ya:sute Agowa Tatai Dubu Wadekobi Da:midiya

5 ¹Me tanalo dolopoligiya Ya:sute Yelusalema kawo duliomolamo tiya Yu epono soliyomu idi ka:nuima: ²Yelusalemano kala ga:dimi tetelo

^k 4:43-44 Ma:t 13:57 ^l 4:45 Yon 2:23 ^m 4:46 Yon 2:1-11 ⁿ 4:47 Ma:t 8:5-6

^o 4:48 Yon 2:18; 1Kol 1:22 ^p 4:50 Ma:t 8:13 ^q 4:54 Yon 2:11

gigiyu idi bitana, ebenu mailo Sipi-goeogoeono Gigiyula, ega:walo me gigiyu niyakabolo mala: ikila:no bobo ba:kitana, ebenu mailo Yu epono tabamo Betesedala. Ebe bobo apune apune paibu tanatima:gonu motote lamota:onamiya, ³ebene iyaiya temetema:gopi bilibilinomate ebe motonu golololo pola:nanakiya, ibi magumulo epetapi balidi tamiopila, ega:walo epetapi agowa tataipila, ega:walo epetapi ape kodakoda temetema:gopila. Iba:te egela bilibilinomolo obonu tete ebe makopelitanakiya, ⁴mabu iyaiya kapiyakapiya tetelo Kawodawa Godokonu nopodawate bobonu obo da:pologinaki obote gelewalemu ebo elewegediamidanaki. Ebe tetelo kebe temetema:godawate obo magumamo samamo da:niwisiganaki ebe kapiyate wade tanalo ebo lawenaki.^r ⁵Ebenu Ya:sute Beteseda bobamo da:nemaigiya, dubu idite ebolo na:luti, ebete ³⁸ulamalo pata: modoboa:noma: eda:nami. ⁶Ya:sute ebe eba watitalo da:numiya, ebete niyatawiya ebe dubute tete geyageyanomolo eba kunu okolinami. Ebema: ebete ebe naniya, “A:ma: ubila:ka: Godote a:ma: wadekobi midima:?”

⁷Temetema:go dubute ebetamo nowamiya, “Kawodawa, me obo Godote gelewalemu dewegediamidanako, ebe tetelo na walubinidawa puliyala, ebema: na obamo eba niwisigitalo wiyasiya lumagi idite dopamo niwisiganako modobo tanalo ka:nelaema.”

⁸Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: maigawete, a:imano bogo mokopiamidawete, na:toa.”^s ⁹Ebe tetenomolo ebe dubute wadekobi olowite, ebenu bogo lawete ebo tiya.

Ya:sute ebe dubu wadekobi da:midiya, ebe egela ebe Yu epono woko: talena egelala. ¹⁰Ebema: ebe dubute bogo eba aguwatitalo Yu watowatopi epetapiate ebe kawiya aniya, “Eiye! Me aimano woko: talena egelala! Bogo aguwata magumulo a:ma: aimano pukala adikamidala:ta!”^t

¹¹Ebete wiyasiya negiya, “Na wadekobi da:midini ebe dubute ma kunu anane, ‘A:imano bogo mokopiamidawete na:toa.’”

¹²Ebema: iba:te ebe nalatediya, “Kebe dubute kanata, a:ma: bogo aguawete ka:toaema:? A:ma: a nanaa:, ebe dubu potelela:ka:?”

¹³Wiyasiya ebe dubute Yu watowatopiatamo wiya tabo gema: ka:modobiya:, mabu ebete Ya:sukonu tanalo kiyatawiya: ega:walo Ya:sute ebe wadekobi midite ebete epo bilibilinomo magumamo gito nopegiya.

¹⁴Ebema: walone Ya:sute Godoko Amamatenu Iya Motolo ebe dubu walo da:kumiya ebo aniya, “Numa:, a:imano ape wadekobi olowi, ebema: a:ma: kuba idi walo ako-osiyodilala:. Diyala, kawo temetemetete a:ma:tamo walo da:ba:ka:pemaigamene, ebenu walogabo apunu temetemetete kawonomoma: eda:te, dopamo a:ma: dumitanamiya ebe temeteme kodolimene.”

^r Yon 5:3b-4 buka apunu tabo Yonete bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebenu buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya. ^s 5:8 Ma:t 9:6 ^t 5:10 Niy 13:19; Yel 17:21

¹⁵Ebe tetelo ebe dubute tote Yu watowatopi ma kunu nanaliya, “Na wadekobi da:midina:ka ebe dubu Ya:sutela.”

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Ubi Diyatiya

¹⁶Mabu Ya:sute Yu epono woko: talena egelalo temetema:gopi epetapi wadekobi da:midilinaki, ebema: ibino watowatopi epetapiate ebetamo dowaute temeteme ikaema: ebo wagilimiya. ¹⁷Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negiya, “Naimano Nabiwite egela bilibilinomolo woko osiyodilona, ebema: na ebenu Gudute atumu woko kosiyodilonamo, egela idi gito ka:lutanakoa:.” ¹⁸Yu watowatopiate ebe tabo dolowiya iba:te ubi kawonomamo ebo iyatiya ebe kanakapuima:, mabu nanitabola, dopamo Ya:sute ibino talena egelano pukala adikamidaliya, wiyasiya me tetelo ebete Godoko ebenu nani Nabiwima: gelo ebe a:ka:tuwa: ebenu elawo Godokono elawago modoboma: ge.”

Uwomua: Igilo Godokono Gudugodolo Bitana

¹⁹Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya, “Na la:tamo nani tabonomo gemo, Godokono Gudute a:ka:tuwa: ebenu ubilo tanalo idi osiyodiloma: modoboa:, wiyasiya Gudute ebenu Nabiwino osiyodilo tanalo duminako ebete ebe atu tanalo kosiyodilonako.” ²⁰Mabu Nabiwi Godote ebenu Gudu nilakapolo eba malagidilonalo ebenu osiyodilole tanalo bilibilinomo Gudutamo awokalilamena. Nanitabola, walone tetelo Nabiwite ebenu Gudutamo tanalo epetapi kawokawonomo kawokalilaemene ebete kosiyodilolema:, ebema: la: bilibilinomate ebe tanalo ulama:wete kanoanomamota. ²¹Nabiwite a:e lumagi igilamo keba kunu kadipatenakole, Gudute atumu eba kunu kowagelena, ebete kebe lumagitamo ubi diyatimene ebe lumagitamo nanitabo igilo kikaemene. ²²Ega:walo Nabiwi Godote a:ka:tuwa: lumagi idino tanalo akanagiyamidaemene, wiyasiya ebete elawo Gudutamo ikamiya ebete epono iyaiya tanalo kanagilamelelaema:.” ²³Ebema: epo bilibilinomate Guduno mailo unamo kadipatema:na:, iba:te Nabiwino mailo keba kunu kadipatenake eba kunu. Kebe lumagite Gudutamo ubia:noma: deda:na, ebete atumu Nabiwi Godotamo ubia: tanalo nakawokalimina mabu me Gudu Nabiwite opo epatamo palibiya.”

²⁴“Na la:tamo nani tabonomo gemo, potele naimano tabo olowite ebenu ebete na Alibonedawa nanitabokobi da:midina, ebegodolo uwomua: igilo nanitabonomolo bitana, iyo, Godote ebe lumagino tanalo akanagiyamidaemene mabu ebete a:e magumune igilamo iyalo emaiyi.” ²⁵Ebema: na walo la:tamo nani tabonomo na:kegemo, tete ka:pemene,

⁵ 5:18 Ma:t 26:4; Yon 7:1; 10:30 ^v 5:19 Yon 5:30 ^w 5:22 Yon 5:27; Ali 10:42

^x 5:23 Pil 2:10-11; 1Yon 2:23 ^y 5:24 Yon 3:15-18

iyu, ebe na:pe, ebe tetelo a:elao epate Godokono Guduno tabo madodo dolowima:na: iba:te uwomua: igilamo kemaimioma:na:. ²⁶Nanitabola, Nabiwi Godoko kapiyagodolo uwomua: igilo bitana, ebema: ebete ebenu Gudutamo elawo iyalo ikamiya ebete atumu Igilo Mabudawama: ka:keda:nama:, ²⁷ega:walo Nabiwite Gudutamo elawo walo a:kikamiya ebete epono tanalo kanagilamelelaema:, mabu me Gudu ebe Epono Naniwila.

²⁸“Ebema: la: olowiopi naimano kiyawao taboma: akola:wa:oala:, mabu tete ebe na:pe, a:elao epate ebenu tabo madodo olowite ²⁹bobo magumune igilamo kemaimioma:na:. Ebene ibi magumulo piyate me opolo wadewade tanalo kosiyodilolenaki iba:te Igilo Duliyomolamo ka:nodoloma:na:, wiyasiya piyate kubakuba tanalo dosiyodilolenakiya iba:te tabo anagiyamida bailo ibino kuba wiya ka:nuwatema:na:.”^z

Nabiwi Godote Ebenu Gudu Ya:sukono Nanitabo Tanalo Dawokalimina Ebe Tanalo

³⁰Ya:sute walo na:kegiya, “Na a:ka:tuwa: naimano ubilo tanalo idi osiyodiloma: modoboa:, wiyasiya naimano Nabiwite na dananenako nale ebe gabo kapiyado epono tanalo ebo anagilamelelamenakomo. Ega:walo anagiyamida magumulo nale tuputupunomolo osiyodilonakomo, mabu na ubila na dupaliboniya ebe Kawodawa kapiya kekalakalaiminama:, na a:ka:tuwa: na a:kekalakalaimo.”^a

³¹“Na a:ka:tuwa: ma kunu degemo, ‘Na magumulo nanitabo tanalo bitana,’ epate ebe tabono nanitabo tanalo a:kelaema:na:, ³²wiyasiya Kawodawa idi bokolina, ebe Godotela, ebete naimano nanitabo tanalo awokalimina. Na iyatawala, ebete naimano tanaloma: kebe tabo ka:kiyawaonale ebe tabo nanitabola.

³³“Dopamo tetelo la: Yu watowatopiate dubu epetapi Yonetamo dalibola:ima, ebete iba:tamo naimano nanitabo tanalo atumu akawokalimi. ³⁴Numa:la:, me opo epate naimano tanaloma: da:kiyawaona nale ibino tabo kolowinakoa:, wiyasiya Yonete dopamo da:kiyawai ebe tabo ebenu woki taboa:, ebe Godokono tabola. Ebe mabuma: nale ebe atu tabo la: walo nakanalemata, la:le nanitabokobi mida:wete Godote la:imano igilo ka:mula:lalamatama:. ³⁵Iyo, Yoneko ebe wade alo keba kunula:ka: ebe eba kunu pukuilamenami, ebenu tete da:pesamo ebe alono tanaloma: la:le la:imano ubi alomatepaolo ginima:mo walo na:kolowamimata.

³⁶“Ega:walo me tanalo idila. Nabiwi Godote iyalo tetelo natamo kebe woko kikanamiyale, nale ebe woko eba osiyodilonalo naimano wokote naimano nanitabo tanalo awokalimina, na Godote paliboniya.

^z 5:29 Da:n 12:2; Ma:t 16:27; Ali 24:15 ^a 5:30 Yon 5:19; 6:38

Ebema: dopamo tetelo Yonete naimano tanaloma: nanitabo tanalo dawokalima:tepiya, wiyasiya me tetelo naimano wokote naimano nanitabo tanalo wadenomamo awokalimina.^b ³⁷Nanitabola, na dapaliboniya ebe Nabiwite naimano nanitabo tanalo eba awokaliminalo, wiyasiya la:le ebena tabo madodo kolowiawenakoa: ega:walo ebena ololo kuma:wenakoa:.^c ³⁸Iyo, ebena tabo la:imano tepo magumulo kitana:, mabu ebete na me opamo paliboniya wiyasiya la:le naimano tabo nanitabokobi ka:mida:wena:.³⁹La:le Godokono Buka apuno iyaiya tabo wadenomamo eka:la:miolenakomata, mabu la: nemalagidilonamata ebe gabodo la:le uwomua: igilo kelaemamota. Eiye, numa:la:! Me Buka apuno tabo bilibilinomate naimano nanitabo tanalo awokalimina, wiyasiya la:imano ka:la:mirole magumulo ebe tabono magumunomo nanaetoamidanamata,^d ⁴⁰ebema: la: ubia:nola natamo pelama:wete nagodone uwomua: igilo ka:pelawa:ema:.

⁴¹“Na ubia:nola me opo epate na moionema:, ⁴²mabu na iyatawala la: kebako epola:ka:, la:imano tepo magumulo nilakapo kimalagidilo tanalote Godotamo nanitabolo kitana:.⁴³ Nanitabola, nale naimano Nabiwino elawamo piyamo wiyasiya la:le na kelawena:wena:, wiyasiya lumagi idite ebe a:ka:tuwa: ebena elawamo la:tamo da:pemene la:le ebe kalakalago kelaemamota, ⁴⁴iyo, la: ubila la: magumulo idite idi kemoio, idite idi kemoio, eba kunu kowagela:wenama: La: nolowiala:, la:le iyaiya tuputupu tanalo aimano kapiya Godotamo osiyodilolema: dowagela:ema ebe tetelo ebete la: kemoiolema:ta, wiyasiya la: ubia:nola. Me mabuma: la:le na nanitabokobi a:ka:midina:ema, gabo puliyala!

⁴⁵“La: ma kunu akomalagidilala:, na kapiyate Nabiwi Godotamo la: kuba osiyodilolepima: keka:la:mitama:. Ao, Mosesete atumu la: kubakubapima: ka:keka:la:ima:ta, ebe la:le la:imano wade walubidawama: degelawenakoma ebe dawala! ⁴⁶Ega:walo la:le Mosesekono tabo nanitabokobi na:mida:wenataleka: la:le na atumu nanitabokobi ba:ka:midina:wena:, mabu ebete Godokono Bukamo iyaiya tabo dakuloliya, ebe tanalate naimano nanitabo tanalo awokalimina.^e ⁴⁷La: wiyasiya ebete Bukamo dakuloliya ebe tabo nanitabokobi ka:midila:wena:, ebema: la:le naimano tabo nanitabokobi keba kunu na:ka:mida:ema? Gabo a:kitanamene!”

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Dikalamoleni

Ma:t 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17

6 ¹Ebene ibino tabo kiyawao tanalo olopoligote, egela epetapi da:petoiya, tete idilo Ya:sute Ga:lili Paka: apuamo peago gito na:iwiya, ebe paka:no mailo idi Taibilyasila. ²Ebene epo

^b 5:36 Yon 3:2; 14:11 ^c 5:37 Ma:t 3:17; Yon 5:32; 8:18 ^d 5:39 Luk 24:27 ^e 5:46 Ali 3:22

bilibilinomate ebe ebamo waloma:tiya, mabu ebete temetema:gopiatamo dosiyodilolenaki, iba:te ebe anoano tanalo ulamoliya ega:walo iba:te kawo tanalo idi uima: ubi iyatiya. ³Ebene Ya:sute damela unamo nodolote ebe waloma:tapiago ebo nilukulitiya, ⁴ebe tetelo Yu epono Aduga:la Soliyomu tete tatalima: na:kediya.

⁵Ebene adimo apulo epo epetapi bilibilinomate Ya:sutamo dupaladabutiniya, ebete ibi ulamenate Pilipiko nanani, “A me epo bilibilinomo walubilima: bae kebolo na:kuwataema:?” ⁶Ebe tetelo Ya:sute iyalo iyatawani ebete epatamo beda: tanalo na:kosiyodilomene, ebema: ebete Pilipiko me tabo anani, mabu ebe ubila ebena nanitabokobi mido tanalo kuiminama:, da: nanitabola: o da: nanitaboa:.

⁷Ebene Pilipite ebetamo nowamini, “Me epo bilibilinomate bae kela:mo naoma: kapiya ulamano woko wiya manite a:ka:modobomene.”

⁸Ebe tetelo Ya:suko waloma:tadawa idi, ebena mailo A:ndulutela, ebe Saimono Pitakono ekawila, ebete Ya:sutamo negeni, ⁹“Koi kapiya mela, ebegodolo paibu palowa bae ega:walo namo netewa ba:pola:na, wiyasiya ebe bae bilibilia:, me epo bilibilinomago a:ka:modobomene.”

¹⁰Ebene Ya:sute ebe opono uwago kawonomo uminate ebe waloma:tapiatamo negeni, “La: epo nanala:la: iba:te gito kilukulima:.” Ebema: epo bilibilinomate ebamo ilukulinate ebe epo deka:la:mioleniya ibino uwomu 5,000 dubuma: eda:ni. ¹¹Ebene Ya:sute ebe bae uwatenate Godotamo kalakala tabo genate, da:pola:niya ebe epatamo gito ikalamoleniya, ega:walo ebete namo kuwatenate eba kunu kowageleni epono bae kape tanalote ka:modobolamenama:.

¹²Ebe tetelo ebe baete ibi da:ugulamoleni Ya:sute ebe waloma:tapi nanaleni, “La: da:luili ebe bae apuapu wadenomamo nuwata:la:, mabu ale me bae a:ka:kubailaema:.” ¹³Ebema: iba:te epagodolo da:luilini ebe palowa bae apuapu duwateniya, iba:te 12 bagowo ebe owiyaoleniya.

¹⁴Ya:sute ebena elawo epatamo kawokaliminama: me anoano tanalo dosiyodiloni, iba:te uminate negelaniya, “Nanitabola, me dubu ebe Godokono Iyanomo Woki Awokalimidawala, Godote me opamo paliboma: degiya, me ebe Kawodawala!” ¹⁵Ebe tetelo Ya:sute ibino ubi tanalo iyatawani, iba:te ebe lawenate ibino Kawo Elawodubuma: gito ka:midinama:. Wiyasiya ebe ubia:nola, ebema: ebete ibi miyapanate ebe a:ka:tuwa: damela unu ida:mo gito nodoloni.^f

Ya:sute Obo Unudo Da:toni

Ma:t 14:22-33; Mak 6:45-52

¹⁶Egelate eba niwisiganalo Ya:suko waloma:tapiate paka: balamo niwitionate, ¹⁷wiyasiya opote didokoni ebe tetelo Ya:sute iba:tamo

^f 6:15 Yon 18:36

samamo ka:peniya, ebema: iba:te peamo nolonate paka: a:iwale ebo wagiliminiya Kapeniyama duliynomolo apuamo. ¹⁸Ebe tetelo kawo awate eba maiganalo kawokawo ulate ebo maimioniya. ¹⁹Ebene iba:te paibu o sikisi kilomita mako tete geyageyadopolo eba nabidilonalo, ebe tetelo Ya:sute ibino pe niyakabamo obo unudo da:toni, iba:te ebe uminate kawonomamo ebo toletoleoniya, ²⁰wiyasiya ebete ibi nanaleni, “Na Ya:sutela, la: ka:toletoleonala!” ²¹Ebema: iba:te Ya:suko ibino peamo kalakalago da:nowianiya, iba:te nela:wa:oniya mabu iba:te kebamo tolamenama: dowageleniya, ebe tetenomolo iba:te ebe pe boboamo pe gito na:ilioniya.

**Epo Bilibilinomate Ya:suko Wadima: Kapeniyama
Duliynomolamo Da:nemaimioniya**

²²Ebene Ya:sute Ga:lili Paka: apulo da:na:miyapani, egela idilo ebe epo bilibilinomate me tanalo iyatawaiya, Ya:sute ebe waloma:tapiago kapiya peago iba:tamo da:pa:iwaliya, wiyasiya adimo tetelo waloma:tapiate walo aka:tuwa: da:ka:na:iwaleniya, Ya:sute iba:go ka:tonia. ²³Ebe atu tetelo Taibiliyasi duliynomolo epate Kawodawa Ya:sukono anoano osiyodilo tanaloma: tabo ma kunu olowiya, ebete Godotamo baema: kalakala tabo genate epo bilibilinomatamo dikalamoleni, ebema: ibi bilibilinomo epetapiate ebe uima: ibino peago ebe atu opamo ebo pelamoliya. ²⁴Wiyasiya ebe epate Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi ebolo nipo da:poliya, iba:te peamo walo kolote na:ka:tolamiya Kapeniyama duliynomolamo, iba:te Ya:suko ebolo ka:nowadima:

Ya:suko Ebe Igilo Baela

²⁵Ebene ebe epate Ya:suko Kapeniyama duliynomolo apulo da:numiya, iba:te ebe nananiya, “Iyatulamedawa, a:ma: mamo kebe tetelo ka:pemaigawa:?”

²⁶Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Nale la:tamo nani tabonomo gemo, la:le nagodone bae uwata:wenate, ebe baete la: da:ugulamolestania la:le na unaema: ebema: pelaemata, wiyasiya naimano elawo awokalimino anoano tanalono magumu la:le la:imano wokiamo kelawa:wea. ²⁷La:le kateneno ubi bae naoma: woko kosiyodilonala: mabu ebe baete samamo kabaleomene, wiyasiya modobola la:le uwomua: igilo bae laema: woko nosiyodilonala: Mako bae na Epono Naniwite la:tamo kikalaemamota, mabu Nabiwi Godote me tanalo iyalo awokalimiya, na ebene nanitabodawama: eda:namo.”^g

²⁸Ebene iba:te ebe naniya, “Ale Godokono iyaiya ubi tanalo kosiyodilolema: beda: woko na:kosiyodiloma:?”

^g 6:27 Yon 6:48-58

²⁹Ya:sute iba:tamo nowamiya, “Godote kapiya tanalonomo la:godolo uima: ubila, ebete me opamo dupalibiya la: ebe dawa nanitabokobi na:mida:la.”^h

³⁰Ebema: iba:te ebe walo nakaniya, “Ale a:ma: nanitabokobi ka:miditama: a:ma:le atamo beda: anoano tanalo na:kosiyodilaemene? Modobola a:ma: a:imano elawo atamo nawokalima:!ⁱ ³¹Numa:, aimano ewoniate bulu opolo eba ilukulinalo, Godokono anoano osiyodilole tanalodo iba:te bae uwatenakiya, ebe baeno mailo ebe ma:nala. Iyo, Godokono Bukano tabote ma kunu itana, ‘Godote iba:tamo Unu Duliyoumolono bae ikalamenaki,’ ebema: modobola a:ma: atumu a:imano elawo nawokalima:.”^j

³²Ya:sute negiya, “Nale la:tamo nani tabonomo gemo, Mosesete la:imano ewoniatamo dikalamenaki, ebe bae Unu Duliyoumolono baenomoa:, wiyasiya me tetelo naimano Nabiwite Unu Duliyoumolono baenomo la:tamo nikalamenata, ³³mabu Godokono baenomo ebe Unu Duliyoumolone da:piya ebe dawala, ebe kapiyate me opo epatamo nanitabo igilo ikalamea.”

³⁴Ebene iba:te ebe walo nakaniya, “Iyatulamedawa, modobola a:ma:le me tetene wagilima:wete ebe bae atamo nikaeamenakiye.”

³⁵Ebene Ya:sute negiya, “Na igilo baela. Kebe lumagite natamo da:pemene ebe bae kapete walo a:kuminakomene, ega:walo kebe lumagite na nanitabokobi da:midinimene ebe obo kapete atumu a:kuminakomene.”^k

³⁶Ka:lo nale la:imano tanalo ma kunu awokalimo, la:le la:imano balidinomamo naimano elawo uimata, wiyasiya la:le na nanitabokobi midinima: ubia:nola. ³⁷Naimano Nabiwite natamo ikanaema: dowagelena, ebe epo bilibilinomate natamo ka:pelaema:na:, ega:walo kebe dawate natamo da:pemene nale ebe iyabaiamo gito akalibamo. ³⁸Numa:la:, Unu Duliyoumolone na dupaliboniya nale ebe Kawodawano ubi tanalo osiyodiloma: me opamo piyamo, na a:ka:tuwa: naimano ubi tanalo a:kosiyodilomo. ³⁹Ebema: na dupaliboniya ebe dawano ubi tanalo ma kunula, ebete natamo kebe epo kikanamenale ibi magumulo kapiya idite akalatidimene, ebene Uwomu Egelalo nale ibi bilibilinomo nanitabo igilamo kowadipalatelemamo.^l ⁴⁰Iyo, naimano Nabiwi ubila, kebe lumagite ebenu Gudu umite nanitabokobi da:midimene, ebete uwomua: igilo kelaemene, ebema: nanitabola, Uwomu Egelalo nale ebe lumagi nanitabo igilamo kadipatemamo.”

⁴¹Ebene Yu epo epetapiate Ya:sukono tanaloma: ubia: tabo geliya, mabu ebete tabo ma kunu giya, “Na Unu Duliyoumolone da:piya ebe igilo baela.”

⁴²Ebema: iba:te negeliya, “A, nanitabola:ka:, me Ya:suko Yausepekono

^h 6:29 1Yon 3:23 ⁱ 6:30 Ma:t 16:1; Yon 2:18 ^j 6:31 Maimi 16:14-15; Nabas 11:7-9; Oale 78:24 ^k 6:35 Yon 4:14 ^l 6:39 Yon 10:28-29; 17:12

gudula! A iyatawala ebenu menokola nabiwila! Mabu keleka: ebete Unu Duliynomolone pema: dege?”^m

⁴³Ya:sute ibino tabo iyatawate iba:tamo nowamiya, “La: magumulo ubia: tabo kegelitala. ⁴⁴Nabiwi Godote lumagi idi natamo magaea:no, ebe dawate ebenu ubilo a:ka:tuwa: natamo pema: a:ka:modobomene, wiyasiya Nabiwite kebe dawa natamo demagaemene, nale ebe lawete Uwomu Egelalo uwomua: igilamo kadipatemamo.” ⁴⁵Numa:la:, dopamo Godokono woki awokalimipiate ebenu Bukamo tabo ma kunu akuloliya, ‘Tete na:pe, Godote a:ka:tuwa: me opo epo bilibilinomo ebenu gabo kiyatulaemene.’ Ebema: me tanalo nanitabola, potele Nabiwino tabo madodo olowite ebegodone wade iyatawa tanalo delawenako, ebe dawate natamo ka:pemene.” ⁴⁶Naimano tabono magumu kubanu akolawa:la:. Me opo lumagi idite Nabiwino ololo dopamo kumiya:, wiyasiya potele Godogodone da:piwisigiya ebe kapiyate Nabiwino ololo umiya, ebema: la:le ebe kapiyagodone Nabiwino tabo kolowiomamota.”^p

⁴⁷“Iyo, nale la:tamo nani tabonomo gemo, kebe lumagite na nanitabokobi da:midinina ebegodolo uwomua: igilote bitanamene.”^q ⁴⁸Na ebe igilo baela.” ⁴⁹Numa:la:, la:imano ewoniate ma:nama: deka:minakiya, iba:te bulu opolo ebe bae naonakiya ebene walone tetelo ibi bilibilinomate a:elaiya, ⁵⁰wiyasiya Unu Duliynomolone da:piya, ebe bae lumagite denamene ebete a:ka:emene. ⁵¹Na Unu Duliynomolone da:piya ebe igilo baela, ebema: nanitabola, kebe lumagite me bae denamene ebete uwomua: tetelo nanitabo igilago bokolinamene. Nale ebetamo dikamenakomo ebe bae ebe naimano apeno katenela, mabu nale naimano ape me opo epatamo ikalaemo ibino igilo ka:mula:lelaema:.”

⁵²Ebema: Yu epono dowate demaigiya, iba:te ibi magumulo apamineateuilo negeliya, “Ale me dubuno katene kenaoma:, ebete atamo keba kunu na:kikaeemene?”

⁵³Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Nale la:tamo nani tabonomo gemo, la:le Epono Naniwino katene naoa:no ega:walo ebenu kalima nioa:no, nanitabo igilote la:godolo a:kitanamene. ⁵⁴Iyo, kebe lumagite naimano katene denanako ega:walo naimano kalima da:ninako, ebegodolo uwomua: igilote bitanamene, ega:walo nale Uwomu Egelalo ebe nanitabo igilamo kadipatemamo, ⁵⁵mabu naimano katene ebe nanitabo igilo baela, ega:walo naimano kalima ebe nanitabo igilo obola. ⁵⁶Nanitabola, kebe lumagite naimano katene denanako ega:walo naimano kalima da:ninako, ebete na magumulo bokolina ega:walo nale ebe magumulo bokolinamo. ⁵⁷Na dupaliboniya ebe Nabiwino nanitabo igilote nagodolo keba kunu kitanale, eba kunu kebe lumagite naimano katene denanakomene, ebete

^m 6:42 Ma:t 13:55 ⁿ 6:44 Yon 6:65 ^o 6:45 Ais 54:13 ^p 6:46 Yon 1:18

^q 6:47 Yon 3:15-16 ^r 6:48 Yon 6:32,58

naimano igilago bokolinamene.^s 58 Ebema: numa:la:, naimano ape ebe Unu Duliynomolone da:piya ebe igilo baela. Me baete lumagitamo nanitabo igilo bikamenakomene, wiyasiya la:imano ewoniate denaonakiya ebe baete igilo iba:tamo nanitabolo kikalamenakia:, iyo, walone iba:te gito a:elaiya.”

⁵⁹Ya:sute Kapeniyama duliynomololo Yu epono balidi ibilamole motolo ibi diyatulamiti, ebe tetelo ebete iba:tamo me tabo geyageyadopo kiyawaiya.

Ya:suko Ebe Uwomua: Igilo Adaedawala

⁶⁰Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi epetapi bilibilinomate ebenu iyatulame tabo olowite negeliya, “Me tabono magumu kodakodanomola, potele laema: na:ka:modobomene?”

⁶¹Iba:te ebenu iyatulame tanaloma: kebe ubia: tabo degelitiya, Ya:sute iyatawate negiya, “Mabu keleka: naimano iyatulame tanalote la:imano nanitabokobi midi tanalo da:kubailamita? ⁶²Nanitabola, Epono Naniwite dopamo dokolinami ebete ebe Kalakala Duliynomolamo walo ka:ka:nodolomene, ebema: la:le ebe anoano tanalo duma:ema la: keba kunu na:kowagela:ema? ⁶³Numa:la:, Godokono Uliyanate epatamo nanitabo igilo ikalamena, wiyasiya kateneno elawote iba:tamo igilo ikalaema: ka:modobonakoa:. Ebema: nanitabola, nale la:tamo da:kiyawaomo ebe tabo ebe igilola, iyo, ebe tabote Godokono Uliyanagodone pe, ⁶⁴wiyasiya la: epetapiate nanitabokobi ka:mida:wewa:.”

Ya:sute me tabo kiyawaiya mabu ebete ebenu woko wagilimi mabune iyalo iyatawiya, ebe waloma:tapi magumulo piyate ebe nanitabokobi midia:pima: deda:onama:na: ega:walo potele ebe anakapumipino kotamo diyatimene.^t ⁶⁵Ebenu ebete tabo moga:melo walo na:kegiya, “La:imano nanitabokobi midia: tanaloma: nale iyalo ma kunu gemo, Nabiwite elawo lumagitamo ikamea:no, ebete a:ka:tuwa: ebenu ubilo natamo a:ka:pemene.”^u

⁶⁶Ebe mabuma: Ya:suko waloma:tapi epetapi bilibilinomate eba:go wapata:laema: ubia:noma: eda:ote ibino iyaiya ilukuli tanalamo walo gito kolowamiya. ⁶⁷Ebenu Ya:sute ebenu 12 waloma:tapi epetapi nalateda:liya, “La: atumu, la:le na bakatepana:ema?”

⁶⁸Saimono Pitate ebetamo nowamiya, “Kawodawa, a potamo na:ka:tolaema: mabu a:ma: kapiyagodolo nanitabo igilo tabonomo bitana?” ⁶⁹A iyatawala a:ma: Godokono Wade-talena Dawalata, ebema: ale a:ma: nanitabokobi na:midinata.”

⁷⁰Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “A, nanitabola:ka:, nale a:ka:tuwa: la: 12 dubu uwatimata, wiyasiya la: nolowiala:, la: magumulo kapiyate

^s 6:57 1Yon 3:24 ^t 6:64 Yon 13:11 ^u 6:65 Yon 6:44 ^v 6:68-69 Mat 16:16

Saitanakono wokodawama: eda:na!”⁷¹ Ebete me tabo Yudasikono tanaloma: giya, ebe dubu ebe Keliyota duliynomolodawa Saimonokono gudula. Dopamo me dubute 12 waloma:tapi magumulo okolinami, wiyasiya walone tetelo ebete Ya:suko anakapumpipino kotamo ebe iyatiya.

Ya:sukono Ekakiate Ebe Nanitabokobi Ka:midiya:

7 ¹Ebene ibino tabo kiyawao tanalo dolopoligiya, ebe tetene wagilimite Ya:sute Galili opo kawonomolo pata:nami, wiyasiya ebete Yudiya opolo pata:ma: ubia:nola mabu ebe opono Yu watowatopiate ebe anakapuima: wagenamiya.”² Ebene Yu epono Nupunupu Etemoteono Soliyomu^x detataliya,^y ³ebe tetelo Ya:sukono ekakiate ebe naniya, “Modobola a:ma: me Galili opo atepawete Yudiya opamo walo na:ka:toa. Diyala, a:ma:le waloma:tapi epetapi ebolo da:ba:nulaemene, ebene a:ma:le dosiyodilola:wenaka iba:te ebe anoano tanalo wadenomamo kulaema:na. ⁴Numa, lumagite ubi diyatimene epo bilibilinomate ebe kowaloma:tama, modobola ebete ebene tanalo akowaminala. Ebe mabuma: a:ma:le me iyaiya anoano tanalo nanitabolo dosiyodilola:wenaka, modobola a:ma: atumu a:imano tanalo me opo epo bilibilinomatamo nawokalimiye!”⁵ Ya:sukono ekakiate ebe kalakalatelome me tabo kiyawaiya mabu iba:te ebe nanitabokobi ka:midiya, epo epetapi bilibilinomate nanitabokobi midia:noma: keba kunu keda:iye eba kunu.^z

⁶Ebema: Ya:sute ebene ekakino tabo eba wiyalo negiya, “La: a:ka:tuwa: la:imano iyaiya ubi tetelo la:imano tanalo ebo osiyodilolenakomata, wiyasiya naimano nanitabo tete Godogodone ka:pea. ⁷Me opo epate la:tamo ka:dowaona, wiyasiya iba:te natamo na:dowaona mabu nale ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalo awokalilamenakomo. ⁸Ebema: la: a:ka:tuwa: soliyomu baiamo na:tolama:la, wiyasiya na ka:lo a:ka:toamo mabu Godokono nanitabo tete natamo ka:pea.”⁹ Ya:sute me tabo gete Galili opolo ebo olowagiliya.

Ya:sute Nupunupu Etemoteono Soliyomuma: Da:tiya

¹⁰Ya:sukono ekakiate soliyomuma: da:tolamiya, ebete wiyasiya walone diya gabodo waloma:taliya, awokala ka:tiya. ¹¹Ebe tetelo Yu

^w 7:1 Yon 5:18 ^x Nupunupu Etemoteono Soliyomu ebe Yu epono soliyomu idila, iba:te ulama bilibilinomolo bosiyodilonakoma:na. Ibino ewoniate Isipiti opone da:nemaimiya, ebe tetelo iba:te Ka:inane opamo samamo nemaimioa:no dopamo 40 ulamalo bulu opolo ilukulinamiya. Ebe tete geyageyanomolo iba:te bulu opono iyaiya opolo eba latepaonatolo sipi-goeogoeo tama awokowiamidaole motoma: midilite, iba:te ebakobako nupunupu motolo laonakiya, motonomoloa: Ega:walo ebe atu tetelo Godoko amamateno sipi-goeogoeo tama awokowiamidaole motote iba:godolo itanami, ebema: Godote iba:go eba pata:nalo ibino iyaiya modoboa: tanalo magumulo ebete ibi wadenomamo walubilinaki. Ebema: ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, Godote Yu epono ewoniatamo wade walubi tanalo diyatinaki, iba:te ebe tanalo eba malagidilolo ulama bilibilinomolo a:iti egele magumulo ibino kalakala soliyomu osiyodilonakiya Godotamo. ^y 7:2 Kalima 23:34
^z 7:5 Ali 1:14

watowatopiate soliyomu bailo ebe eba wadilo negeliya, “Me dubu Ya:suko keleka:?”

¹² Ega:walo piyate soliyomuma: da:pelamoliya ebe Yu epo bilibilinomate Ya:sukono tanaloma: tabo gananalo kawonomamo kiyawautiya. Epetapi iba:te negeliya, “Ebe wade lumagila,” wiyasiya epetapiate negeliya, “Ao, ebe epo nemasigilina.” ¹³ Ebe tetelo iba:te Ya:sukono tanaloma: awokala kegelitiya: mabu iba:te ibino watowatopino dowa tanalo tolemitiya.

¹⁴ Ebene epate ibino soliyomu eba osiyodilonatelo egela idilo Ya:sute iba:tamo nawokalate Godoko Amamateno Iya Motamo tote iyatulame ebo nowagilimiya. ¹⁵ Ebe tetelo ebenu iyatulame taboma: Yu watowatopiate eba ananoutalo negeliya, “Eiye! Me dubute kebako iyatawa kelawile mabu ebete ka:sukuliya!”^a

¹⁶ Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Nale la: diyatulametana, ebe tabote na dapaliboniya ebe Kawodawagodone pena, na a:ka:tuwa: naimano ubi tanalodo kiyatulametana:.”^b ¹⁷ La: a:ka:tuwa: la:imano taneba magumulo naimano tanaloma: ma kunu gelanamata, ‘Ebenu iyatulame tanalote Godogodone da:penale o da: ebenu kateneno wokine da:penale.’ Numa:la:, la: magumulo potele Godokono ubi tanalo osiyodiloma: ubi diyatina, ebe modobola naimano iyatulame tanalono mabu la:tamo kiyawaoma:.” ¹⁸ Iyo, kebe tetelo lumagite ebenu kateneno wokino tabo da:kiyawaona, ebe a:ka:tuwa: ebe walogona, wiyasiya kebe lumagite ubi diyatina ebe alibodawa kapiya kowalagonama:, ebe lumagi ebe nanitabo tanalo awokalimidawala, ebegodolo elemasigi tanalo kitana:.”^c ¹⁹ Godote ebenu Totomu Tabo Mosesedo la:tamo ikalamiyata wiyasiya la: magumulo kapiya idite ebe totomu tabo bilibilinomamo nanitabonomolo ka:tuduwatana:, a, nanitabola:ka:? Wiyasiya na tuputupu lumagima: eba eda:nalo, mabu keleka: la:le na anakapunaema: dowagela:wenama:?”^d

²⁰ Ebe tetelo Ya:sukono tabo dolowiutiya ebe epo bilibilinomate ebetamo negeliya, “A:ma: kuba uliyanagonolata! Potele kegitala a:ma: anakapuima:?”^e

²¹ Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Nale la:imano ololo apulo kapiya anoano tanalo dosiyodilimo, la: kawiya ebo la:wa:imata.” ²² La: numa:la:, Mosesete la:tamo pukala idi dikalameiyala, ebe pukala ebe la:le baibai guda:tamo tama itamida pukala kalomolama:wenakoma:.” Iyo, la:le me pukala alomo tanalo Mosesegodone laema: gelanamata, wiyasiya me tanalo ebegodone nanitabolo ka:pemaigiya:, la:imano ewoni epetapiagodone piya. Ega:walo Mosesete talena egelano pukala atumu la:tamo a:kikalamiyata, ebema: ebe netewa pukala la:godolo eba pola:nalo gudu idino pukala iyatimi tetete woko: talena egelalo

^a 7:15 Mat 13:54; Luk 2:47 ^b 7:16 Yon 12:49; 14:10 ^c 7:18 Yon 8:50 ^d 7:19 Ali 7:53; Lom 2:21-24 ^e 7:20 Yon 8:48; 10:20

demaiganako, la:le gito osiyodilonakomata mabu Godote ma kunu kegena; tama itamida pukala iyati tanalote talena egelano pukala kadikamidalemene.^f ²³ Iyo, la:imano osiyodilo tanalo ebe ma kunula, la:le Godokono ubi tanalamo ka:tudila:ema: Mosesekono totomu tabo bilibilinomo magumulo kapiya kodakodalo eba lawelo woko: talena egelano pukala ebo adikamidalenakomata. Ebema: nale woko: talena egelalo temetema:go dubu idi wadekobi da:midimo, wiyasiya mabu keleka: la:le natamo da:dowawitama?^g ²⁴ Eiye, la: unu gabodo naimano tanalo gito akoanagiyamidana:la:, modobola la: wiyasiya Godokono tuputupu gabodo lumagino tanalo nanagiyamidana:la:!”

Yu Epatē Ya:sukono Tanaloma: Iyaiya Tabo Degeliya

²⁵ Ebe tetelo Yelusalema duliyoumololo dilukulionamiya ibi epetapiate negeliya, “A, nanitabola:ka:, me dubu ebe epetapiate anakapuima: dowagelena ebe lumagila! ²⁶ Numa:la:, ebete ilipoa:no tabo awokala kiyawauta, wiyasiya aimano watowatopiate ebe odiyoboma: tabo idi kegelita:. Diyala, ibi da: iyatawala:, me dubute Godokono Alibodawa Kelisoma: deda:na. ²⁷ A iyatawala me dubuno duliyoumolono tanalo, wiyasiya Godokono Bukate a niyatua:mena, nani Kelisote da:pemaigamene, ebe tetelo epate a:kiyatawaoma:na: ebete kebene ka:pemene.”^h

²⁸ Ebema: Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo epo eba iyatulamitalo kawonomamo negiya, “La: nanitabolo iyatawala:ka: nale kebene ka:piyamo ebe duliyoumolono tanalo? Ega:walo naimano tanaloma: la:godolo nanitabo iyatawa ba:kitanale? La: nolowiala:, na a:ka:tuwa: naimano ubilo ka:piya: la:tamo, na Kawodawate paliboniya. Ebe nanitabo tanalo awokalimidawala, wiyasiya la:le ebena tanalo kiyatawawena:;ⁱ ²⁹ iyo, na kapiyate ebena tanalo iyatawala, mabu nale ebegodone piyamo ega:walo ebete na apaliboniya.”

³⁰ Ebe taboma: epetapi ubila Ya:suko idoko motamo iyatima:, wiyasiya ibi magumulo idawate ebe kelawiya: mabu ebe tanalote nanitabolo pemaigama: Godogodone tete pea:nola.^j ³¹ Wiyasiya ebe atu tetelo epo epetapi bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi midilo negeliya, “Me dubugodolo anoano tanalo bilibilinomo ulamenakoma:, ebema: ebe da: Kelisotela:. Iyo, lumagi idite Keliso mailamo demaigamene, ebena elawote me dubuno elawo a:kodolimene!”

Yu Watowatopiate Ya:suko Idoko Motamo Iyatima: Dubu Epetapi Daliboliya

³² Epo bilibilinomate Ya:sukono tanaloma: tabo gananalō degelitiya, Pa:lisi tanebapiate olowite ebena ibi ega:walo Godotamo kalimagono

^f 7:22 Kalima 12:3; W Mabu 17:9-13 ^g 7:23 Yon 5:8-10,16 ^h 7:27 Yon 7:41; 9:29

ⁱ 7:28 Mat 11:27; Yon 8:55 ^j 7:30 Yon 7:44

ikameopino watowatopi iba:te Godoko Amamateno Moto atila:pi epetapi dubu ebo naliboliya, iba:te Ya:suko nelawete idoko motamo ka:piyatima: 33 Ebe atu tetelo Ya:sute epatamo na:kiyawauti, “Na la:go tete da:pesamo okolite, na dapaliboniya ebe Kawodawatamo walo ka:ka:tomamo.

34 Ebene la:le na nipo kowadinimamota, mabu nale kebe duliynomolamo da:tomo la:le ebe duliynomolamo tolaema: modoboa:.”^k

35 Ebema: Yu watowatopiate ibino taneba magumulo negeliya, “Me dubute kebe duliynomolamo na:ka:tomene, ebene ale ebe uima: a:ka:modoboma:? Diyala, aimano epo epetapiate iyaiya Yua:pino opolo da:nilukuliona, ebete iba:tamo da:ba:tomene iba:go ka:nokolima:, ebene ebete ebe Yua:pi Godokono tabo da:ba:niyatulaemene. 36 Ebete nege, ‘La:le na nipo kowadinimamota,’ ega:walo ebete walo na:kege, ‘Nale kebe duliynomolamo da:tomo la:le ebe duliynomolamo pelaema: modoboa:’ Eiyee! Ebene tabono magumu keba kunula:ka:?”

Uwomua: Igilo Obono Tanalo

37 Yu epono Nupunupu Etemoteono Soliyomu magumulo uwomu egela ebe kawo egelanomoma: eda:na. Ebene ebe egelate da:piya Ya:sute epo bilibilinomono magumulo maigate kawonomamo negiya, “Kebe lumagi obo kapete dumina, modobola ebete pete nagodolo obo na:pa:nimene.”^l

38 Ega:walo kebe lumagite na nanitabokobi da:midinimene, ebe lumagino tepo magumune uwomua: igilo obote ba:peka:ka:liyanamene, mabu Godokono Bukate eba kunu gena.”^m

39 Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa Ya:sute me tabo Godokono Uliyanano tanaloma: kiyawauti. Iyo, dopamo tetelo Uliyanano elawote Ya:suko nanitabokobi midipiagodolo kitanamia:, wiyasiya Godote ebe a:e magumune dadipatiya, ebete Unu Duliynomolamo odolote kawo alonomote ebe ebo na:pukuimiya. Ebe tetelo Ya:suko nanitabokobi midipiate Uliyanano elawo nanitabolo ebo lawiya.”ⁿ

Yu Epagodolo Ya:suko Mabuma: Anagiyamida Tanalote Demaigiya

40 Ya:sukono tabo dolowiya ebe epono taneba magumulo epetapi bilibilinomate negeliya, “Me dubu ebe Godokono Iyanomo Woki Awokalimidawala, Mosesete dopamo pema: nanitabolo degiya me ebe dubula.”^o 41 Wiyasiya epetapiate negeliya, “Ao, ebe Kelisotela, Godokono Alibodawala.” Ega:walo epetapiate na:kegeliya, “Ao, me dubu Ga:lili opodawala. Modoboa: Kelisote mako kuba opolo pawokalama:,”^p 42 mabu Godokono Bukate a niyatuamena, Kelisote Da:ibidikono Beteliyama duliynomololo ebene walone guda:godone kawokalamene, Ga:lili opoloa:.”^q

^k 7:34 Yon 8:21; 13:36 ^l 7:37 Kalima 23:36; Ais 55:1; Yon 4:14 ^m 7:38 Ais 58:11

ⁿ 7:39 Yon 16:7; 20:22; Ali 2:4 ^o 7:40 Yon 6:14 ^p 7:41 Yon 1:46 ^q 7:42 Oale 89:3-4; Mai 5:2

⁴³Ebema: epo magumulo Ya:sukono tanaloma: anagiyamida tanalote maigiya, ⁴⁴ega:walo epetapi ubila ebe idoko motamo kiyatima:, wiyasiya ebe tetelo ibi magumulo lumagi idite ebetamo tanalo idi kosiyodiliya.

Yu Watowatopiate Ya:suko Nanitabokobi Ka:midiya:

⁴⁵Ebene Pa:lisi tanebapi ega:walo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, iba:te Ya:suko laema: kebe dubu dopamo danaliboliya, ebe dubate Ya:suko lawea:no walo gito ka:pelamiya. Ebema: Yu watowatopiate ibi nanaliya, “Keleka: mabu la:le ebe dubu atamo kemagaeawe?”

⁴⁶Ebe dubate ibino tabo eba wiyalo negeliya, “Ebe dubuno tabo wadenonomola, a dopamo ebako tabo kolowionakia:!”^r

⁴⁷Ebene Yu watowatopiate ibi kawiya eba analelo negeliya, “Eiye! La: ebenu a:da: elemasigi tabo olowiawete nanitabokobi a:ka:mida:ema? ⁴⁸Numa:la:, a Pa:lisi tanebapi ega:walo watowatopi epetapi, a magumulo lumagi idite ebenu tabo nanitabokobi ka:midina:!^s ⁴⁹Nanitabola, kebe kubakuba daley a epate ibino ubi tanalo ebetamo diyatina, iba:te Mosesekono totomu tabo wadenomamo niyatawaotaleka:, a keba kunula:ka: iba:te atumu ebe nanitabokobi a:ka:midina:. Wiyasiya ibi bilibilinomo daedalepila, ebema: Godote ibi Ela Opamo kiyalekemene!”

⁵⁰Ebe tetelo Nikadimasite ebe watowatopino taneba magumulo na:luti, ebete idoko tetelo Ya:suago tabo kiyawaonama: dopamo da:toni ebe dubula. Ebene ebete watowatopi epetapiatamo negiya,^t ⁵¹“La: nanisiwale! Aimano totomu tabo idite a niyatuamena, lumagi idino nanitabo tanalo laema: ebenu tabo olowia:no ale ebe unu tama gabodo kubama: gito a:kegelama:.”

⁵²Ebene iba:te ebe kawiya eba analo negeliya, “Eiye! A:ma: atumu Ga:lili opono daley a lumagi idila:ka:? Modobola a:ma: Godokono Buka apuno iyaiya tabo nulamoliye, ebema: a:ma: kiyatawama:ta Godokono woki awokalimipi bilibilinomo magumulo idawate Ga:lili opone dopamo kemaiganakia:.”^u ⁵³Ebene dadimoni ebe epo bilibilinomate ibino iyaiya motamo ebo tolamoleniya,

8 ^v ¹ wiyasiya Ya:sute Olibi Kewakewa Unu Damelamo gito toni.

**Ya:sute Kamiyale Idi Kamiyale Idino Awiago
Kuba Osiyodilo Tanalo Degebolemya**

²Ebene egela idilo Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motamo duiyanomolo walo ka:pete, epo bilibilinomate ebetamo da:pelamiya, ebete okolite ibi iyatulame ebo wagilimiya. ³Ebe tetelo Godokono totomu

^r 7:46 Mak 1:22 ^s 7:48 Yon 12:42 ^t 7:50 Yon 3:1-2 ^u 7:52 Yon 7:41-42 ^v Yon 7:53—8:11
buka apuno tabo Yonete bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebenu buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

tabo iyatulamepi epetapi ega:walo Pa:lisi tanebapi, iba:te kamiyale idi lawete epono ololo apuamo gito magatiya, mabu me kamiyaletе kamiyale idino awiagio kawo kuba osiyodilutalo iba:te ebo ulamiya. ⁴Ebema: iba:te Ya:suko naniya, “Iyatulamedawa, me kamiyale kamiyale idino awiagio kawo kuba eba osiyodilutalo, ale ibi ulamete me kamiyale ebo laema:.” ⁵Mosese-kono totomu tabote a niyatua-mena, mako kamiyaleno kuba osiyodilo mabuma: modobola epate ebe nokolamo mapemete nanakapuima:na: Ebema: a:imano woki keba kunula:ka? Ale ebetamo a:e wiya ba:kikaema:?”^w ⁶Iba:te me tabo Ya:sutamo negelitiya, mabu ibi ubila epono ololo apulo Ya:sukono tanalo ma kunu awokalima:, ebete Mosese-kono totomu tabamo da:ba:tuduwatamene o a:ka:tuduwatamene. Ebete tuduwata:noma: degemene, ebe tetelo iba:te ebe kubadawama: kegelama:na:.

Ya:sute wiyasiya ibino tabo wiya:no tuduwatate ebene kotamo damelamo iyaiya tabo akuloliti. ⁷Ebema: iba:te atu alateda: tabo ebe kawiya analo atepa:no, ebe tetelo Ya:sute maigate negiya, “Kuba:nola, la:imano taneba magumulo potele kuba osiyodiloa:dawama: deda:na, modobola ebete dopo nokola lawete ebe na:mida:emene, ebene la: epetapiate walogabo apune ebe mapema:wete ebo nanakapumiyala:.”^x ⁸Ebene Ya:sute opamo walo ka:tuduwatate ebene kotamo iyaiya tabo epetapi kakuloliya.

⁹Ebema: piyate Ya:sukono tabo dolowiya, iba:te woki iyakobi midilite, ebene ibino taneba magumulo kapiya idi tonaki, kapiya idi tonaki, ebe dubu bilibilinomate iyaiya ma kunu tolamoliya kadelekedela:godone wagilimite oli ape dubatamo nemaiga. Ebe tetelo Ya:suko kapiyate ebolo okoliti, ega:walo ebe kamiyaletе ebene ololo apulo utiti. ¹⁰Ebene Ya:sute ebene wato adipatete kamiyaletamo negiya, “Kamiyale, kuba wiya a:ma:tamo ikaema: dowagelitaka, ebe epo keleka:? A:ma: kuba dawama: degita, ebako lumagi idi ba:ka:lutale?”

¹¹Ebete wiyasiya negiya, “Ao, Kawodawa, natamo kuba wiya ikanamedawa idi puliyala.”

Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Na atumu a:ma:tamo kuba wiya a:kikametama. Modobola a:ma: na:toa, walone tetelo ebako kuba walo ako-osiyodilala:.”^y

Ya:suko Ebe Me Opo Kawonomono Alola

¹²Tete idilo Ya:sute Pa:lisi tanebapiatamo walo na:ka:kiyawaiya, “Na ebe me opo kawonomono alola. Kebe lumagite na dowaloma:enena ebete idoko magumulo a:kepata:namene mabu ebegodolo nanitabo igilo alote bitanamene.”^z

^w 8:5 Kalima 20:10; Totomu 22:22-24 ^x 8:7 Totomu 17:7 ^y 8:11 Yon 5:14

^z 8:12 Ais 49:6; Yon 1:4-9; 9:5; 12:46

¹³ Ebene Pa:lisi tanebapiate ebetamo negeliya, “A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: adipatelo degeawa:, ebema: epate a:imano tabo a:kelaema:na:.”

¹⁴ Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Ao, na a:ka:tuwa: na kadipatenakoa:, wiyasiya naimano nanitabo tanalo na a:ka:tuwa: nawokalimitaleka:, naimano iyaiya tabote nanitabonomoma: beda:ona:, mabu na kapiyate iyatawala nale kebene ka:piyamo ega:walo nale walo kebamo da:ka:tomo. La:le wiyasiya naimano tanalo kiyatawawena:,”^a ¹⁵ mabu la: me opo epono woki gabodo lumagino tanalo gito anagilamelemenakomata! Numa:la:, nale me opolo eba okolinalo lumagi idino tanalo anagiyamidamete kuba wiya kikamenakoa:,”^b ¹⁶ wiyasiya kebe tetelo nale lumagi idino tanalo nanagiyamidametaleka: ebena tanalo nanitabolo bawokalimina:, mabu Nabiwite na dapaliboniya ebete elawo natamo ikanamiya ebe tanalo kosiyodiloma:. Ebena woki ega:walo naimano woki kapiyala, ebema: nale lumagi idino tanalo kubama: degitamo na kapiyate kegita:, ebe tetelo naimano Nabiwite atu tabo ebe kegita:.”^c ¹⁷ La:imano totomu tabo idite ma kunu gena, epono anagiyamida magumulo netewapiate atu tabo degelama:na: tabo anagiyamidapiate ebe tanalo nanitaboma: kegelama:na:.”^d ¹⁸ Ebema: numa:la:, nale naimano nanitabo tanalo eba awokaliminalo, na dapaliboniya ebe Nabiwite atumu naimano nanitabo tanalo la:tamo nakawokalimina:.”^e

¹⁹ Ebe tetelo iba:te ebe negelamiya, “A:imano nabiwi ale kumita:. Ebe keleka:?”

Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Na ega:walo naimano Nabiwi, a:imano tanalo la: kiyatawawena:. La:le naimano nanitabo tanalo niyatawawetaleka:, naimano Nabiwino tanalo atumu la: biyatawawena:.”

²⁰ Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo eba lutalo, ebete ebe Motono nilakapo mani alomo bailo epo eba iyatulamitalo me tabono iyaiya tanalo Pa:lisi tanebapiatamo ebo kiyawaiya. Ebe tetelo epetapi ubila ebe idoko motamo iyatima:, wiyasiya ibi magumulo idawate ebe kelawiya: mabu ebe tanalote nanitabolo pemaigama: Godogodone tete pea:nola.”^f

**Ya:sute Kebamo Da:tomene Nanitabokobi
Midia:piate Ebamo Tolaema: Modoboa:**

²¹ Ebema: Ya:sute Pa:lisi tanebapiatamo walo na:kegiya, “Tete tatalila, nale la: ka:miyapamamota, ebena la:le na eba wadinilo la: la:imano kuba osiyodilole magumulo gito ka:elaomamota, mabu nale kebe duliyaomolamo da:tomo la: ebe duliyaomolamo nago tolaema: modoboa:.”^g

²² Ebema: Yu watowatopiate ibino taneba magumulo negeliya, “Mabu keleka: ebete dege a eba:go tolaema: modoboa:? Me tabono magumu ma kunula:ka:, ebe a:ka:tuwa: ebe bakanakapuimene?”

^a 8:14 Yon 5:31-32; 7:28 ^b 8:15 Yon 12:47 ^c 8:16 Yon 5:30; 8:29 ^d 8:17 Totomu 19:15
^e 8:18 1Yon 5:9 ^f 8:20 Yon 7:30 ^g 8:21 Yon 7:34; 13:33

²³Ebema: Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “La: me opo epolata, wiyasiya na Unu Duliyomolone piyamo, na me opo lumagia.^h ²⁴Ebema: nale la: nanitabonomolo ma kunu analemata, la: la:imano kuba magumulo ka:elaomamota, mabu na uwomua: tetelo dokolinamo ebe Kawodawala. La: me tanalo nanitabokobi midia:no, nanitabola, la: bilibilinomate la:imano kuba osiyodilole magumulo ka:elaomamota.”

²⁵Ebene tabo olowiopiate ebe naniya, “A:ma: potelela:ka:?”

Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “Wagilimi mabune nale la: ma kunu analimata, na ebe Kawodawala. ²⁶Ebema: nagodolo tabo bilibilinomo epetapi ba:pola:na, nale la: mabuma: eba kiyawaolo la:imano tanalo ebo kanagilamelelaemamota. Wiyasiya numa:la:, ebe iyaiya tabote nagodone ka:pelamena:, na Alibonedawagodone pelamena. Ebe Kawodawa ebe nanitabo tanalo awokalimidawala, ebema: nale iyalo tetelo ebegodone kebe iyaiya tabo kolowiyamo, na la:tamo ebe atu tabonomo ka:kiyawaonakomo.” ²⁷Ebe tetelo iba:te wadenomamo kemalagidiliya:, Ya:sute Nabiwi Godokono tanaloma: da:kiyawaiya.

²⁸Ebema: Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “La: me opo epate na Epono Naniwi kewa olotolowa unamo dadipanatena:ema, la: naimano tanalo ma kunu nanitabolo kiyatawaomamota, na ebe uwomua: tetelo dokolinamo ebe Kawodawala, ega:walo nale kebe iyaiya tanalo kosiyodilolenamo na a:ka:tuwa: naimano elawamo kosiyodilolena:, mabu na Alibonedawate na kebe iyaiya tabo kananiyale nale epatamo ebe atu tabonomo ka:kiyawaonakomo.ⁱ ²⁹Ega:walo me tanalo idila. Na dapaliboniya ebe Kawodawate tete bilibilinomolo naimano osiyodilole tanaloma: natamo nekalakalana, ebema: ebete nago eba okolinalo na katepanena:.” ³⁰Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate Ya:sukono tabo dolowiya, iba:te ebe nanitabokobi ebo midiya.

Ape Tutupi Ega:walo Ape Ala:mo Matuolamolepi Ibino Tanalo

³¹Ebene Yu epo magumulo piyate Ya:suko nanitabokobi da:midiya, ebete iba:tamo negiya, “La: naimano iyatulame magumulo dilukula:wenama, la: naimano nani waloma:enepilata. ³²Ebene la: Godokono nanitabo tanalo kiyatawaomamota, iyo, ebe nanitabo tanalote la: mibomibo wiya: woko magumune wagailitate tutupima: ka:midilimamota, ega:walo kubadawa idino matuomeo tanalo idite la:godolo a:kitanamene.”

³³Ebe tetelo iba:te tabo eba wiyalo negeliya, “A A:ibalayamakono walone gudila. Ewonino tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, aimano taneba magumulo lumagi idite kubadawa idino wiya: wokodawama: keda:namia:, ega:walo ale lumagi idino matuomeo tanalo

^h 8:23 Yon 3:31 ⁱ 8:28 Yon 3:14

kiyatawaonakoa. Ebema: mabu keleka: a:ma: atamo degeawa; Godokono nanitabo tanalote a wiya: woko magumune kowagaima:?”^j

³⁴Ebene Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na la:tamo nani tabonomo gemo, piyate kuba osiyodilole magumulo dilukuliona, ibi kubano wiya: wokopima: eda:ona.^k ³⁵Nani gudunomote ebenu nabiwino moto epo magumulo ebenu okolina tetelo kalakalago bokolinamene, wiyasiya wiya: wokodawano tanalo eba kunua. Ebete ebenu woko namutudawano matuomeo magumulo bokolina, ebema: tete idilo ebe namutudawate ebe ubia:noma: deda:mene, ebete ebenu motone ebe gito kanalibomene.

³⁶Ebema: la: nolowiala: Godokono Gudute la: kubadawa idino matuolamole magumune wagailitate ebenu atu alailame tutu ekakima: da:midilitamene, ebe tetelo la: nanitabonomolo tutuma: keda:omamota.”

³⁷Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Na iyatawala la: A:ibalayamakono walone gudilata, wiyasiya la: naimano iyatulame tanalo kuwata:wena: ebema: la: ubila na kanakapunama:ema: ³⁸Numa:la:, naimano Nabiwite iyalo tetelo natamo dawokalilamiya na ebe atu tanalo la:tamo awokalilamenakomo, ega:walo la: atumu, la:imano a:da: elemasigi nabiwite kebe tanalo kiyatulametiyala la: ebe iyaiya tanalo kapiya bosiyodilolenakomata.”

³⁹Ebene iba:te ebenu tabo eba wiyalo negeliya, “Aimano nabiwi ebe A:ibalayamatela.”

Ebe tetelo ebete ibi nanaliya, “La: A:ibalayamakono nani gudima: neda:wenataleka; ebete dosiyodilolenaki la: ebe atu wadewade tanalo bosiyodilola:wenakona:.^l ⁴⁰Numa:la:, nale Godogodone kebe iyaiya nanitabo tanalo kolowiyamo, na ebe atu tanalo la:tamo awokalilamenakomo. Ebema: la: ubila na kanakapunama:ema:, wiyasiya la:imano ewono nabiwi A:ibalayamate dopamo tuputupu lumagi iditamo dowate ebe anakapuima: kowageliya: ⁴¹Nanitabola, la:imano nabiwi idi bokolina, ebe kubadawate kebe tanalo kosiyodilolenakole la: ebe atu kuba tanalo kosiyodilolenakomata, la:le wiyasiya A:ibalayamakono wadewade tanalo kosiyodilola:wena:!”

Ebene iba:te ebenu tabo eba wiyalo negeliya, “A pilo gabodo kawokalaiya; iyo, a nabia: gudima: keda:ona: Ebema: Godoko kapiya ebe aimano Nabiwila, ega:walo a ebenu nani gudinomola.”^m

⁴²Ya:sute iba:tamo negiya, “Godote la:imano Nabiwinomoma: neda:nataleka; la:le na nilakapolo bemalagidilona:wenana; mabu na Godogodone la:tamo piyamo. Iyo, na a:ka:tuwa: naimano elawamo ka:piya; na Godote paliboniya. ⁴³Wiyasiya la:le me tabono magumu wadenomamo kelawa:wea; mabu la:le naimano iyatulame tanalo ubia:noma: eda:onamata. ⁴⁴Numa:la:, la:imano nabiwi ebe Saitanatela,

^j 8:33 Mat 3:9 ^k 8:34 Lom 6:16,20 ^l 8:39 Ma:t 3:9 ^m 8:41 Ais 63:16

ebema: la:le ebenu gudima: eba eda:onalu ebenu ubi tanalamo tudila:onakomata. Dopamo wagilimi mabune ebe tuputupu lumagi anakapumidawala, ega:walo ebete Godokono nanitabo tanalo ubia:noma: eda:nami. Eiye, ebenu osiyodilole magumudo ebe a:ka:tuwa: ebenu tanalo ma kunu awokaliminako, ebete a:da: tabo kapiya kiyawaonako mabu ebegodolo nanitabo tanalo idi kitana:. Iyo, ebe a:da: tabo kiyawaopino nabiwima: eda:na, mabu a:da: tabo kiyawao tanalo bilibilinomate ebegodone pemaimina!ⁿ 45 Na wiyasiya iyaiya nanitabo tanalo kapiya kiyawaonakomo, ebema: la:le la:imano a:da: elemasigi nabawi keba kunula:ka: ebako epoma: eba eda:wenalo la: na nanitabokobi ka:midina:wena:. 46 La: iyatawalata na nanitabo tanalo kiyawaodawala, ega:walo la:imano taneba magumulo lumagi idi modoboa: na kuba osiyodilodawama: ka:na:ima:. Ebema: mabu keleka: la:le na nanitabokobi ka:midina:wena:?^o 47 Me tanalo nanitabola, kebe epate Godokono nani gudima: deda:oma:na: iba:te ebenu tabamo ba:tudila:onakoma:na:, wiyasiya la: eba kunua:, ebema: la: ebenu tabo kolowiawenakoa:.”^p

Ya:suko Ega:walo A:ibalayamako Ibino Tanalo

48 Ebe tetelo Yu epo epetapiate Ya:sutamo negeliya, “Ale a:imano tanalo nanitabonomolo ma kunu awokalima:, a:ma: kuba Samaliya opodawalata ega:walo a:ma:godolo kuba uliyanate okolina.”^q

49 Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Nagodolo kuba uliyanate kokolina:. Ao, naimano osiyodilole tanalate naimano Nabiwino mailo unamo adipatenako, wiyasiya la:le naimano mailo kubaiminakomata. 50 Numa:la:, na a:ka:tuwa: na kowalogonakoa:, mabu Kawodawa idite naimano tanalo eba anagiyamidanamelo ebete na ebo kowalogonemene. 51 Ebema: nale la:tamo nani tabonomo gemo, kebe lumagite naimano iyatulame tabamo da:tuduwatamene ebete a:e a:kuiemene.”^r

52-53 Ebe tetelo tabo olowiopiate Ya:sutamo walo na:kegeliya, “A:imano tabo kiyawao tanalodo a nanitabolo iyatawaoma: a:ma: kuba uliyanagonolata. Mabu A:ibalayamako ega:walo Godokono woki awokalimipi epetapi ibi bilibilinomate a:elaiya, wiyasiya a:ma:le negeata kebe lumagite a:imano tabamo da:tuduwatamene ebete a:e a:kuiemene! A:ma: na:kemalagidilawita a:imano elawote A:ibalayamakono elawo ega:walo Godokono wokopi epetapino elawo nodoilina? Eiye, a:imano amama tanalo beda: kawonomola:ka:!”

54 Ebene Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Kebe tetelo na a:ka:tuwa: na nowalogotaleka:, ebe amama magumulo nanitabo tanalo idite a:kitanana:. Wiyasiya naimano Nabiwite na nowalogonena, nalea:. Ebe la:le

ⁿ 8:44 1Yon 3:8 ^o 8:46 2Kol 5:21; 1Pit 2:22 ^p 8:47 1Yon 4:6 ^q 8:48 Mak 3:21-22

^r 8:51 Yon 5:24

nani Godoma: deka:miawenama, ebetela. ⁵⁵La: ebena tanalo nanitabolo iyatawa:, wiyasiya na kapiyate ebena tanalo iyatawala. Numa:la:, nale la:tamo ma kunu negetaleka:, ‘Na ebena tanalo iyatawa:,’ na a:da: tabo begena:, wiyasiya na la: a:da: tabo kiyawaopi keba kunula:ka: eba kunua:, ebema: nale Nabiwino nanitabo tanalo iyatawala ega:walo nale ebena iyaiya ubi tanalo kapiya bosiyodilolenakomo. ⁵⁶Ega:walo la: me tanalo idi nemalagidilala:. La:imano ewono nabiwi A:ibalayamate ebena tepo magumulo naimano pe tanalo demalagidilonaki kawo kalakala tanalo iyatawanaki, iyo, ebe egelate pema: ebete kalakalago makopelenami.”

⁵⁷Ebe tetelo tabo olowiopiate ebe naniya, “Eiye! A:ma: aimano ewono A:ibalayamako nanitabolo a:kuma:wiyala? Ebete iyalo tetenomolo a:iya ega:walo a:ma: 50 ulama tete lumagia:, a:ma: oli ape dubulata!”

⁵⁸Ebene Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya, “Na la:tamo nani tabonomo gemo, na uwomua: tetelo dokolinamo ebe Kawodawala. A:ibalayamate me opamo awokala:no na dopamo Godago okolinaimo.”^s

⁵⁹Ebe tetelo iba:te ebe tabono tanaloma: kawonomamo dowaoete nokola ebo uwatiya ebe mapemete kanakapuima:, wiyasiya Godote ebe waminalo Amamateno Iya Moto atepate gito tiya.

Ya:sute Balidi Tamio Dubu Wadekobi Da:midia

9 ¹Egela idilo Ya:sute eba tonatolo balidi tamio dubu ebo numiya, ebe dubute ebena menokono tepo magumune eba kunu pawokaliya. ²Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe nalatediya, “Iyatulamedawa, me dubute balidi tamiolo dapawokaliya pokono kubala:ka:? Ebenola:ka: o ebena menokola nabiwila ibino kubala:ka:?”^t

³Ebene Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Me dubuno kuba:, ega:walo ebena menokola nabiwila ibino kuba:. Me dubute ma kunu dapawokaliya, ebe mabu bitana Godote iyalo tetelo ubi iyatiya ebena wokono kawo elawo ebegodolo kawokalima:.”^u ⁴La: nolowiala:, a egelano alo magumulo eba ilukulinalo, na dapaliboniya ale ebe Kawodawano woko osiyodilonama:, wiyasiya idoko tanalo na:pe, ebe tetelo lumagi idite woko a:kosiyodilomene. ⁵Nale me opolo eba okolinalo na me opono aloma: eda:namo.”^v

⁶Ebe tetelo Ya:sute ebe tabo kiyawaote, ebete kowe damelamo meamidate ebe kowa:mo kobokobo osiyodilote dubuno balida:mo abutilamelemete”^w ⁷ebe naniya, “A:ma: Silomo mailagono mala: ikila: baiamo toawete mala: ebo na:neta.” Silomo mailono magumu ebe nitana ‘Alibo Tanalola.’ Ebene ebe dubute ebe mala: ikila: bailo mala: da:netiya, ebena balidite na:melete ebete opo uma:go walo ebo ka:piya.

^s 8:58 Yon 1:1 ^t 9:2 Isi 18:20; Luk 13:2,4 ^u 9:3 Yon 11:4 ^v 9:5 Ma: 5:14; Yon 8:12

^w 9:6 Mak 8:23

⁸Ebe tetelo ebe niyakabolo dilukulinamiya ega:walo piyate dopamo ebe manima: towetoweolo duminakiya, iba:te ebe umite ebo geliya, “Me dubu gabo balalo okolite manima: da:toweolamitanaki, me ebe dubula:ka:?”

⁹Epetapiate ibino tabo eba wiyalo negeliya, “Iyo, ebe ebetela,” wiyasiya epetapiate negeliya, “Ao, ebe ebetea:, ebenu ololo keba kunula:ka: ebako lumagi idila.”

Wiyasiya ebe dubute a:ka:tuwa: ebenu tanalo eba awokalimilo negiya, “Na ebe ebe dubula.”

¹⁰Ebenu iba:te ebe naniya, “A:imano balidi wadekobi keba kunu kolowiometa?”

¹¹Ebete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Dubu idi ebenu mailo Ya:sutela, ebete kowe damelamo meamidate ebe kowa:mo kobokobo osiyodilote naimano balida:mo ebo alomo. Ebenu ebete na nanane Silomo mala: ikila: bailo mala: ka:netama:. Nale eba kunu da:nosiyodilomo, na balidi ebo melemo.”

¹²Ebenu iba:te ebe walo nakaniya, “A:ma: wadekobi da:midita, ebe dubu keleka:?”

Ebete negiya, “Na iyatawa:.”

Pa:lisi Tanebapiate Ya:sukono Wade Osiyodilo Tanalo Kubama: Degeliya

¹³⁻¹⁴Ya:sute balidi tamio dubu wadekobi ka:midima:, ebete kebe egelalo kobokobo osiyodilote ebenu balida:mo dalomomiya, ebe egela Yu epono woko: talena egelala. Ebema: epetapiate ebe wade walubi tanalo kanawokalima:, iba:te ebe dubu lawete Pa:lisi tanebapiatamo gito magatiya. ¹⁵Ebe tetelo Pa:lisi tanebapiate talena egelano tanalo eba malagidilolo ebe naniya, “A:imano balidi wadekobi kebako gabodo kolowiometa?”

Ebete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Dubu idite naimano balida:mo kobokobo abutilamelenamete, nale mala: da:netamo na balidi ebo melemo.”

¹⁶Ebe tetelo Pa:lisi tanebapi epetapiate negeliya, “Me dubute woko: talena egelano pukala adikamidale, ebema: ebe Godokono alibodawanomoa:.” Wiyasiya epetapiate negeliya, “Ao, ebe wade lumagila. Kubadawagodolo Godokono elawo kitana: mako anoano tanalo osiyodilolema:.” Ebema: ibi magumulo anagiyamida tanalote gito maigiya.

¹⁷Ebe tetelo iba:te ebe dubu walo nakaniya, “A:imano balidi wadekobi da:midilimita, ebe dubu a:ma:le ebe poma: kegeawita?”

Ebete nowamiya, “Nale ebe Godokono woki awokalimidawa idima: gitamo.”^x

^x 9:17 Yon 4:19

¹⁸Ebe tetelo ebe dubute menokono tepone balidi tamiolo dapawokaliya ega:walo ebena balidite ka:lo wadekobi dolowiome, Yu watowatopiate ebe tanalo netewa nanitabokobi ka:midiliya. Ebema: iba:te ebe dubuno menokola nabiwila iba:tamo tabo gito alibiya iba:te ka:pema. ¹⁹Iba:te da:piya Yu watowatopiate iba:godone ibino guduno nanitabo tanalo lawete ibi nanaliya, “La: egelamata me dubu la:imano gudula, ega:walo la: egelamata ebe menokono tepone balidi tamiolo pawokaliya. Ebema: la: me tanalo atamo nawokalima:la:, ebena balidite wadekobi kebako gabodo kolowiomele?”

²⁰Ebene ebena menokola nabiwila iba:te ibino tabo eba wiyalo negeliya, “Nanitabola, ebe aimano gudula, ega:walo a iyatawala ebe menokono tepone balidi tamiolo pawokaliya. ²¹Wiyasiya a iyatawa: ebena balidite wadekobi kebako gabodo kolowiomele ega:walo ebena balidi potele wadekobi ka:midilimile. Ebe dubu kawola. Modobola la: ebe nanala:, nanitabo tanalo ebete la: ka:kiyawaolaema:ta.” ²²Ebe dubuno menokola nabiwila iba:te tabo ma kunu degeliya mabu iba:te Yu watowatopi tolelamiya. Watowatopiate iyalo egeliya, kebe lumagite Ya:suko Godokono Alibodawa Kelisoma: degemene, iba:te ebetamo talena kiyatima:na: ebete balidi ibilamole moto guamo epo epetapiago ka:podoloma. ²³Ebe mabuma: ebe dubuno menokola nabiwila iba:te negeliya, “Aimano gudu ebe dubu kawola, modobola la: ebe nanala:.”

²⁴Ebene Yu watowatopiate dopamo balidi tamiolo dokolinami, ebe dubu iba:tamo walo keka:mite ebe nakaniya, “A:ma: Godokono ololo apulo eba utitalo nanitabo tanalo atamo nawokalima:, me dubu Ya:sute a:ma:tamo beda: tanalo kosiyodilole? A iyatawala ebe iyaiya kuba osiyodiloleawala.”

²⁵Ebe tetelo ebete tabo eba wiyalo negiya, “Na iyatawa:, ebe da: wade lumagila: o da: kuba lumagila:. Wiyasiya na kapiya tanalo iyatawitamo, na dopamo balidi tamiodawala, ka:lo na balidi a:melemo.”

²⁶Ebene Yu watowatopiate ebe walo nakaniya, “Ebete a:ma:tamo beda: tanalo osiyodilote a:imano balidi wadekobi ebo kolowiometa?”

²⁷Ebete negiya, “Na nani tabo la: iyalo analemata, wiyasiya diyala, la: wadenomamo kolowiawea:. Ebema: la: beda: mabuma: olowima: walo da:kowagela:witama? La: ebena waloma:tapi epetapima: eda:oma:la:ka:?”

²⁸Ebene iba:te wiyasiya ebe malogolo kawiya eba analo negeliya, “A:ma: ebena waloma:tadawa idilata, aa:! A Mosesekono waloma:tapila!
²⁹Mabu a iyatawala Godote Mosesedo tabo a:kiyawaonaki, wiyasiya me dubuno nanitabo tanalo a iyatawa:. Ebe kuba daleya duliomolo idilo ega:walo pilo gabodo da: awokaliyale!”

³⁰Ebene ebe dubute tabo eba wiyalo negiya, “Me beda: kuba tanalola:ka:? Me dubute naimano balidi anoano gabodo wadekobi midiliname, wiyasiya la: watowatopi iyatawa: ebete kebena ka:piyale!”

³¹A bilibilinomo iyatawala Godote kuba osiyodilolepino tabo kolowinako;a; wiyasiya kebe lumagite ebe Kawodawama: gelo ebetamo da:tuduwatamene, Godote ebe lumagino tabo kolowimene.^y ³²Opo wagilimi mabune me tetamo pemaiga idawate balidi tamio lumagi wadekobi da:midia, a opo epate ebe anoano tanalo kuminakia: ³³Ebema: naimano woki ma kunu itana, me dubu Godogodone pea:notaleka; ebete epo kowalubilima: wade tanalo idi osiyodiloma: a:ka:modobona:!”

³⁴Ebe tetelo Yu watowatopiate ebene tabo eba wiyalo negeliya, “Eiye! A:ma: menokono kuba osiyodilo tanalodo awokaliyata! Mabu keleka: a:ma: a iyatuama: dowagela:wita?” Ebene iba:te kawo dowago ebe dubutamo balidi ibilamole moto guamo popega talena iyatimite gito alibiya.^z

Godokono Osiyodilo Tanalo Umia: Lumagi Ebe Balidi Tamiodawala

³⁵Ebene Yu watowatopiate ebe dubu dowago dalibiya, Ya:sute ebe tanalo olowite ebe wadiago da:piya, ebete ebe dubu pumite ebe napaniya, “A:ma: Epono Naniwi nanitabokobi na:ka:mida:wita?”

³⁶Ebene ebete nowamiya, “Kawodawa, Epono Naniwi potelela:ka:? A:ma:le na diyatunama:emene, nale ebe nanitabokobi ebo ka:midimamo.”

³⁷Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma:le ebe numitata, mabu ka:lo a:ma:go ebete kiyawauta.”

³⁸Ebe dubute negiya, “Nanitabola, Kawodawa, na ka:lo a:ma: nanitabokobi na:midimata,” ebene ebete pupamo okolite Ya:suko ebo amamatiya.

³⁹Ebene Ya:sute negiya, “Na me opo epono iyaiya tanalo anagilamelelaema: piyamo. Ebema: piyate balidi tamiolo dilukuliona, na ibino balidi kepalamililaemamo iba:te tanalo bilibilinomo wadenomamo kulaema; ega:walo piyate a:ka:tuwa: ibino amama magumulo degelana, ‘A balidi na:meleonama;’ nale ibino balidi wiyasiya idokoma: ka:midililaemamo.”

⁴⁰Ebe tetelo Pa:lisi tanebapi epetapiate Ya:suko niyakabolo delamota:oniya, iba:te ebene tabo olowite negeliya, “A:ma: na:kegeawita, a atumu balidi tamiopila?”^a

⁴¹Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: Godokono tabono iyaiya tanalo iyatawaoa:noma: neda:wetaleka; ebete la: balidi tamiopinomoma: ka:la:mia:no la:imano kuba osiyodilole mabuma: wiya ikalaema: a:kegena: Wiyasiya la: negelanamata, ‘A Godokono tabono tanalo bilibilinomo modobolo ulamenama;’ ebema: la:imano kuba wiyate nanitabonomolo na:pe.”

^y 9:31 Oale 34:15 ^z 9:34 Oale 51:5 ^a 9:40 Ma:t 15:14

Sipi-goeogoeo Ega:walo Ibino Ulamedawa Ibino Tanalo

10 ¹Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Na la:tamo nani tabonomo gemo, kebe lumagite sipi-goeogoeono kala magumamo gigiyudo popega:no wiyasiya balado da:popegamene, ebe pilo lumagila ega:walo ebe epetapino inamabu elawamo uwatelamedawala. ²Wiyasiya kebe lumagite gigiyunomodo da:popegamene, ebe sipi-goeogoeono nani ulamedawanomola. ³Ebe ulamedawate duiyanomolo kala magumune toma: dowagelemene, gigiyu umidawate gigiyu ebetamo ka:iyamidaemene. Ebene ebete ebenu sipi-goeogoeonomo ibino mailamo deka:la:imene, iba:te ebenu tabo madodo olowite, ebete kala magumune ibi ebo ka:powaulatelemene. ⁴Ebete ebenu sipi-goeogoeo bilibilinomo powaulatelete, ibi dopolamete eba tonatolo iba:te ebe ebo kowaloma:tama:na: mabu ibi iyatawala ibi ulamedawano tabo madodo. ⁵Wiyasiya sipi-goeogoeate iya lumagi idi a:kowaloma:tama:na:. Ebako lumagite ibi deka:la:imene, iba:te ebe atepate iyabaiamo gito kalautioma:na: mabu iba:te ebenu tabo madodo iyatawa:”

⁶Ya:sute me iyatulame oiamo epo diyatulamiya, iba:te ebenu magumu wadenomamo kelawiya:, nipo malagidiliya.

Ya:suko Ebe Wade Sipi-goeogoeo Ulamedawala

⁷Ebema: Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na la:tamo nani tabonomo gemo, na ebe sipi-goeogoeono kala gigiyula. ⁸Na pea:no piyate dopamo da:pelamenakiya, ibi bilibilinomo pilo dubula ega:walo epetapino inamabu elawamo uwatelamepila, wiyasiya sipi-goeogoeate ibino tabo kolowionakia:.^b ⁹Na ebe gigiyula. Kebe lumagite na magumudo da:popegamene ebete igilo mula: tanalo nanitabolo ka:pelaemene. Iyo, ebako sipi-goeote adimo apuamo naimano kala magumamo ka:popega, duiya tetelo wade uwago nalema: ka:to, ebete eba kunu eba wagenalao nao inamabu modobolo bulamenakomene. ¹⁰Numa:la:, pilo lumagi ega:walo na, aimano tanalo iyaiyala. Ebete sipi-goeogoeo pilolo uwate o alukole woki kapiyado ka:pemene ibi ka:pa:kubailaema:. Wiyasiya nale na:piyamo uwomua: igilonomo iba:tamo eba ikalamelo iba:te uwomua: tetelo kekalakalaonama:, ebema: ebe igilo tanalote ibi magumulo tabokanomoma: eba eda:lo lumagite modobutima: modoboa:.

¹¹“Ebema: na ebe Wade Sipi-goeogoeo Ulamedawala. Naimano kalakala bitana, nale naimano igilo iyabaiamo eba iyatilo ibino igilo ka:mula:lalaema:.”^c ¹²Wiyasiya kebe lumagite sipi-goeogoeo ulame woko wiyamo dosiyodilona, ebe ibi ulamedawanomoa:. Kebe tetelo ebete elawo gaa penapelo duimene, ebe a:ka:tuwa: ebenu igilo eba mula:lo sipi-goeogoeo

^b 10:8 Yel 23:1-2; Isi 34:2-3 ^c 10:11 Oale 23:1; Awo 7:17

miyapate iyabaiamo gito kalaula:mene, ebene elawo gaate ibi epetapi eba palukolelo, epetapi iyaiya gito kalautioma:na.^d 13 Iyo, mako dubute sipi-goeogoeatamo olalati tanalote pelo duimene, ebete samamo kalaula:mene, mabu ebene woko wiya ega:walo ebene igilo ebe tanalo kapiya malagidilolena, sipi-goeogoeono tanalo nanitabolo kemalagidilolena:”

14-15 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Na ebe Wade Sipi-goeogoeo Ulamedawala. Nale naimano sipi-goeogoeono tanalo iyatawala, ega:walo ibi atumu naimano tanalo iyatawala, Nabiwi Godote naimano tanalo keba kunu kiyatawanale ega:walo nale ebene tanalo atumu keba kunu kiyatawanamo eba kunu. Ebe mabuma: naimano kalakala bitana, nale naimano igilo iyabaiamo eba iyatilo ibino igilo ka:mula:lelaema:.”^e 16 Ega:walo naimano sipi-goeogoeo epetapi ba:pola:na, wiyasiya me tetelo iba:te me kala magumulo kilukuliona: Wiyasiya nanitabola, iba:te naimano tabo dolowima:na; nale ibi ebo kemagaelemamo iba:te me dopo sipi-goeogoeago kapimiya kilukulionama:, ebene ibi bilibilinomate kapiya kalalo aladabutite na ibino kapiya ulamedawate ibi wadenomamo ba:buiyalatelenamo.^f

17 “Numa:la:, naimano kalakala bitana naimano igilo iyabaiamo iyatima:, ebema: Nabiwite nilakapolo na nemalagidilonena. Ega:walo me tanalo idila, nale naimano igilo iyabaiamo diyatimo, nale nanitabolo walo ka:kelaemamo.”^g 18 Lumagi idite naimano igilo nagodone a:kelaemene. Ao, na a:ka:tuwa: naimano igilo iyabaiamo kiyatimamo mabu me tanalo ebe naimano tanalola, ega:walo na a:ka:tuwa: walo ka:kelaemamo mabu nagodolo elawo bitana. Naimano Nabiwite na iyalo ananiya me tanalo kosiyodiloma:, ebema: nale nanitabonomolo kosiyodilomamo.”

19 Ebe tetelo Ya:sute da:kiyawaiya ebe tabono tanaloma: olowiopiate ibi a:ka:tuwa: ibino taneba magumulo woki kapiyama: ka:midiliya:, iba:te tulituliya gito kagaliya. 20 Ibi epetapiate negeliya, “Me dubuno tabo la:le beda:ma: kolowiawitama? Ebe kuba uliyanagonola, ebema: ebe nedaedalita!”

21 Epetapiate ibino tabo eba wiyalo negeliya, “Ao, kuba uliyanate daedalekobi da:midi, ebako lumagite Godokono iyatulame tabo wadenomamo kiyawaoma: modoboa:, wiyasiya me dubuno iyaiya tabono tanalo wadewadenonomola. Ega:walo kuba uliyanagodawate modoboa: balidi tamiodawano balidi wadekobi midilima:!”

Epate Ya:suko Ubia:noma: Deda:iya

22 Ulama uwomu tetelo giba tanalote Yu epono opolo eba itanalo, ebe tetelo iba:te Yelusalema kawo duliynomololo Godoko Amamate

^d 10:12 Ali 20:29 ^e 10:14-15 Ma:t 11:27; 1Yon 3:16 ^f 10:16 Ais 56:8; Isi 34:23
^g 10:17 Pil 2:8-9

Moto A:iyamida Soliyomu^h osiyodilutiya mabu ibino tanalo eba kunula. ²³Ebe tetelo Godoko Amamateno Motolo tanatimi idi nitanami, epate ebe tanatimi Solomonokono mailamo ka:minakiya. Ebene Ya:sute ebe tanatimilo eba nepata:lo, ²⁴epo epetapiate pelamete ebe pa:wa:midadigalo ebetamo na:pegeliya, “A:imano nanitabo tanalo tete geyageyanomolo atamo kawokalima:wena:. Ebema: modobola a:ma: a niyatuama:, a:ma: Kelisotela:ka:, Godokono Alibodawa?”

²⁵Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Nale me tanaloma: la: dopamo analimata wiyasiya la:le na nanitabokobi ka:midina:wea:. Ega:walo nale kebe anoano tanalo naimano Nabiwino elawamo kosiyodilolenakomo, ebe tanalate naimano tanalo ebe awokalimina, na ebetela. ²⁶Wiyasiya nanitabola, la:le ebe iyaiya tanalo dulama:wenakoma na nanitabokobi ka:midina:wena:, mabu la: naimano sipi-goeogoeonomoa:. ²⁷Naimano sipi-goeogoeate naimano tabo madodo olowinaka, ebene na ibino tanalo iyatawala ega:walo iba:te na nowaloma:enena. ²⁸Ebema: nale iba:tamo uwomua: igilo dikalaemo iba:te a:ka:elaoma:na:, iyo, nale ibi kodakodalo eba uwatelo pilodawate naimano koto magumune idi kapiya a:kelaemene.ⁱ ²⁹Nanitabola, naimano Nabiwite ibi bilibilinomo natamo iyalo ikanamoniya. Ebene elawo kawonomola, idawano elawote ebene elawo kodolina:, ebema: ebe atumu ebe sipi-goeogoeo kodakodalo eba uwatelo pilodawate ebene koto magumune idi kapiya laema: modoboa:. ³⁰Nabiwi Godoko ega:walo na, a kapiyanomola.”

³¹Ebe tetelo epate me tabo dolowiya, iba:te nokola gito uwatiya Ya:suko mapemete ebe ebo kanakapuima:. ³²Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “Naimano Nabiwite natamo dikanamoniya, nale ebe wadewade tanalo bilibilinomo la:imano ololo apulo osiyodilolenakomo. Ebema: ebe wadewade osiyodilole tanalo magumulo la:le natamo beda: tanaloma: ka:dowawitama? Mabu keleka: la:le na mapenaema: dowagela:witama?”

³³Iba:te nowaimiyya, “Ale a:imano wade osiyodilo tanalo idi mabuma: a:ma: mapema: kowagelita:. Ao, mabu bitana, a:ma: me opo dawama:

^h Godoko Amamate Moto A:iyamida Soliyomu ebe Yu epono kalakala soliyomu idila, iba:te ulama bilibilinomolo bosiyodilonakoma:na:. Ibino ewonino tetelo kapela kawo elawodubu idite Godoko Amamateno Iya Motono talena eba adikamidalelo, ebete netewakapiya ulamalo kuba daleya goeogoeo moto guamo ebo magaelenaki Godokono moto ka:kubaima:. Ebene Yu epate ebe kapela kawo elawodubu ibino opone ebene oponomamo elawamo da:na:ma:tiya, ebe tetelo iba:te Godokono Moto wadekobi ka:midite, talenama: walo ka:midite, amamatepinomatamo walo eba ka:iyamidalo kawo kalakala soliyomu Godotamo ebo osiyodiliya. Ebema: ebe tetene wagilimite me teta:mo pemaiga, Yu epate ibino Godoko Amamate Motono a:iyamida tanalo eba malagidilolo, iba:te ulama bilibilinomolo a:iti egela magumulo ibino kalakala soliyomu Godotamo osiyodilonakiya.

ⁱ 10:28 Yon 3:16; 6:39

eba eda:nalo wiyasiya a:ma:le negeata, a:ma: ega:walo Godoko, la: kapiyala! Godokono ololo apulo mako tabo kubanomola!”^j

³⁴Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Nale degemo ebe tabo kuba: Ebema: la: me tanalo wadenomamo nemalagidilala:, Godote la:imano ewoniatamo dikalamiya ebe Totomu Bukalo ebenu tabote ma kunu itana, ‘La: bilibilinomo Godoko keba kunula:ka: ebako epoma: eda:onamata.’^k

³⁵Numa:la:, Godote ebenu Bukalo dawokalimina ebe nanitabo tanalono elawote uwomua: tetelo bitanamene. Ebene ewonino tetelo Godokono Buka apuno tabote ibi Godoko keba kunula:ka: ebako epoma: ka:la:miya, ³⁶wiyasiya la:imano tetelo Godote na talenama: midinite me opamo ebo paliboniya. Ebema: na a:ka:tuwa: na Godokono Guduma: degemo, nale kuba tabo kegea: Mabu keleka: la:le kubama: degelaema?

³⁷“Ega:walo me tanalo idila, Godote natamo kebe wadewade tanalo osiyodilolema: kikanamonenale, nale ebe tanalo osiyodilolea:no modobola la: na nanitabokobi akomidina:la: ³⁸Wiyasiya nale ebe wadewade tanalo la: magumulo nanitabolo osiyodilolenakomo, ebema: modobola la: ebe tanalo eba ulamenalo naimano nanitabo tanalo ebo niyatawaonala: Iyo, naimano wade osiyodilole tanalate naimano tanalo ebe awokalimina ma kunu, na ega:walo naimano Nabiwi, a kapiyanomola. Wiyasiya la: ubia:nola me tanalo nanitabokobi midima!”^l

³⁹Ebe tetelo ibi ubila Ya:suko idoko motamo ebo kiyatima:, wiyasiya ebete ibi magumune iyabaiamo gito tiya iba:te ebe lawekapoma:

⁴⁰Ebene ebete walo ka:tote Yodane Kolomo apuamo ka:na:iwate, Yonete dopamo epo obamo dowaduba:midaolenaki ebolo eba nokolitalo^m ⁴¹epo bilibilinomate ebetamo ebo pelamoliya. Ebe tetelo iba:te negeliya, “Yonete Godokono elawamo iyaiya anoano tanalo kosiyodilolenakia:, wiyasiya me dubu Ya:sute dosiyodilolena ebe anoano tanalo kawokawonomola! Yonete ebenu tanaloma: kebe tabo ka:kiyawaile, ebe tabono tanalo bilibilinomo nanitabonomola!” ⁴²Ebema: ibi magumulo epo epetapi bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi ebo midiya.

Lasalesikono A:e Tanalo

11 ¹Tete idilo Betani duliynomolono dubu idi, ebenu mailo Lasalesitela, ebe kawo gabugabute umiti. Me Betani duliynomolo ebe atu alailame kamiyale netewa Ma:liko ega:walo Matako, iba:te kebolo kokolionami ebe duliynomolola.ⁿ ²Me kamiyale Ma:lite tete idilo Kawodawa Ya:sukono agowamo wade nibo inamabu adipanamete ebenu eka:mo a:la:li diya:da:olemiya ebe dawala, ega:walo gabugabute dumiti me dubu Lasalesiko ebe ebenu ekawila.^o ³Ebene ebe tetelo

^j 10:33 Kalima 24:16 ^k 10:34 Oale 82:6 ^l 10:38 Yon 14:10-11 ^m 10:40 Yon 1:28

ⁿ 11:1 Luk 10:38-39 ^o 11:2 Yon 12:3

Ma:liko ega:walo Matako iba:te lumagi idi gito alibiya Ya:suko ma kunu kananama; “Kawodawa, a:ma:le kawonomamo demalagidilawena, ebe lumagi kawo gabugabute umina.”

⁴Ya:sute me tabo olowite ebenu waloma:tapiatamo negiya, “Me gabugabute Lasalesikono a:e uwomuma: a:keda:mene. Gabugabute ebe dumina ebenu mabu ma kunula, Godoko ubila me tanalodo ebenu mailo ega:walo ebenu Guduno mailo kawokobi ka:midilima.”^p

⁵Nanitabola, Ma:liko, Matako, ega:walo Lasalesiko ebe Ya:sukono wade namutupila, ebete ibi kawonomamo nemalagidilolenami.

⁶Wiyasiya Ya:sute Lasalesikono gabugabu tanalo dolowiya, ebete ebe ka:nowalubima: Yudiya opono Betani duliwomolamo samonomamo ka:nemaigiya; ebete kebe duliwomololo kokolinamile ebe duliwomololo netewa egela walo ebo kokoliya. ⁷Ebenu Ya:sute ebe waloma:tapi nanaliya, “Modobola a Yudiya opamo walo ka:ka:tolamiye.”

⁸Iba:te ebenu tabo eba wiyalo negeliya, “Iyatulamedawa, ale ebe opone mamu a:pelaima: mabu ebe epate a:ma: nokolamo mapema: wagemitiya. Ibi ubila a:ma: kanakapumitama; ebema: mabu keleka: a:ma: ebamu walo samamu ka:ka:toaema:?”

⁹Ya:sute ibino tabo eba wiyalo negiya, “Kapiya egela magumulo modobo alote itananako, a, nanitabola:ka:? Ebenu lumagite egelano alo magumulo depaitamene, ebete damela gugamo a:ka:negamene mabu me opono alonomo ebete numita. ¹⁰Wiyasiya ebete idoko tetelo depata:mene agowa ukamida tanalo kiyatawamene, mabu ebegodolo alo puliyala ebenu to gabo wadenomamo kuima:.” ¹¹Ebe tetelo Ya:sute tabo eba moga:melo negiya, “Aimano namutudawa Lasalesiko u ebe watita, wiyasiya nale ebetamo tote ebe kanamutiyamamo.”

¹²Ebenu Ya:suko waloma:tapiate ebetamo negeliya, “Kawodawa, ebete u dowatita, wadenomola! Gabugabute ebegodone nolopoliguta.” ¹³Ya:suko waloma:tapiate ma kunu geliya, mabu ebete iba:tamo u wata tabo degiya ebe Lasalesikono a:e tanaloma: giya, wiyasiya iba:te ebe tabono magumu kelawiya; ebema: iba:te u wata tanalonomoma: negemu malagidiliya.

¹⁴⁻¹⁵Ebenu Ya:sute ebenu tabono magumu awokalimilo ma kunu giya, “La: nolowiala; ditidi nale Lasalesiago luta:no ebete a:enomo ebo a:i. Wiyasiya nale ebe mabuma: tepo magumulo mibomibo kiyatawita: La: mabuma: naimano kalakala bitana, mabu tete tatalila ebenu a:e tanalodo la:le naimano kawo elawo uma:wete na nanitabokobi ebo ka:midinimamota. Ebema: modobola a ebetamo ka:tolamiye.”

¹⁶Ebe tetelo Tomasiko, ebenu mailo idi Nedewale Gudula, ebete waloma:tapi epetapiatamo negiya, “Kuba:nola, a bilibilinomate Iyatulamedawago ebamu tolamete eba:go ka:na:elaiye.”^q

^p 11:4 Yon 9:3 ^q 11:16 Mak 14:31

Ya:suko Ebe A:e Magumune Maiga Tanalono Elawo Mabula

¹⁷Ebene Ya:sute Betani duliynomolamo da:nemaigiya, ebete Lasalesikono tanalo ma kunu nolowiya, ebete da:i netewa-netewa egele bobo magumulo kapitani. ¹⁸Ebe Betani duliynomolo Yelusalema kawo duliynomolo tatalinomolo itana, ebe kawo duliynomolamo tolame gabono tete ebe netewa-kapiya kilomita keba kunula:ka: eba kunula. ¹⁹Ebema: Yu epo bilibilinomo epetapiate Lasalesikono a:e tabo olowite, iba:te kawo duliynomolone a:pelamoliya ebena nanikubi Ma:liko ega:walo Matakobi ibi ka:pegelebadilaema:

²⁰Ebene ebe tetelo Matate Ya:sukono pe tanalo olowite eba:go alugoma: gito tiya, wiyasiya Ma:liko ka:tiya:, ebete motolo luti. ²¹Matate Ya:suago nalugote ebete ebe nananiya, “Kawodawa, a:ma: malo nokoliawitataleka: naimano ekawi a:ka:ena!” ²²Wiyasiya na iyatawala, ka:lo a:ma:le Godoko beda: tanaloma: danaemene, ebete a:ma:tamo nanitabolo kikaema:ta.”

²³Ebene Ya:sute ebe naniya, “A:imano ekawite a:e magumune walo ka:kemaigamene.”

²⁴Matate ebena tabo eba wiyalo negiya, “Iyo, na iyatawala Godote Uwomu Egelalo nanitabokobi midipi bilibilinomo igilamo ka:kowadipalatelemene, Lasalesiko ebana.”^r

²⁵Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Na ebe a:e magumune maiga tanalono elawo mabula, ega:walo na uwomua: igilola, ebema: kebe lumagite na nanitabokobi da:midinimene, a:e magumudo ebete uwomua: igilo ka:nelaemene. ²⁶Nanitabola, kebe lumagite nagodolo eba okolinalo na nanitabokobi da:midinimene, ebete a:ka:emene. A:ma: me tanalo nanitabokobi na:ka:mida:wita?”

²⁷Matate ebena tabo eba wiyalo negiya, “Iyo, Kawodawa! Nale a:ma: nanitabokobi na:miditamata, a:ma: Kelisote, Godokono Gudula. Ebete iyalo tetelo me opamo ka:pema: degiya, a:ma: ebe lumagilata.”^s

Ya:sute Lasalesikono A:e Tanaloma: Diiya

²⁸Ebene Matate me tabo kiyawaote, ebete motamo walo ka:tote ebena naniko Ma:litamo tabo diya gabodo ma kunu negiya, “Iyatulamedawa a:pe, ebe a:ma: uima: ubi iyatita.” ²⁹Ebema: Ma:lite me tabo dolowiya ebete samonomamo maigate Ya:suago alugoma: gito tiya. ³⁰Ebe tetelo Ya:sute Betani duliynomolo tatalilo ela ebe amiti, Matate dopamo eba:go kebolo kanalugiyale ebe atu bailo. ³¹Ebene Ma:lite motone samonomamo da:nemaigiya, ebe tetelo epetapiate ebe gelebadimima: da:pelamiya, ebe epate atumu motone ka:nemaimiote ebe ebo waloma:tiya, mabu iba:te nemalagidiliya Ma:lite Lasalesikono bobamo iima: to.

^r 11:24 Yon 6:40 ^s 11:27 Yon 6:69

³²Wiyasiya Ma:lite bobamo ka:tiya, Ya:sute kebolo ka:lutiya:le ebamo tiya. Ebete ebe numite ebena agowa mabuamo eba negalo negiya, “Kawodawa, a:ma: malo nokoliawitataleka: naimano ekawi a:ka:ena!”

³³Ebe tetelo Ya:sute Ma:lika ega:walo piyate eba:go da:pelamiya ibi bilibilinomono imi tanalo umite ebena tepo magumulo ibi kawonomamo malagidilote ebe atumu iima: kowageliya. ³⁴Ebena ebete ibi nanaliya, “La:le ebe bobamo kebo kiyata:ima?”

Iba:te ebena tabo eba wiyalo negeliya, “Kawodawa, a:ma: ago pa:wete ebena bobo bai na:puma:.” ³⁵Ebe tetenomolo Ya:sute ebo iiya. ³⁶Ebena epate ebena ii tanalo olowite negeliya, “Numa:la:, ebena namutudawa malagidilo tanalo kawonomola.”

³⁷Wiyasiya epetapiate negeliya, “Me dubute balidi tamio dubu wadekobi a:midi, a, nanitabola:ka:? Ebete samamo na:petaleka:, ebena namutudawate a:ka:ena:.”^t

Ya:sute Lasalesiko A:e Magumune Dadipatiya

³⁸Ebe tetelo Ya:sute ebena tepo magumulo iima: walo eba kowagelelo bobamo ebo tiya, ebe bobote damela maboele tetelo eba itanalo, epate Lasalesikono ape iyatite bobono gigiyu kawo nokolamo ebo mopiya. ³⁹Ebena Ya:sute ebolo da:pola:niya ebe dubu epetapi nanaliya, “La: gigiyuno nokola iyabaiamo na:mupiamidala:.”

Ebe tetelo wiyasiya a:e lumagino naniko Matate negiya, “Kawodawa, iyaiya! Ka:lo ebena apete netewa-netewa egela tetelo itana, ebema: ebena abale nibote kubanomamo kemaigamene.”

⁴⁰Ebena Ya:sute ebena tabo eba wiyalo negiya, “Nale a:ma: dopamo ma kunu anamata, a:ma: Godoko nanitabokobi da:mida:emene ebena elawo kawonomo kuima:ta.” ⁴¹Ebena dubu epetapiate bobo gigiyuno nokola iyabaiamo mupiamidate, Ya:sute Godokono Unu Duliyaomolamo melelo negiya, “Aba, na a:ma:tamo kalakala tabo gemo, mabu a:ma: naimano towetowe tabo olowinakota. ⁴²Iyo, na iyatawala a:ma: tete bilibilinomolo naimano tabo olowionakota, wiyasiya nale me tabo me epono ololo apulo gemo, iba:te naimano nanitabo tanalo ma kunu kiyatawama:, a:ma:le me opamo na apaliboniyata:.”

⁴³Ebena Ya:sute me kalakala tabo Godotamo kiyawaote, ebete ebena tabo madodo unamo adipatete kawiya negiya, “Lasalesi, a:ma: bobo magumune na:pemaiga!” ⁴⁴Ebe tetelo a:e dubute Ya:sukono tabo dolowiya, ebete bobo magumune ebo pemaigiya, wiyasiya ebena agowala kotola, ega:walo wato kalikamo aupulatolemela, Yu epate ibino a:elao epo kalikamo keba kunu kaupulatolenake eba kunu. Ebena Ya:sute epo nanaliya, “Modobola la:le ebe eba walubilo ebena apene kaliku nepalamiolema:la:.”

^t 11:37 Yon 9:6

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Nopo Diyatiya

Ma:t 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2

⁴⁵Ebe tetelo piyate Ma:liko gelebadimima: da:pelamiya, Ya:sute Lasalesitamo beda: tanalo kosiyodiliyale, iba:te ebe anoano tanalo umite epetapi bilibilinomate nanitabokobi ebo midiya,^u ⁴⁶wiyasiya epetapiate nanitabokobi midia:no Pa:lisi tanebapiatamo tolamete ibi gito nanaliya.^y ⁴⁷Ebe mabuma: Pa:lisi tanebapi ega:walo Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, iba:te Ka:nisolo dubu^w epetapi ebo ka:la:miya iba:go tabo kapimiya kegelama:. Ebene iba:te tabo ma kunu geliya, “Me dubute anoano tanalo bilibilinomo osiyodilolena, ebema: a beda: tanalo na:kosiyodiloma: ebe odiyoboma:? ⁴⁸Kebe tetelo ale tanalo idi osiyodiloa:no gito duma:tepama:, epo bilibilinomate ebe nanitabokobi midite Kawo Elawodubuma: kegelama:na:. Ebe tetelo Loma epono gowelaopiate pelamete aimano Godoko Amamateno Moto ega:walo aimano opo kawonomo ka:pa:kubailaema:na:!”

⁴⁹Ebe tetelo dubu idi ebena mailo Kayapasitela, ebete ebe ulamalo Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomoma: eda:nami, ebene ebete Ka:nisolo dubu epetapiatamo negiya, “Eiye, la: daedalepima: akoeda:oala:! Mabu keleka: la:le me dubutamo osiyodiloma: nanitabo gabo kuma:wita:? Ale ebe gito kanakapuimalema:!⁵⁰Iyo, modobola epo bilibilinomono taneba magumulo kapiyadawanomote na:emene epetapi mabuma:, ebema: aimano opote a:ka:kubamene, a, nanitabola:ka:?”

⁵¹Ebe tetelo Kayapasite Ya:sutamo dowalo ma kunu malagidiliya, me tabo ebe a:ka:tuwa: ebena mulo wokiamo kiyawao. Wiyasiya nanitabo tanalote ma kunu itani, Godote me tabo ebe magumudo kiyawauti, mabu ebe ulamalo ebete Kayapasitamo gobebobo ikamiya ebete kalimagono ikameopino Unu Watodawanomoma: keda:nama:. Ebema: Ya:sute a:ea:no, dopamo Kayapasite me tabono magumu iyatawa:no nanitabolo egiya, Ya:sute ebena Yu epo bilibilinomo mabuma: ka:emene. ⁵²Wiyasiya Godote Kayapasido me tabo Yu epo kapiyatamo kegiya:, ao, ebete ma kunu giya, me opo kawonomolo iyaiya dilukuliona ibi magumulo piyate ebena gudima: na:keda:onama:na:, Ya:sute ebena a:e tanalodo ibi bilibilinomo walo kuwatete ibi kapiya alailame gudima: ka:midilimene.^x

⁵³Ebena Kayapasite me tabo Ka:nisolo dubatamo da:kiyawauti, ebe tetene wagilimite iba:te Ya:suko anakapuima: gabo ebo wadiya. ⁵⁴Ebema: Ya:sute

^u 11:45 Yon 7:31 ^y 11:46 Luk 16:31 ^w Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:suko tetelo Yu epono watowatopi dubu epetapi, ibi me Ka:nisolo dubula. Ebe watowatopiate Yu epono iyaiya tanalo eba anagilamelelamelelo kubakubapiatamo ibino wiya ebo ikalamenakiya, wiyasiya ebe Ka:nisolo dubagodolo elawo kitanamia: lumagi a:eamo aliboma:. ^x 11:52 Yon 10:16

ibino tanalo iyatawate tete da:peso Yudiya opolo awokala kepata:nakia. Ebete wiyasiya ebe waloma:tapiago ebe opo atepate Ipala:ima duliynomolamo tolamete ebolo nilukuliya, ebe duliynomolo ebe bulu opo niyakabolo itana.^y

⁵⁵ Ebene Yu epono Aduga:la Soliyomu osiyodilo tete tatalima: dediya, soliyomu osiyodilo tete pea:no ibi epetapi bilibilinomate Yelusalema kawo duliynomolamo dopamo tolamoliya, mabu ibi ubila Godokono ololo apulo ibino ape ukulale tanalodo iyaiya kuba daleyaya tanalo dopamo opoliyaletete walone ebene soliyomu kosiyodiloma: ⁵⁶ Ebe tetelo ibi epetapiate Godoko Amamateno Iya Moto magumulo nutitatate Ya:suko nowadilo ibi a:ka:tuwa: ibi magumulo negeliya, “La:imano woki keba kunula:ka:, Ya:suko soliyomu baiamo ba:ka:pemene?” ⁵⁷ Iba:te tabo ma kunu degeliya mabu Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Pa:lisi tanebapi, iba:te tabo iyalo iyatiya, “Kebe lumagite Ya:suko duimene, modobola ebete samamo a napanaemene, ebene ale tolamete ebe nelawete idoko motamo gito ka:piyatimalema:.”

Ma:lite Wade Nibo Ii Ya:sukono Agowamo Dadipanamiya

Ma:t 26:6-13; Mak 14:3-9

12 ¹ Yu epate Aduga:la Soliyomu kosiyodiloma: sikisi egelate eba na:pola:nalo, Ya:sute Betani duliynomolamo walo ebo ka:pemaigiya, ebe duliynomolo ebe Ya:sute a:e magumune dadipatiya ebe dubu Lasalesikono duliynomolola.^z ² Ebene Lasalesikono naniko Matate walubipi epetapiago Ya:sukono wade bae osiyodilomitiya, ebene dubu bilibilinomate bae denautiya, Lasalesiko ibi magumulo na:luti.^a ³ Wiyasiya ebene naniko idi Ma:lite wiya kawonomo wade nibo ii inamabu, ebene mailo ebe nadala, ebete adaete Ya:sukono agowamo padipanamete ebene eka:mo agowa a:la:li ebo iya:da:olemiya. Ebene ebe moto gu ebe inamabuno wade nibote lawenomo elawiya.^b

⁴ Ebe tetelo Ya:sukono waloma:tadawa idite bae nao bailo na:luti, ebene mailo ebe Keliyota duliynomolodawa Yudasitela, walone ebete Ya:suko anakapumpipino kotamo ebe kiyatimene. Ebete Ma:likono osiyodilo tanaloma: negiya, ⁵ “Mabu keleka: ebete me wade nibo inamabu manima: ka:na:midia:? Ebete eba kunu nowageletaleka: kapiya ulamano woko wiya mani buwatena:, ebene ale nigologolopiatamo bikalamolena:!” ⁶ Yudasite me tabo degiya ebete a:da: elemasigi gabodo giya. Ebete inamabua: epono modoboa: tanalo kemalagidilolenakia: wiyasiya ebe ubila ebe kawo mani ebete a:ka:tuwa: kuwatema:, mabu ebe Ya:sukono waloma:tapino mani umidawama: eba eda:nalo tete epetapilo ebete mani pilolo uwatenaki.

⁷ Ebema: Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “La: Ma:liko natepala:, ebe natamo wade tanalo osiyodilo. Iyo, nale a:ea:no ebete

^y 11:54 Yon 5:18 ^z 12:1 Yon 11:1,43 ^a 12:2 Luk 10:40 ^b 12:3 Luk 7:37-38

naimano ape bobamo iyati tanalo malagidilolo me wade nibo inamabu naimano apa:mo ebema: adipana. ⁸La: numa:la:, nigologolopiate tete geyageyanomolo la:go bilukulinama:na:, la:imano ubi tetelo ibi nowalubilinakiyala:, wiyasiya na uwomua: tetelo la:go a:kokolinamo, tete tatalila nale la: ka:miyapamamota.”^c

Yu Watowatopiate Lasalesiko Anakapuima: Nopo Diyatiya

⁹Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate Ya:suko Betani duliynomololo okoli tanalo dolowiya, iba:te ebe uima: ebamo gito tolamiya. Wiyasiya iba:te Ya:suko kapiya uima: ka:tolamiya:, ibi ubila Ya:sute a:e magumune dadipatiya ebe dubu Lasalesiko atumu ka:nuima:. ¹⁰Ebene Yu watowatopi ebe tanalo dolowiya iba:te nopo ebo iyatiya Lasalesiko Ya:suago kanakapulaema:, ¹¹mabu Lasalesikono tanalone epo bilibilinomate Ya:suko nanitabokobi a:miidiya.^d

Ya:sute Yelusalema Kawo Duliynomolamo Da:nopegiya

Ma:t 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40

¹²Egela idilo piyate Yelusalema kawo duliynomololo Aduga:la Soliyomu osiyodiloma: da:pelamiya, ibi bilibilinomate iyatawaiya Ya:sute ebe duliynomolamo da:piti. ¹³Ebema: iba:te puwala uwatete eba:go alugoma: eba tolamitalo kawonomamo negelitiya,

“Godoko nadipata:la:!

Godo, a:imano mailago da:pita,

modobola a:ma: ebe lumagi kawokobi na:miidiye!

Ebe a Isalaela epono Kawo Elawodubula!”^e

¹⁴Ebene Ya:sute oli ape donoki-goeo umite ebe unamo gito okoliya. Ebete eba kunu osiyodiliya Godokono tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu ebene Bukalo tabo idite ma kunu bitana,^f

¹⁵“Yelusalema duliynomolo epala:, la: akotoletoleala:

Numa:la:, la:imano Kawo Elawodubute pita,

iyo, ebete donoki-goeo da:peso unamo okolite ba: pita.”

¹⁶Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapiate me Buka tabono magumu wadenomamo kemalagidilutiya:, wiyasiya walone Ya:sute Godokono elawo alago a:e magumune demaigiya, ebe tetelo ibino wokite tuputupuolamete iba:te ebo geliya, “Nanitabola, Ya:sute Yelusalemamo eba nopegalo, ale ebe demoima:, Godokono Buka apuno tabote ebene tanaloma: nanitabonomoma: ebo edi!”^g

¹⁷Dopamo Ya:sute Lasalesiko bobo magumamo neka:mite a:e magumune dadipatiya, ebe tetene wagilimite piyate ebe anoano tanalo

^c 12:8 Totomu 15:11 ^d 12:11 Yon 11:45 ^e 12:13 Oale 118:25-26; Yon 1:49

^f 12:14 Sek 9:9 ^g 12:16 Yon 2:22

dumiya, iba:te iyaiya duliynomolamo tolamolete epo bilibilinomo epetapi ebo nikiyawaolamiya. ¹⁸Ebe mabuma: Yelusalema epo bilibilinomate ebe tanalo iyatawaote, iba:te Ya:sute ibino duliynomolamo pema: dolowiya ebe uima: gito pelamiya. ¹⁹Ebema: Pa:lisi tanebapiate ubia:noma: eba eda:olo ibi a:ka:tuwa: ibi magumulo negeliya, “La: numa:la! A elawokobi kolowita:, epo bilibilinomate a miyapaete ebe nowaloma:ta!”

Yua:pi Epetapiate Ya:suko Uima: Pilipiko Daniya

²⁰Yu epono Aduga:la Soliyomu osiyodilo tetelo Yua:pi epetapiate Yelusalema kawo duliynomolamo Godoko amamatema: da:tolamiya, ibi atumu ebe soliyomu bailo na:nepola:niya. ²¹Ebene Ya:sukono waloma:tadawa idi, ebe Betasaida duliynomolodawa Pilipitela, epetapi iba:te ebetamo nemaimite ebe nananiya, “Namutudawa, a Ya:suko uima: wagemitama:.” ²²Ebema: Pilipite A:nduluko daniya, ibi netewapiate kapimiya tote Ya:suko ebo naniya.

²³Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Tete a:pe, Godokono elawo alote Epono Naniwi eba pukuimilo ebe dowalogomene, epo bilibilinomate ebenu nanitabo tanalo ebo kuima:na:.” ²⁴Ebema: na la:tamo nani tabonomo gemo, kono kikopute damela magumamo ma:sigate da:na:emene, ebenu igilote nanitabolo a:kopololigomene mabu walone kono kikopu epetapiate ebe magumune ka:pemaima:na:.” ²⁵Ega:walo kebe lumagite ebenu igilo kapiya demalagidilona, ebenu igilote kalatidimene, wiyasiya kebe lumagite me opolo ebenu igilo malagidilona:na, ebenu igilote Godokono Unu Duliynomololo uwomua: tetelo bitanamene.^j

²⁶Ebema: kebe lumagite naimano wiya: wokodawama: eda:ma: ubi diyatimene, modobola ebete na nowaloma:enemene, ebenu nale kebe duliynomololo kokolinamo ebete ebe atu duliynomololo nago bokolinamene. Ega:walo me tanalo idila, kebe lumagite naimano nani wokodawama: deda:mene, naimano Nabiwite ebe unamo kadipatemene.”

Ya:sute Ebenu A:e Tanaloma: Degiya

²⁷Ebene Ya:sute Godotamo tabo eba kiyawaolo negiya, “Ka:lo na tepo magumulo mibomibonomoma: editamo, ebema: Nabiwi, na a:ma:tamo beda: tabo na:kegemo? Nale ma kunu ba:kegemo, ‘Nabiwi, modoboa: me olalati tetete natamo pema:’? Ao, nale mako tabo a:kegemo mabu na me temeteme laema: me opamo ebema: piyamo.” ²⁸Ebema: Nabiwi, a:ma: a:ka:tuwa: a:imano elawo alo magumudo a:ma: nowalogiye.”

Ya:sute me tabo eba gitalo ebe tetenomolo Godokono Unu Duliynomolone tabote ma kunu piwisigiya, “Na a:ka:tuwa: na iyalo owalogiyamo, ega:walo na a:ka:tuwa: walo ka:kowalogomamo!”

^h 12:23 Yon 13:31-32; 17:1 ⁱ 12:24 1Kol 15:36 ^j 12:25 Ma:t 16:25 ^k 12:27 Oale 6:3; 42:5; Ma:t 26:38

²⁹Ebe tetelo piyate Ya:suko niyakabolo delamota:oniya, ebe epo bilibilinomate ebe tabo madodo olowite negeliya, “Me tobolo nunute gewata,” wiyasiya epetapiate negeliya, “Ao, ebe Godokono nopodawate ebetamo pa:kiyawauta.”

³⁰Ya:sute ibino tabo gela tanalo iyatawate negiya, “Me tabo na mabuma: ka:pea:, la: mabuma: pe. ³¹Nanitabola, ka:lo me opo epate ibino kuba osiyodilole mabuma: wiya kuwatema:na:, ebene me opono kuba elawodubu Saitanako Godote ebene wato kikopu kitamidaemene. ³²Ega:walo Godote na unamo dadipatenemene, ebe a:e tanalodo na wiyasiya epo bilibilinomo natamo kemagaelemamo.”^l ³³Ya:sute me tabo da:kiyawaiya ebene magumu ma kunula, ebe kewa olotolowalo keba kunu na:ka:emene, ebete ebe tanalo ebe awokalimiya.”^m

³⁴Ebene epo bilibilinomate Ya:sukono tabo eba wiyalo negeliya, “Godokono Totomu Tabo Bukate a niyatuamena, ebene Alibodawa Kelisote uwomua: tetelo bokolinamene. Ebema: a:ma: ma kunu beda:ma: kegeawa:, Godote Epono Naniwino a:e tanalodo ebe unamo kadipatemene? Epono Naniwi potelela:ka:?”ⁿ

³⁵Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Godokono alote la: magumulo tete kele geyageyadopo kitanamene, ebema: modobola la: me alo magumudo nowapata:lamenala:. La: nanisiwale, idoko tanalote la:tamo akopa:la:, mabu idoko magumudo depata:na ebe lumagi iyatawa: ebete kebe gabodo ka:tonale!”^o ³⁶Ebema: idoko tanalote pea:no alote la:imano tolame gabo eba pukuiminalo, modobola la: nanitabokobi na:mida:la:, ebene la:le alono gudima: keda:omamota.” Me tabo kiyawao dolopoligiya, Ya:sute ebe epo bilibilinomo miyapate diya gabodo iyabai ida:mo tote ebo niluti.”^p

Yu Epo Epetapiate Ya:suko Nanitabokobi Ka:midiya:

³⁷Nanitabola, Ya:sute me opolo eba okolinalo Godokono elawo kawokalima: ebete epono ololo apulo anoano tanalo bilibilinomo osiyodilolenaki, wiyasiya piyate ebe iyaiya tanalo dulamenakiya ibi magumulo Yu epo epetapiate ebe nanitabokobi ka:midiya:. ³⁸Ebene me tanalote eba kunu pemaigiya, Godokono woki awokalimidawa Aisayate degiya, ebe tabote nanitaboma: keda:ma:. Iyalo tetelo ebete tabo ma kunu giya,

“Kawodawa, a:ma: a:imano kawo elawo piyatamo
kawokalima:wenaka,
ale a:imano tabo iba:tamo da:kiyawaima,
nanitabokobi potele ka:midile?
Lumagi ka:luta:, puliyanomola.”^q

^l 12:32 Yon 3:14 ^m 12:33 Yon 19:6 ⁿ 12:34 Oale 110:4; Ais 9:7; Da:n 7:14

^o 12:35 Yon 8:12 ^p 12:36 Epe 5:8 ^q 12:38 Ais 53:1

³⁹Ebema: mabu keleka: epate Ya:suko nanitabokobi midima: modoboa:noma: deda:ona? Aisayate ebe tanalo awokalima: tabo idi ma kunu kegiya,

⁴⁰“Godote nanitabokobi midia:pino balidi idokoma: midililamete, ibino tepo magumuno woki a:ka:kodakodailamelelamiya.

Ebema: ebete ibino tanaloma: negena,

‘Iba:te balida:mo nanitabo tanalo uima: modoboa;

iyo, ibino tepo magumulo naimano wade tanalo iyatawaoma: modoboa:.

Iba:te ibino tepo magumuno woki wadenomamo nemalagidilotaleka: natamo bolobila:na;

ebema: na modobola ibi nale wadekobi midilima:.’”

⁴¹Nanitabola, epate Ya:suko ubia:noma: deda:oma:na; Aisayate ebe tanaloma: me tabo iyalo egiya, mabu ebena balidite iyama: eba eda:omelo ebete Ya:suko Godokono elawo alote pukuimitalo ebo umiya.^r

⁴²Ebene epo epetapiate Ya:suko ubia:noma: eba eda:olo, atu tetelo epo epetapi ega:walo ibino watowatopi epetapiate ebe nanitabokobi ebo midiya. Wiyasiya iba:te Pa:lisi tanebapi tolelamelelo ibino nanitabokobi midi tanalo kawokalimiya; Pa:lisi watowatopiate dowo magumulo ibi iyaiya duliomolono balidi ibilamole motamo odolo talena iyatilamekapoma:^s ⁴³Nanitabola, iba:te Ya:suko waloma:ta magumulo kodakodalo ka:pola:niya: mabu ibi ubila epate iba:tamo kekalakalaoma; wiyasiya Godote iba:tamo dekalakalana iba:te ebe tanalo kawonomamo kemalagidilonamia:^t

Ya:sukono Tabote Epono Iyaiya Tanalo Anagilamelelame Tanalo

⁴⁴Ebema: Ya:sute kawonomamo eba gepatelo negiya, “Kebe lumagite na nanitabokobi da:midinina ebete na kapiya nanitabokobi ka:midinina; ebete na dapaliboniya ebe dawa atumu nanitabokobi na:ka:midina,

⁴⁵ega:walo kebe lumagite naimano tanalo dumina, ebete na dapaliboniya ebe dawano tanalo na:kumina.^u ⁴⁶Nanitabola, na me opo pukuima: piyamo, ebema: kebe lumagite na nanitabokobi da:midinina ebete idoko magumulo a:kokolinamene.

⁴⁷“Ega:walo me tanalo idila. Kebe lumagite naimano tabo olowite tuduwata:no, nale ebena tanalo akanagiyamidaemo mabu na me opo epatamo kuba wiya ikalaema: ka:piya; wiyasiya na ibino igilo mula:lalaema: piyamo.^v ⁴⁸Numa:la; kebe lumagite na ubia:noma: eda:te naimano iyaiya tabo uwatea:no, ebena tanalo anagiyamidaema: Kawodawa idi ba:luta. Iyo, Godote Uwomu Egelalo naimano tabamo ebe lumagino tanalo kanagilamelemene, ⁴⁹mabu nale da:kiyawaonamo ebe

^r 12:41 Ais 6:1 ^s 12:42 Yon 9:22 ^t 12:43 Yon 5:44 ^u 12:45 Yon 14:9 ^v 12:47 Yon 3:17

iyaiya tabo na a:ka:tuwa: naimano wokiamo ka:kiyawaona:, wiyasiya Nabiwite na dapaliboniya nale ebetamo tuduwatalo ebenu tabonomo kiyawaonamo. ⁵⁰Na me tanalo iyatawala, Nabiwino totomu tabo ebe uwomua: igilola, ebema: ebete na keba kunu kananenakole, na eba kunu kiyawaonakomo.”

Ya:sute Ebenu Waloma:tapino Agowa Dukulaolelamenti

13 ¹Yu epono Aduga:la Soliyomu osiyodiloma: kapiya egelate eba nitanalo, Ya:sute ebo iyatawiya me tetela, ebete tatalila me opo atepate Nabiwi Godotamo ka:tomene. Nanitabola, piyate me opolo ebenoma: deda:onamiya, Ya:sute ibi nilakapoilamelo kawonomamo malagidilolenami, ebema: ibi ebe nilakapago magatalete uwomunomamo ebo nemaigiya.

²Ebenu ebe idokolo Ya:sute ebe waloma:tapiago ilukulinate bae naoniya. Ebe idoko pea:no Saitanate dopamo waloma:tadawa idi Yudasikono tepo magumamo kuba woki ma kunu iyatimiya, ebete Ya:suko anakapumipino kotamo ebe kiyatima:, me dubu Yudasiko ebe Keliyota duliyoumolodawa Saimonokono gudula.” ³Nanitabola, Ya:sute me netewa-kapiya tanalo iyalo iyatawiya, Nabiwi Godote ebetamo elawo ikamiya tanalo bilibilinomo osiyodilolema:, ega:walo ebe Godogodone piya, ega:walo ebe Godotamo walo ka:ka:tomene.^x ⁴Ebe mabuma: ebete bae nao baine maiganate, lubudino kaliku pekananate wiya: wokodawamu a:la:li iya:da:oleno kaliku lawenate gito pulini. ⁵Ebenu ebete wakaluamo obo alatenate ebenu waloma:tapino agowa ukulaolelame ebo wagilimini, ega:walo ebete da:pulini ebe a:la:li iya:da:oleno kalikamo ebete ibino agowa a:la:li ebo iya:da:olelamenti.

⁶Ebenu ebete Saimono Pitatamo da:peni Pitate ebetamo negeni, “Kawodawa, a:ma: naimano agowa ba:kukulaleni:emene?”

⁷Ya:sute tabo eba wiyanaloo ebe nanani, “A:ma: iyatawa: nale a:ma:tamo beda: tanalo kosiyodilonamo, wiyasiya a:ma: walone kiyatawama:ta.”

⁸Ebema: Pitate negeni, “Ao, ebe tanalo modoboa:! A:ma: naimano agowa a:kukulala:emene.”

Ya:sute wiyasiya ebe nanani, “Nale a:imano agowa ukulalea:no a:ma: nagodolo goboboboa:nola.”

⁹Ebema: Pitate ebetamo negeni, “Kawodawa, kuba:, a:ma: naimano agowa kapiya akukulala:la:. Modobola a:ma: naimano kotola watola atumu na:kukulaleni:emene.”

¹⁰Ebenu Ya:sute negeni, “Kebe lumagite mala: iyalo deti ebenu apeno daleya puliyala, wiyasiya ebete ebenu agowa kapiya nukulaleni:emene. Me tanalo nanitabola, la: bilibilinomate oliolinoma: eda:imata, wiyasiya

^w 13:2 Luk 22:3; Yon 13:27 ^x 13:3 Yon 3:35; 16:28

la:imano taneba magumulo kapiya dawate olinoma: keda:na:.”^y ¹¹Ya:sute me tabo degeni mabu ebe iyalo iyatawiya, waloma:tapi magumulo ebe potele anakapumpino kotamo diyatimene.

¹²Ebe tetelo ebete ebene waloma:tapino agowa ukulaolelame dolopoligoni, ebete ebene lubudino kaliku walo ka:pulinate gito okolini. Ebene ebete ibi nanaleni, “La: iyatawala:ka, nale la:tamo dosiyodilomo ebe tanalono magumu? ¹³La:le na la:imano Iyatulamedawama: gelanakomata ega:walo Kawodawama: akoka:na:minakomata. Nanitabola, na ebe ebetela. ¹⁴Ebema: walone la:le naimano osiyodilo tanalo ma kunu demalagidilawenakoma, ‘Aimano Iyatulamedawa ega:walo Kawodawa, ebete aimano agowa ukulaoleameni,’ modobola la: a:ka:tuwa: la:imano taneba magumulo idite idino agowa atumu nukulalemenakiyala:.”^z ¹⁵Iyo, nale la:tamo uli osiyodilomo, walone la:le epetapiatamo ma kunu nosiyodilonakiyala:.”^a ¹⁶Na la:tamo nani tabonomo gemo, wokodawa idino elawote ebene woko namutudawano elawo kodolinakoa:, ega:walo tabo atadawano elawote ebe dapalibomene ebe kawodawano elawo a:kodolimene.”^b ¹⁷Ebema: la: me iyaiya tanalo iyatawawete, ma kunu idite iditam, idite iditam, wiya: woko dosiyodilawenakoma, ebene la:godolo kawo kalakalanomote bitananakomene.”

Ya:sute Yudasikono Tanalo Dawokalimini
Ma:t 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23

¹⁸Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negeni, “Godokono Bukalo tabo idi ma kunu itana, ‘Nago bae denanako, ebe lumagite naimano goweladawama: keda:mene,’ ebema: me tetelo aimano taneba magumulo me tabono tanalote nanitaboma: keda:mene, Godokono ubila. Nanitabola, na la:imano tanalo iyatawanomola, mabu la:le na waloma:enema: nale la: uwatimata, ebema: me tabote la: bilibinomono tanaloma: kegena:, kapiya lumagino tanaloma: gena:.”^c ¹⁹Ebe lumagino tanalote maiga:no nale la: dopamo analemata. Ebene ebene tanaloma: Buka apuno tabote nanitabolo demaigamene, la: nanitabokobi ebo ka:midimamota na uwomua: tetelo dokolinamo ebe dawala.”^d ²⁰Na la:tamo nani tabonomo gemo, nale kebe wokodawa dalibomo, potele ebe wokodawa kalakalago dowalubimene ebete na kowalubinimene, ega:walo potele na dowalubinimene ebete na kapiya a:kowalubinimene, ebete na Alibonedawa Godoko atumu ka:kowalubimene.”^e

²¹Ebene Ya:sute me tabo kiyawao dolopoligini ebete tepo magumulo mibomibonomoma: eda:nate ebe waloma:tapiatamo awokala negeni, “Na

^y **13:10** Yon 15:3; 6:64,70-71 ^z **13:14** Ma:t 20:28; Luk 22:27 ^a **13:15** Pil 2:5; Kol 3:13; 1Pit 2:21 ^b **13:16** Ma:t 10:24 ^c **13:18** Oale 41:9 ^d **13:19** Yon 14:29; 16:4
^e **13:20** Ma:t 10:40

la:tamo nani tabonomo gemo, la:imano taneba magumulo idawate na anakapunamepi kowalubilimene na kelawenema.”

²² Ebema: ebe waloma:tapiate ibino taneba magumulo eba uma:tepauinalo nemalagidiloniya, “Me kuba potele na:kosiyodilomene?” wiyasiya iba:te lumagi kumuniya. ²³ Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapi magumulo poko kawonomamo demalagidilonami, ebete Ya:suko niyakabolo na:luti, ²⁴ ebene Saimono Pitate kotamo eba genalo ebe nanani, “A:ma:le lyatulamedawa nana ebete pokono tanaloma: kegenale.”

²⁵ Ebene ebe waloma:tadawate Ya:suko niyakabamo nokoliatepanate ebe nanani, “Kawodawa, ebe lumagi potelela:ka:?”

²⁶ Ya:sute ebene tabo eba wiyanalonegeni, “Nale bae kalila:mo aduba:midate kebe lumagitamo dikaemo, ebe ebe lumagila.” Ebe tetelo ebete bae kalila:mo aduba:midanate, Keliyota duliyyomolodawa Saimonokono gudu Yudasitamo gito ikameni. ²⁷ Ebene Yudasite ebe bae delaweni, ebe tetenomolo Saitanate ebene tepo magumamo gito opegani.

Ebene Ya:sute ebetamo negeni, “A:ma:le kebe tanalo osiyodiloma: dowagela:wena, modobola samonomamo nosiyodila.”^f ²⁸ Ebe tetelo bae nao bailo da:pola:niya, ebe waloma:tapi epetapi magumulo lumagi idite Ya:sukono tabono magumu kelaweniya. ²⁹ Yudasite ibino tanebapino mani umidawama: eda:nami, ebema: epetapiate nemalagidiloniya Ya:sute soliyomu osiyodilono bae epetapi ka:nuwateonama: gena, ega:walo epetapiate nemalagidiloniya ebete nigologolopi maniamo ka:nowalubilinama: gena. ³⁰ Ebene Yudasite Ya:sugodone bae delaweni, ebe tetenomolo ebete iba:godone maiganate idoko magumamo gito nopegani.

Ya:sute Oli Totomu Tabo Ebe Waloma:tapiatamo Dikalameni

³¹ Yudasite ibi da:miyapani ebe tetelo Ya:sute epetapiatamo negeni, “Me tetelo Godokono elawo alote Epono Naniwi eba pukuimilo ebe kowalogomene, ega:walo Epono Naniwite ebene osiyodilo tanalodo Godoko kowalogomene.”^g ³² Ebema: Godote ebe a:ka:tuwa: ebe Epono Naniwi magumudo dowalogomene, ebe atu tetelo ebete Epono Naniwi elawo alamo eba pukuimilo ebe kowalogomene. Nanitabola, ebete ebe tanalo samonomamo kosiyodilomene.”^h

³³ Ebene Ya:sute tabo idi na:kegeni, “Naimano guda:la:, na la:go tete da:pesamo okoliatepate la:le na ebo kowadinimamota. Iyo, nale kebe tabo Yu watowatopiatamo dopamo degimo, ka:lo la:tamo ebe atu tabo kegemo, nale kebe duliyyomolamo da:tomo la:le ebe duliyyomolamo pelaema: modoboa:.”ⁱ

³⁴ “Wiyasiya ka:lo idokolo na la:tamo oli totomu tabo ikalaemata la: kowalubilitama: Modobola la:imano ilukuli magumulo idite idi

^f 13:27 Yon 13:2 ^g 13:31 Yon 12:23 ^h 13:32 Yon 17:5 ⁱ 13:33 Yon 7:33-34

nilakapolo nemalagidilonala; nale la: keba kunu kemalagidiloletanama eba kunu.^j ³⁵Kebe tetelo la:imano taneba magumulo idite idi nilakapolo kemalagidilo, idite idi nilakapolo kemalagidilo, la: eba kunu dowagela:wenama, me gabodo epo bilibilinomate kiyatawaoma:na: la: naimano waloma:tapolata.”

Ya:sute Pitako Danani, A:ma:le Na Iyatawa:noma: Kegema:ta
Ma:t 26:11-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34

³⁶Ebene Saimono Pitate Ya:sutamono negeni, “Kawodawa, a:ma: kebamo na:ka:toaemene?”

Ya:sute tabo eba wiyanalono negeni, “Nale keba duliyo molamo da:tomo, me tetelo la:le na waloma:enema: modoboa; wiyasiya nanitabola, la:le na walogabo apune kowaloma:enemamota.”

³⁷Ebene Pitate ebe walo nakanani, “Kawodawa, mabu keleka: nale me tetelo a:ma: waloma:ea:noma: degeawa:? Na modobola naimano igilo a:ma: mabuma: iyabaiamo kiyatimamo.”

³⁸Ebe tetelo Ya:sute ebena tabo eba wiyanalono negeni, “A:imano igilo na mabuma: nanitabonomolo ba:kiyata:emene? Na a:ma:tamo nani tabonomo gemo, ka:lo idokolo kakabate geoa:no a:ma: netewa-kapiya teta:mo na iyatawa:noma: kegema:ta.”

Ya:suko Ebe Nanitabo Gabola Nabiwi Godotamo

14 ¹Ebene Ya:sute tabo moga:menalo ebe waloma:tapiatamo negeni, “La: tepo mibomiboma: ega:walo woki bilibilima: akoeda:oala: Modobola la: Godoko nanitabokobi na:mida:la; ega:walo la: na atumu nanitabokobi na:midina:la. ²Nanitabola, naimano Nabiwino moto gulo la:imano ilukuli bai bilibilinomo ba:pola:na. Me tanalo a:da:ma: neda:taleka: nale la: akanaletana; iyo, na la:imano nanitabo ilukuli bainomo osiyodilolema: ka:tomamo. ³Ebene na la:imano ilukuli bai nosiyodilolete walo ka:pete la: ebo ka:puwatemamota, ebe tetelo a bilibilinomate kapimiya naimano duliyo mololo ba:nilukulinama:.^k ⁴Nanitabola, nale keba duliyo molamo da:tomo, la: ebe duliyo molamo tolame gabo iyatawalata.”

⁵Ebene Tomasite Ya:sutamono negeni, “Kawodawa, a:ma:le keba duliyo molamo da:toaemene a ebe duliyo mololo iyatawa; ebema: a gabo keba kunu na:kiyatawaoma:?”

⁶Ya:sute ebena tabo eba wiyanalono negeni, “Na ebe gabola, ega:walo na nanitabo tanalo awokalimidawala, ega:walo na uwomua: igilola. Lumagite nado Nabiwi Godotamo ka:tomene, gabo idido a:ka:toamene.^l

⁷Numa:la; la: naimano tanalo iyatawalata, ebema: me tetene wagilimite

^j 13:34 Yon 15:12,17; 1Yon 3:23; 2Yon 5 ^k 14:3 Yon 12:26 ^l 14:6 Yon 11:25; Lom 5:1-2

la: naimano Nabiwino tanalo atumu ka:kiyatawaomamota. Nanitabola, la: ebe iyalo umiamata.”^m

⁸Ebene Pilipite ebetamo negeni, “Kawodawa, a:ma: atamo Nabiwino tanalo dawokalima:emene, a ka:modobomalema:.”

⁹Ya:sute tabo eba wiyanalogo negeni, “Pilipi, nale tete geyageyanomologo la:go okolinaimo, ebema: mabu keleka: a:ma:le naimano tanalo kiyatawawena:? A:ma:le na dunama:wia, ebe gabodo a:ma:le Nabiwi umiata, ebema: keleka: mabu a:ma:le ma kunu degeawa:, ‘Nabiwino tanalo atamo nawokalima:?’ⁿ ¹⁰Pilipi, a:ma: me tanalo nanitabokobi na:ka:mida:wena, na Nabiwigodolo bokolinamo ega:walo Nabiwite nagodolo bokolina?”

Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi bilibilinomatamo negeni, “Nale la:tamo kebe tabo ka:kiyawaonakimo, ebe iyaiya tabono tanalate nagodone ka:pelamena:, wiyasiya nagodolo dokolina, ebe Nabiwite naimano iyaiya tabamo ebena wade woko osiyodilona.^o ¹¹Ebema: modobola la: me tanalo nanitabokobi na:mida:la:, na Nabiwigodolo bokolinamo ega:walo ebete nagodolo bokolina. Wiyasiya la: la:imano wokilo me tanalo kodakodama: degelawenama, ebema: nale kebe anoano tanalo la: magumulo dosiyodilolenakimo, modobola la: ebe tanalono magumu eba malagidilolo na nanitabokobi na:midina:la:^p ¹²Ka:lo idokolo na la:tamo nani tabonomo gemo, kebe lumagite na nanitabokobi da:midinimene, nale dosiyodilonamo ebete ebe atu woko ba:kosiyodilonamene. Nanitabola, ebe lumagino woko osiyodilo elawote naimano woko osiyodilo elawo ka:nodolimene mabu na Nabiwitamo ka:tomamo.^q ¹³Ebema: la:le naimano mailamo beda: tanaloma: na da:toweonama:ema, nale la:tamo kikalaemamota mabu naimano osiyodilo tanalodo Nabiwite a:ka:tuwa: ebe kowalogomene.^r ¹⁴Iyo, la: naimano mailamo beda: tanaloma: na da:toweonama:ema, na la:tamo gito kikalaemamota.”

Godokono Uliyanate Nanitabokobi Midipiatamo Pema: Ya:sute Degeni

¹⁵Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo tabo idi na:kegeni, “La:le na nilakapolo demalagidilona:ema la: naimano totomu tabamo ka:tudila:omamota.^s ¹⁶Ebema: nale naimano Nabiwi kanamamo, ebete Walubidawa idi la:tamo kapaliboma:, ebete uwomua: tetelo la:go bokolinamene.^t ¹⁷Ebe Godokono Wadetalena Uliyanala, Godokono nanitabo tanalo dawokalimina ebe ebe dawala. Me opo epate ebe kuminakoa:, ega:walo ebena tanalo kiyatawawena:, ebema: iba:te ibino tepo magumulo ebena elawo nanitabolo a:kelaema:na. Wiyasiya

^m 14:7 Yon 8:19 ⁿ 14:9 Yon 12:45; Kol 1:15; Yu Epo 1:3 ^o 14:10 Yon 12:49

^p 14:11 Yon 10:38 ^q 14:12 Mak 16:19-20 ^r 14:13 Mat 7:7; Yon 15:16 ^s 14:15 Yon 15:10; 1Yon 5:3 ^t 14:16 Yon 14:26; 15:26; Yon 16:7

la: nanitabokobi midipino tanalo eba kunua: mabu la: ebenu tanalo iyatawanomolata, iyo, ebete uwomua: tetelo la:godolo bokolinamene.”¹⁸ Ebema: nale la: gito a:ka:miyapatama, ao, nale me Walubidawa la:tamo nanitabolo kapalibomamo, ebenu ebete la:godolo eba okolinalo walone na a:ka:tuwa: la:tamo walo ka:ka:pemamo.

¹⁹“Tete da:pesolo me opo epate na a:kunaema:na, wiyasiya la:le na kunaemamota, iyo, na uwomua: igilago okolinamo, ebema: la: atumu ebe igilago ilukulinamata. ²⁰La:le na walo da:kunama:ema, ebe egelate da:pemaigamene, la: me tanalo ebo kiyatawaomamota, na naimano Nabiwigodolo okolinamo ega:walo la: nagodolo ilukulinamata, ebenu na atumu la:godolo okolinamo.” ²¹Ebema: piyate naimano totomu tabo bilibilinomo uwatete da:tudila:onakoma:na, iba:te na nilakapolo malagidilonena. Nanitabola, kebe epate na nilakapolo demalagidilonena, naimano Nabiwite ibi atumu nilakapolo ba:kemalagidilolena, ega:walo nale ibi atumu nilakapolo eba kemalagidilolenalo na a:ka:tuwa: naimano tanalo iba:tamo bawokaliminakomo.”

²²Ebenu Yudasi idite, Keliyota duliynomolodawa Yudasitea; ebete Ya:suko nalateda:ni, “Kawodawa, me opo epate a:ma: umia:no, ebe tetelo a a:ka:tuwa: a:ma: keba kunu na:kumitamene?”

²³Ya:sute tabo eba wiyanalonegeni, “Kebe lumagite na nilakapolo demalagidilonena, ebete naimano totomu tabamo ba:tuduwatanakomene, ebenu naimano Nabiwite ebe nilakapolo bemalagidilonamene, ega:walo ale ebetamo pete ebegodolo ba:pokolionama:.” ²⁴Wiyasiya kebe lumagite na nilakapolo malagidilonena:no, ebete naimano totomu tabamo a:ka:tuduwatamene. Me tanalo nanitabola, la: nagodone dolowiawenakoma ebe iyaiya totomu tabo naimanoa:, ebe totomuete na dupaliboniya ebe Nabiwigodone pelamena.”

²⁵“Nale la: miyapa:no me iyaiya tanalo dopamo la:tamo a:kiyawaomo. ²⁶Ebenu nale la: da:miyapatama, Nabiwi Godote naimano mailamo Walubidawa idi la:tamo kapalibomene, ebe ebenu Wade-talena Uliyanala. Nanitabola, nale dopamo kebe tanalo bilibilinomo la: diyatulametanakima, ebete pete ebe atu iyaiya tanalo la: walo eba ka:piyatulamelo la:imano woki ebo ba:tuputupuilamenakomene. ²⁷Ega:walo me tanalo idila, nale la:tamo naimano tepo magumulo ditana ebe milo ikalaemata. Ebe milo me oponoa:, ebema: la: la:imano tepo magumulo woki bilibila:go ega:walo tola:go akoilukulinala:.”

²⁸“Nale la:tamo nanitabolo degemo la: olowimata, na Nabiwi Godotamo tote ebenu la:tamo walo ka:ka:pemamo. Numa:la:, la:le na nanitabolo nilakapolo nemalagidilona:wenataleka:, naimano to tanaloma: la: bekalakalawena:, mabu ebenu elawo kawonomola, naimano elawo

¹⁸ 14:17 Yon 16:13 ¹⁹ 14:20 Yon 17:21-23 ²⁰ 14:24 Yon 7:16

nodoliona.^x ²⁹Me tanalote maiga:no na la: dopamo analemata, ebema: me tanalote nanitabolo demaigamene, ebe tetelo la: nanitabokobi ka:midimamota.^y ³⁰Wiyasiya ka:lo idokolo na la:tamo tabo kawonomo a:ka:kiyawaomo, mabu me opo namutudawa na:pe. Ebe kubadawano elawote nanitabolo natamo kitana: nale ebetamo ka:tuduwatama; ³¹wiyasiya naimano Nabiwite na kebe tanalo kosiyodilolema: dananenako, nale ebe tanalo eba osiyodilolelo ebe kapiyatamo tuduwatanakomo. Iyo, me ebe gabodo me opo epate naimano tanalo niyatawaoma:na; nale naimano Nabiwi nilakapolo demalagidilonamo. “Ebema: modobola la: naimiala; a me motone ka:tolamiye.”

Ya:suko Ebe Gala:ipi Tupina Da:imi Kewanomola

15 ¹Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo tabo idi na:kegeni, “Na gala:ipi tupina da:imi kewanomola, ega:walo naimano Nabiwite ebe da:imi kewa umidawama: eda:na. ²Ebema: me kewano noloa: katomo bilibilinomo ebete mabunomamo otolete iyabaiamo kiyalekemene, wiyasiya da:nolonaka ebe katomo bilibilinomo unu paago ebete unuya kotolemene iba:te kawonomamo walo ka:ka:noloma:.^z ³Nanitabola, nale la:tamo kebe iyaiya tabo ka:kiyawaonakimo ebe tabote la: ukulaolenomo dukulaoletia, la:le oliolinoma: ebo eda:imata. ⁴Ebema: modobola la:le na da:imi kewanomogodolo nilukulinala; ebene na atumu la:godolo bokolinamo. Me tanalo wadenomamo nemalagidilala; da:imi katomote ebene apa:mo moga:no ebe a:ka:tuwa: a:ka:nolomene, ebema: la: nagodolo ilukulina:no la:le nanitabolo a:ka:noloaema.

⁵“Na ebe gala:ipi tupina da:imi kewanomola, la: katomolata. Kebe lumagite na magumulo dokolinamene ega:walo na atumu ebegodolo dokolinamo, ebete kawonomamo ka:nolomene, wiyasiya na la:imano tepo magumulo okolina:no la: a:ka:tuwa: wade tanalo idi a:kosiyodilaema. ⁶Ebema: kebe lumagite na magumulo okolina:no, ebe noloa: katomo keba kunula:ka: eba kunula. Pali namutudawate ebe iyabaiamo deba:idilomene alawoma: ebo ka:neda:mene, ebene lumagi idite pelawete elamo gito ka:peba:idilomene.^a ⁷Nanitabola, la: nagodolo dilukula:wenama ega:walo naimano iyatulame tabote la:imano tepo magumulo da:pola:namene, ebe tetelo la: naimano iyaiya tabo nanitabolo eba waloma:taleno beda: tanaloma: naimano Nabiwi dalateda:ema ebete ebe tanalo la:tamo kikalaema:ta. ⁸Mabu kebe tetelo la: naimano da:iminomo keba kunula:ka: eba kunu kawonomamo da:noloaema, ebe tetelo la: me tanalo wadenomamo kawokalimamota, la: naimano waloma:tapinomolata. Me ebe gabodo Nabiwi Godote ebe a:ka:tuwa: ebe kowalagomene.^b

^x 14:28 Yon 20:17 ^y 14:29 Yon 13:19 ^z 15:2 Ma:t 3:10 ^a 15:6 Ma:t 7:19; 13:42

^b 15:8 Ma:t 5:16

⁹“Numa:la; Nabiwite na nilakapolo keba kunu kemalagidilonenale, nale la: eba kunu malagidilolenamata, ebema: modobola la: naimano nilakapo magumulo nilukuliniyala. ¹⁰Nanitabola, la: naimano iyaiya totomu tabamo nanitabolo da:tudila:wenama, ebe gabodo la:le naimano nilakapo magumulo bilukulinamata, nale naimano Nabiwino totomu tabamo tuduwatalo ebena nilakapo magumulo dokolinamo eba kunu.^c ¹¹Ebema: nale la: me tabo analemata, mabu na ubila naimano kalakalate la:imano tepo magumulo tabokate ebolo kitanama:

¹²“Me naimano kawo totomu tabola la:tamo. Nale la: nilakapolo keba kunu kemalagidiloletanama, la:imano taneba magumulo idite idi eba kunu nemalagidilonala.^d ¹³Numa:la; lumagi idite ebena namutupino igilo mula:lala: ebena igilo iyabaiamo gito diyatimene, eba kunu ebegodolo nanitabo nilakapo tanalote kawonomamo kawokalamene.^e

¹⁴“Ega:walo me tanalo idila, la:le naimano totomu tabamo da:tudila:wema, ebe gabodo la: naimano namutupima: keda:omamota.^f ¹⁵Ebema: me tetene wagilimite nale la: naimano wiya: wokopima: walo a:keka:la:mitama mabu wiya: wokopiate ibino namutudawano tepo magumuno woki nanitabolo kiyatawana. Wiyasiya nale Nabiwigodone kebe iyaiya tanalo kolowiyamo, ebe tanalo bilibilinomo la:tamo awokalilaimo, ebema: la: naimano wiya: wokopinomoa:, ao, la: naimano namutupilata. ¹⁶Ebema: me kawo tanalo akododomatjala; la:le na lawenea:no nale la: dopamo uwatimata, la:le me opono iyaiya opolo eba nilukulionalo da:iminomate la: magumulo ka:nolonama: Ebena la:imano da:ima:te uwomua: tetelo eba pola:nalo, la: beda: tanaloma: Nabiwi Godoko naimano mailamo da:toweoma:wenakoma, ebete ebe tanalo la:tamo ebo bikalamenakoma:ta. ¹⁷Me naimano kawo totomu tabola la:tamo, la:imano taneba magumulo idite idi nilakapolo nemalagidilonala:”^g

Me Opo Epate Ya:suko Waloma:tapiatamo Ka:dowaoma:na:

¹⁸Ebena Ya:sute tabo idi na:kegeni, “Me opo epate la: naimano waloma:piatamo da:dowaoma:na; ebe tetelo nemalagidililyala: iba:te dopamo natamo a:dowaiya. ¹⁹Ebema: la: me opo epoma: nanitabolo neda:wenataleka: iba:te la: kalakalago buwatetana; wiyasiya nale la: ibino taneba magumune uwatimata, ebema: iba:te la: ubia:noma: eda:olo la:tamo ba:dowaonama:na mabu la: iba:go kapiyama: keda:wena.^h ²⁰Ega:walo nale la: dopamo danaletima, la:le me tabo walo na:kemalagidilala; wokodawano elawote ebena woko namutudawano elawo kodolina: Ebema: kebe epate natamo kawokawo temeteme dikanamenakiya, iba:te la:tamo atu temeteme

^c 15:10 Yon 14:15; 1Yon 2:5 ^d 15:12 Yon 13:34 ^e 15:13 Yon 10:11; 1Yon 3:16

^f 15:14 Ma:t 12:50 ^g 15:17 Yon 13:34 ^h 15:19 Yon 17:14

ba:kikalamenakoma:ta, ega:walo kebe epate naimano iyatulame tabamo da:tudila:iya, iba:te la:imano iyatulame tabamo atumu ka:ka:tudila:oma:na:ⁱ

²¹“Numa:la, na dupaliboniya ebe dawano tanalo me opo epate iyatawa:, ebema: iba:te na mabuma: la:tamo iyaiya kubakuba tanalo bosiyodilolenakoma:na. ²²Nale iba:tamo pete Godokono nani tabo pikiyawaoa:notaleka:, ebena dowanalo tanalote ibino kuba osiyodilole mabuma: a:ka:pena:, wiyasiya nale me opamo da:piyamo, ebe tetene wagilimite ibino kuba waminaole gabo kitanamia:, ebema: ibino kuba wiyate nanitabolo na:pe. ²³Numa:la, ibi magumulo kebe lumagite natamo da:dowana, ebete atumu naimano Nabiwitamo na:ka:dowana.^j ²⁴Ebema: nale me opo epo magumulo naimano Nabiwino kawokawo anoano tanalo posiyodilolea:notaleka:, ebena dowanalo tanalote ibino kuba osiyodilole mabuma: a:ka:pena:. Wiyasiya na ibino taneba magumulo ebena elawo kawonomamo awokalimo, me opo lumagi idite ebako elawo awokalima: modoboa:, iyo, iba:te naimano elawo nanitabonomolo umiya, wiyasiya iba:te natamo ega:walo Nabiwitamo kawonomamo dowana. ²⁵Numa:la, me tanalote ma kunu pemaigi Godokono Buka apuno tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu ebete Yu epatamo dikalamiya ebe Totomu Bukalo tabote ma kunu itana, ‘Nale ibi mabuma: wadewade tanalo eba osiyodilolenalo, wiyasiya iba:te natamo a:dowaiya.^k

²⁶“Naimano walomatapiala:, na Walubidawa idi la:tamo kapalibomamo, ebe Nabiwi Godogodone da:pena ebe Wade-talena Uliyanala. Ebe Godokono nanitabo tanalo awokalimidawala, ebema: ebete me opo epatamo da:pemene naimano tanalo kapawokalimene,^l ²⁷ebene la: atumu naimano tanalo nakawokalimiyala:, mabu nanitabola, naimano woko wagilimi mabuna la: nago ilukulinaimata.

16 ¹“Na ka:lo idokolo me tanalo bilibilinomo la:tamo kiyawaomo, mabu na ubia:nola la:le agowa ukamidaolema:. ²Tete na:pe, Yu epate la:tamo talena kiyatilaema:ta la:le ibino iyaiya duliymolono balidi ibilamole moto guamo opila:oma:, ega:walo ebe tetelo epetapiate la: anakapulaema: nopo eba iyatilo ebo kemalagidiloma:na: iba:te Godokono woko osiyodilona.^m ³Nanitabola, iba:te eba kunu la:tamo kawokawo kuba osiyodilolema: kowagelema:na:, mabu iba:te naimano tanalo ega:walo naimano Nabiwino tanalo iyatawa:.ⁿ ⁴Ebema: numa:la:, na me iyaiya tanalo la:tamo a:kiyawaomo, mabu na ubila me kuba tetete da:pemaigamene la: ebo kemalagidilomamota, ebete aimano temeteme tanaloma: a iyalo anai.”

Godokono Uliyanano Woko Osiyodilo Tanalo

Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo tabo idi na:kegeni, “Na dopamo me iyaiya tanaloma: la: kanaletia:, mabu naimano woko wagilimi

ⁱ 15:20 Yon 13:16 ^j 15:23 Luk 10:16 ^k 15:25 Oale 35:19; 69:4 ^l 15:26 Yon 14:26

^m 16:2 Ma:t 24:9; Luk 6:22; Yon 9:22 ⁿ 16:3 Yon 15:21

mabune pete me teta:mo pemaiga, ebe tete geyageyadopolo nale la:go okolinaimo. ⁵Wiyasiya tete na:pe, na dapaliboniya ebe dawatamo na walo ka:ka:tomamo. La: ebe tanaloma: woki bilibilima: eba eda:wenalo, wiyasiya idawate na ma kunu kalateda:nena, ‘A:ma: kebamo na:ka:toaemene?’ ⁶mabu la: naimano to tanalo eba malagidilonalo tepo magumulo mibomibonomoma: eda:onamata. ⁷Ebema: nale la: nani tabo analemata, nale la: da:miyapatama ebe wade tanalola, mabu na toa:no la:imano Walubidawa idi, ebe Godokono Uliyanala, ebete la:tamo aka:pemene. Iyo, na la:godone da:tomo, ebe tetelo na ebe Wade Walubidawa la:tamo nanitabolo kapalibomamo.⁸

⁸“Ebate me opo epatamo da:pemene, ebe tetelo ebete iba:tamo me tanalo kapawokalilaemene, me tanalo ebe me opono kuba osiyodilole tanalo, ega:walo Godokono tuputupu okoli tanalo, ega:walo Godote epono kuba osiyodilole mabuma: iba:tamo wiya ikalame tanalo, me ebe netewa-kapiya tanalola. ⁹Nanitabola, Godokono Uliyanate me opo epono kuba osiyodilole tanalo kapawokalilaemene mabu iba:te na nanitabokobi ka:midinina. ¹⁰Ega:walo ebete ebene tuputupu okoli tanalo kapawokalimene, mabu tete tatalila na Tuputupudawate me opo atepate Nabiwi Godotamo walo ka:ka:tomamo, ebe tetelo la: la:imano balida:mo na walo a:kunama:ema. ¹¹Ega:walo Godote epono kuba osiyodilole mabuma: wiya iba:tamo dikalaemene, ebene Uliyanate ebe tanalo kapawokalimene, mabu Godote me opono Kuba Elawodubu Saitanatamo kuba wiya nanitabolo kikaemene, iyo, ebete ebe tanalo kosiyodiloma: tabo iyalo iyatiya.^p

¹²“Nanitabola, nagodolo tanalo bilibilinomo ba:pola:na la:tamo kiyawaoma:, wiyasiya me tetelo la:imano woki modoboa: ebe iyaiya tanalo la:le uwatema:.^q ¹³Wiyasiya Godokono nanitabo tanalo Awokalimidawate da:pemene, ebe Wade-talena Uliyanate la: ebene nanitabo gabodo dopolametate, la: eba magatalelo tanalo bilibilinomo ebo kiyatawaomamota. Ebe tetelo ebete a:ka:tuwa: ebene wokilo a:ka:kiyawaomene, wiyasiya ebete kebe tanalo Nabiwigodone kolowionakole ebete ebe iyaiya tanalo kapiya la:tamo ba:kiyawaonakomene, ega:walo kebe tanalate me opamo da:pemaimioma:na:, ebe tanalate pelamea:no dopamo ebete la:tamo bawokalilamenakomene. ¹⁴Iyo, ebete me gabodo na ka:powalagonemene, mabu ebete naimano tepo magumuno tanalo uwatete la:tamo nanitabonomolo kapawokalilaemene. ¹⁵Numa:la:, Nabiwigodolo da:pola:na ebe tanalo bilibilinomo ebe naimanola, ebema: ebene Uliyanate modobola naimano tepo magumuno tanalo la:tamo awokalilaema:, nale la: danaletama eba kunu.”

^o 16:7 Yon 14:16 ^p 16:11 Yon 12:31 ^q 16:12 1Kol 3:1-2

Tepo Magumuno Kalakala Tanalo Ega:walo Mibomibo Tanalo

¹⁶ Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo tabo idi na:kegeni, “Tete tatalila la:le na la:imano balida:mo a:kunama:ema, ebene tete da:peso dolopoligomene la:le na walo ka:kunaemamota.”^r

¹⁷ Ebene ebene waloma:tapino taneba magumulo epetapiate epetapiatamo gelanakiya, epetapiate epetapiatamo gelanakiya, ma kunu wageni, “Ya:sute me tabo beda:ma: kegele, tete tatalila la: na a:kunama:ema ebene tete da:pesolo la: na walo ka:kunaemamota? Ega:walo ebete ebene Nabiwitamo toma: tabo dege, me tabono magumu keba kunula:ka? ¹⁸ Ega:walo ale me tabo idino magumu iyatawa, ebete tete da:pesoma: dege, ebe da:peso tete keba kunula:ka:?”

¹⁹ Ebe tetelo iba:te ibino taneba magumulo Ya:sukono tabo magumuno tanaloma: kebe iyaiya alateda: tabo degelaniya, Ya:sute iyatawanate iba:tamo walo na:kegeni, “Iyo, nale tabo ma kunu kiyawaomo, tete tatalila la:le na a:kunama:ema, ebene tete da:pesolo la:le na walo ka:kunaemamota. La: me tabono magumuma: kegelawenama? ²⁰ Na la:tamo nani tabonomo gemo, na la:godone da:tomo ebe tetelo me opo epate kekalakalaoma:na, wiyasiya la:le na eba liyanamelo tepo mibomibo kawonomamo ebo kiyatawaomamota. Wiyasiya numa:la, tete da:peso da:petomene, la:imano tepo mibomibo tanalo olopoligote la:le na mabuma: kawo kalakala walo ka:kelaemamota. ²¹ Ebema: me tanalo ebe lamitu kamiyaletu gudu alaima: temeteme dolowita keba kunula:ka: eba kunula. Ebete gudu eba alaimilo kawo temeteme ebo kiyatawamene, wiyasiya ebene gudu dawokalamene ebe tetelo ebegodolo kalakala kapiyate kitanamene, mabu ebene temeteme olopoligo ega:walo ebene gudute igilolo awokala. ²² La:imano tanalo atumu, me tetelo la:le naimano to tanaloma: tepo magumulo mibomibonomoma: eda:onamata, wiyasiya nale tote la:tamo walo da:ka:pemo la:le kawo kalakala walo ebo ka:kelaemamota, ebe kalakala lumagi idite kubaima: modoboa:

²³ “Na la:tamo nani tabonomo gemo, ebe kalakala egelate la:tamo demaigamene, ebe tetelo la: la:imano modoboa: tanaloma: na walo a:ka:toweonama:ema. Ebe tetene wagilimite la: naimano mailamo kebe iyaiya tanaloma: Nabiwi Godoko da:toweoma:wenakoma, ebete a:ka:tuwa: ebe tanalo la:tamo bikalamenakoma:ta.^s ²⁴ Dopamo tetelo la:le naimano mailamo ebe ka:toweoma:wenakia, wiyasiya me tetelo nale la: analemata, modobola la: ebe na:toweomenakiyala, ebene la: ebegodone wade tanalo delawa:wenakoma ebe gabodo la:imano kalakala tanalote kawonomamo bitananakomene.”

Ya:sukono Elawote Me Opono Elawo Anakapumi Tanalo

²⁵ Ebene Ya:sute tabo idi na:kegeni, “Nale iyatulame oiamo me iyaiya tanalo la:tamo awokalilaemo, wiyasiya tete ka:pemene nale la: oiamo

^r 16:16 Yon 14:19 ^s 16:23 Ma:t 7:7

walo a:kiyatulametama, ebe tetelo na naimano Nabiwino tanalo la:tamo awokalanomo ka:kiyawaomamo. ²⁶Ebe egelalo nale Nabiwitamo la:imano modoboa: tanaloma: walo a:ka:towetoweamo, wiyasiya la: a:ka:tuwa: naimano mailamo ebe ba:toweomenakomata. ²⁷Numa:la; Nabiwite la: nilakapolo nemalagidilolenata. Ebete ma kunu wagelena mabu la:le na nilakapolo eba malagidilonenalo, nale ebegodone da:piyamo ebe tanalo la: nanitabokobi na:midinamata. ^t ²⁸Iyo, nanitabola, na Nabiwigodone me opamo piyamo, wiyasiya me ebe tetela, nale me opo atepate Nabiwitamo walo ka:ka:tomamo.”

²⁹Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebetamo negelaniya, “Kalakala kawonomola, a me tabo modobolo laema: mabu a:ma: atamo iyatulame oiamo ka:kiyawawena; awokala kiyawaonata. ³⁰Iyo, ka:lo idokolo a iyatawaoma: a:ma: tanalo bilibilinomo iyatawanomolata, ebema: lumagi idite tanalo idima: a:ma: alateda:no a:ma: ebene tepo magumuno woki iyalo kiyatawama:ta. A me tanalone nanitabokobi na:midinama; a:ma: Godogodone piyata!”

³¹Ebene Ya:sute ibino tabo eba wiyanalone negeni, “Ka:lo idokolo la: na nanitabola nanitabokobi na:ka:midina:wenama? ³²Tete ka:pemene, iyo, ebe na:pe, la: nagodone la:imano iyaiya motamo alautiawete, ebene na a:ka:tuwa: ka:lutamene. Ebe tetelo nago dokolina ebe Nabiwi ebe kapiyate na akatepanemene, ebete nago ka:lutamene.”

³³“Ebema: numa:la; nale me iyaiya tanalo la:tamo a:kiyawaomo, mabu na ubila la:le nagodolo eba ilukulinalo naimano milote la:godolo kitanama: Nanitabola, me opolo la: kawokawo temeteme biyatawaonakomata, wiyasiya nekalakalala! La: akotoletoleala: mabu naimano elawote me opono elawo iyalo anakapumi.”^v

**Ya:sute Ebe A:ka:tuwa: Ebene Tanaloma:
Godotamo Towetowe Tabo Degeni**

17 ¹Ya:sute me tabo kiyawao dolopoligoni, ebe tetelo ebete Godokono Unu Duliyomolamo eba melenalo towetowe tabo ma kunu geni, “Nabiwi, tete a:pe. Modobola a:ma:le na a:imano gudu eba walogonelo naimano wade tanalo nawokalima; ebema: na atumu a:ma: eba walogolo a:imano wade tanalo kawokalimamo. ²Nanitabola, iyalo tetelo a:ma:le kawo elawo a:imano gudutamo ikamiyata, ebema: me opolo epo bilibilinomate ebetamo nanitabola ka:tudila:oma:na; ega:walo a:ma:le ibi magumulo kebe epo ebetamo kikama:wiyala, ibinomate uwomua: igilo ebegodone kelaema:na. ³Ebe uwomua: igilono tanalo ma kunula. Epate a:ma: nani Godo kapiyama: miditate a:imano tanalo ebo kiyatawaoma:na; ega:walo atu tetelo iba:te na Ya:su Kelisokono tanalo ka:kiyatawaoma:na;

^t 16:27 Yon 14:21,23 ^u 16:32 Ma:t 26:31,56 ^v 16:33 Yon 14:27; Lom 5:1; 1Yon 5:4

na ebe a:ma:le dupalibona:wiyalala ebe dawala.^w ⁴Ebema: nale me opamo pea:no a:ma:le iyalo natamo kebe iyaiya woko kikanamona:wiyalala, nale ebe woko bilibilinomo opoliyalimo, iyo, me gabodo nale a:ma: eba walogolo a:imano wade amama tanalo epatamo awokalimo.^x ⁵O Nabiwi, me opo osiyodiloa: tetelo nale a:ma:go eba okolinalo agodolo ditanami, modobola a:ma:le ebe elawo alamo na eba pukuinamelo a:imano ololo apulo na nowalogoniye.”^y

**Ya:sute Ebena Waloma:tapino Tanaloma:
Godotamo Towetowe Tabo Degeni**

⁶Ebene Ya:sute ebena towetowe tabo moga:melo walo na:kegeni, “Nabiwi, me opolo a:ma:le natamo dikanama:wia iba:te a:imanoma: eda:iya, ebema: nale a:imano tanalo iba:tamo dawokalimo, iba:te a:imano tabamo a:tudila:iya. ⁷Ebema: ka:lo ibi iyatawala, a:ma:le iyalo natamo kebe wadewade tanalo kikanamona:wiyalala ebe tanalo bilibilinomate a:ma:godone pelamiya. ⁸Iyo, a:ma:le natamo dikanamona:wiyalala ebe tabono iyaiya tanalo nale iba:tamo ikalamolimo, ebena iba:te nanitabolo uwatete ebo iyatawaiya nale a:ma:godone da:piyamo ebe tanalo, ega:walo a:ma:le na dupalibona:wiyalala iba:te ebe tanalo nanitabokobi na:midina. ⁹Ebema: na ibi towetowe tabamo a:ma:tamo na:powadipalatenamo. Nale a:ma: me opo epo etepapino tanaloma: ka:petoweometana:, wiyasiya a:ma:le me tetelo natamo kebe kapiyakapiya epo kikanamona:wia ibi kapiyano tanaloma: toweomenamata mabu ibi a:imanola. ¹⁰Iyo, naimano tanalo bilibilinomo a:imanola ega:walo a:imano tanalo bilibilinomo naimanola, ebema: me waloma:tapido a:ma:le na me opolo owalogoniata.

¹¹⁻¹²“O naimano Wade-talena Nabiwi, tete tatalila na me opo katepamo, wiyasiya me opo ebe naimano waloma:tapino ilukuli baila. Ebema: a netewapiate kapiya wokilo keba kunu kokolionama:, iba:te eba kunu gelebadiago kapimiya kilukulinama: modobola a:ma: a:imano elawo mailamo ibi wadenomamo nulameniyeye. Ebe elawo mailo a:ma:le natamo iyalo ikanamiyata, ega:walo nale dopamo iba:go eba okolinalo ebe mailamo ibi wadenomamo buiyalatenaimo. Nanitabola, ibi naimano buiyalatele magumulo kapiya idite kalatidia:, wiyasiya a:imano Buka apuno tabote nanitaboma: keda:ma: kapiya dubunomote kubakobi ebema: olowi, a:ma:le Ela Opamo dopamo potele toma: degeawiyala, me ebe dubula.”^z

¹³“Tete tatalila nale a:ma:tamo ka:pemamo, iyo, nale me iyaiya towetowe tabo me opolo ebema: kiyawaonamo, mabu na ubila naimano kawo kalakalate naimano waloma:tapino tepo magumulo netabokaomene. ¹⁴Nanitabola, nale a:imano wade tabo iba:tamo dikalaimo, ebe mabuma:

^w 17:3 1Yon 5:20 ^x 17:4 Yon 4:34 ^y 17:5 Yon 1:1 ^z 17:11-12 Yon 6:39; 13:18

me opo epate iba:tamo na:dowaona. Dopamo tetelo iba:te me opo epago kapiyama: eda:onamiya, wiyasiya iba:te oli igilo delawiya iba:te iya epoma: ebo eda:iya, ebema: ka:lo na keba kunu kokolinamo ibi eba kunula, ibi ega:walo na, a me opo epoma: nanitabolo keda:ona.

¹⁵“O Nabiwi, a:ma:le ibi me opone gito wagailima: ka:toweometana, wiyasiya nale a:ma: na:toweomenamata, iba:te me opolo eba ilukulinalo a:ma:le ibi wadenomamo ka:buiyalatela:wenama: Saitanate ibi kubailamekapoma:.”^a ¹⁶Nanitabola, na me opo lumagia:, ega:walo ibi atumu me opo epoma: keda:ona:.”¹⁷Na iyatawala a:imano iyaiya tabono tanalo nanitabonomola, ebema: modobola ebe nani tabamo a:ma:le ibi talenanomoma: na:midiliye iba:te a:imano woko kosiyodilonama:.”¹⁸Ebene a:ma:le na me opamo keba kunu kapalibona:wiyala, nale ibi atumu eba kunu me opo kawonomamo kakanalibolemamo.”^b ¹⁹Iyo, nanitabola, ibi mabuma: na a:ka:tuwa: na talenama: midite naimano ape niyatinamo a:imano woko kapiya kosiyodilonama:, mabu eba kunu iba:te atumu a:imano talena wokopima: ka:keda:oma:na:.”

**Ya:sute Nanitabokobi Midipi Epetapi Bilibilinomono
Tanaloma: Godotamo Towetowe Tabo Degeni**

²⁰Ebene Ya:sute ebene towetowe tabo moga:menalo walo na:kegeni, “Nabiwi, nale a:ma: me waloma:tapi kapiyama: ka:toweometana: Iba:te a:imano tabo iyaiya epatamo eba na:kiyawaalo, piyate ebe tabo olowite nanitabokobi da:midima:na:, nale ibi mabuma: atumu ka:petoweomenamata.”²¹O Nabiwi, a:ma:le na magumulo keba kunu kokoliawena ega:walo nale a:ma:godolo keba kunu kokolinamo, modobola ibi bilibilinomate eba kunu kapiyama: eba eda:onalo agodolo nilukulinama:na:. Ebene me opo epate ebe tanalo duima:na:, iba:te nanitabokobi ka:midima:na: a:ma:le na dupalibona:wiyala ebe tanalo.”²²Nanitabola, a:ma:le na walogonelo kebe elawo alo iyalo kikanama:wiyala, ebe alo nale iba:tamo ikalaimo, ebema: iba:te epo kapiyanomoma: neda:oma:na:, ale kapiyanomoma: keba kunu keda:nama: eba kunu.”^c ²³Nale iba:godolo bokolinamo ega:walo a:ma:le nagodolo bokolinata, ebema: modobola ibi bilibilinomate me gabodo epo kapiyanomoma: neda:onama:na:. Ebene me opo epate ibino kapiyama: eda: tanalo duima:na:, iba:te me tanalo netewa ebo kiyatawaoma:na:, a:ma:le na dupalibona:wiyala ebe tanalo, ega:walo a:ma:le na nilakapolo keba kunu kemalagidilona:wena ibi atumu kawonomamo eba kunu ba:kemalagidilolenama:ta.

²⁴“O Nabiwi, a:ma:le iyalo tetelo natamo kebe iyaiya epo bilibilinomo kikanama:wiyala, na ubila iba:te nale dokolinamo ebe duliynomololo

^a 17:15 Ma:t 6:13; 2Tes 3:3 ^b 17:18 Yon 20:21 ^c 17:22 Ali 4:32

nago kapimiya bilukulinama:na;, ebene a:ma:le na walogonelo kebe elawo alo dopamo kikanama:wiwala, iba:te ebe alo ebolo ka:nuima:na;. Nanitabola, me opo osiyodiloa:no a:ma:le na dopamo nilakapolo nemalagidilonenamiyata, ebe mabuma: a:ma:le na walogonelo a:imano elawo alo natamo ikanamiyata.

²⁵“O Tuputupu Nabiwi, me opo epate a:imano tanalo kiyatawaona;, wiyasiya nale a:imano tanalo iyatawala, ega:walo naimano waloma:tapi atumu iyatawala a:ma:le na dupalibona:wiwala ebe tanalo. ²⁶Iyo, nale a:imano tanalo me dopo waloma:tapiatamo awokalimo ega:walo ebe atu tanalo uwomua: tetelo walo bakawokaliminakomo, mabu me gabodo a:ma:le na nilakapolo demalagidilona:wena ebe tanalote ibi bilibilinomo magumulo nitanamene ega:walo nale iba:godolo bokolinamo.

“O Nabiwi, naimano waloma:tapi bilibilinomono tanaloma: me naimano towetowe tabo uwomula. Taula.”

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Delaweniya

Ma:t 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53

18 ¹Ebene Ya:sukono towetowe tabo Godotamo kiyawao dolopoligoni, ebete ebe waloma:tapiago tonate Kidolono gowo na:iwanate olibi kewakewa pali idi magumamo gito nopegani. ²Ya:suko anakapumpipino kotamo iyatidawa Yudasiko, ebete ebe opo iyatawala, mabu dopamo Ya:sute tete bilibilinomo epetapilo ebene waloma:tapiago ebamo da:tolamenakiya ebo naladabutinakiya. ³Ebema: ebe idokolo Godotamo kalimagono ikameopino ununomo watowatopi ega:walo Pa:lisi tanebapi, iba:te Godokono Moto atila:pi ega:walo gowelaopi dubu epetapi naliboleniya. Ebene ebe dubate ibino gowelaono inamabu ega:walo wuiki alo uwatenate, Yudasite ibi ebo magataleni Ya:sute dopamo da:toni ebe baiamo. ⁴Ebe tetelo Godokono ubi tanalodo kebe tanalate Ya:sutamoda:pemaimioma:na;, ebe tanalo bilibilinomate pelamea:no Ya:sute dopamo eba iyatawanalo, ebete ebe gowelaopi dubatamo awokala pemaiganate ibi napanaleni, “La: poko kowadiawenama?”

⁵Yudasite ebe dubago eba utinalo iba:te nowaminiya, “A Ya:suko Nasalete duliyoumolodawa wadinama:.”

Ebene Ya:sute iba:tamo negeni, “Na ebetela,” ⁶wiyasiya iba:te ebene ‘na ebetela’ tabo dolowiniya, ebe tetelo ibi bilibilinomate walogabo apuamo eba ila:nalo opamo gito gudiniya. ⁷Ebene Ya:sute ibi walo nakalateda:leni, “La: poko kowadiawenama?”

Iba:te nowaminiya, “A Ya:suko Nasalete duliyoumolodawa wadinama:.”

⁸Ya:sute iba:tamo walo wiya tabo na:kegeni, “Nale la: analemata, na ebetela. La:le na nanitabolo dowadina:wenama modobola na nelawena:la;, wiyasiya na waloma:enepi na:miyapala: iba:te ibino iyaiya tanalamo gito ka:tolaema:.” ⁹Ebete me tabo negeni, ebete dopamo atu idoko tetelo

Godotamo degeni ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu dopamo ebete towetowe tabo ma kunu geni, “Nabiwi, a:ma:le natamo dikanama:wia ebe epo bilibilinomo magumulo nale kapiya idi katutia.”^d

¹⁰Ebe tetelo Saimono Pitate ebene gowelaono gili magoba:nate dubu idino galo apu gito mapitamidameni, ebe dubuno mailo Malakasitela, ebe Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomono moto wokodawa idila. ¹¹Ebene Ya:sute Pitatamo negeni, “Eiye, a:mano gili walo batamo na:kemapeda! Naimano Nabiwite natamo dikanami ebe temeteme kalili na nanitabonomolo ka:nimamo, ebema: mabu keleka: a:ma:le na odiyobonema: dowagela:wena?”^e

Iba:te Ya:suko A:nasitamo Demagataniya

¹²Ebene piyate pali opamo da:pelameniya, ebe gowelaopi dubu ega:walo ibino watodawa ega:walo Yu epono kawokawo dubu epetapi, ibate Ya:suko lawenate ala:mo matuomeonate ¹³A:nasitamo dopamo magataniya. A:nasiko ebe Kayapasikono lapinola, ega:walo Kayapasite ebe ulamalo Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomoma: eda:nami. ¹⁴Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa me dubu Kayapasiko ebete dopamo Ya:sukono tanaloma: Yu epono Ka:nisolodubu ma kunu analiya, “Modobola epo bilibilinomonono taneba magumulo kapiyadawanomote na:emene epetapi mabuma.”^f

Pitate Ya:suko Iyatawa:noma: Degeni

Ma:t 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57

¹⁵Tete da:peso da:petoni, Saimono Pitate Ya:sukono waloma:tadawa ida:go Kayapasikono motamo ebo toni, gowelaopiate Ya:suko dopamo demagataniya ebe atu motamo. Ebe tetelo waloma:tadawa idite Ya:suko kuminama: motono kala magumamo gito nopegani mabu Kayapasite ebene tanalo iyatawala, ¹⁶wiyasiya Pitate nopega:no kalano gigiyu niyakabolo utini. Ebene dopamo da:nopegani ebe waloma:tadawate kalano gigiyu teta:mo walo ka:penate gigiyu umidawa buwele dapanani, ebete gigiyu Pitatamo ebo a:iyamidani ebete kala magumamo atumu ka:popeganama:. ¹⁷Ebe tetelo ebe buwelete Pitako nanani, “A, nanitabola:ka:, a:ma: Ya:sukono waloma:tadawa idilata!”

Pitate wiyasiya negeni, “Ao, na ebetea:!”

¹⁸Ebene wokopi epetapi ega:walo moto atila:pi dubu iba:te ela madonate, ibino ape kenaenailamenama: ela niyakabolo lamota:oniya mabu ibi gibate ulameni. Ebe tetelo Pitate atumu iba:go ela niyakabolo utini.

A:nasite Ya:sukono Iyatulame Tanaloma: Ebe Dalateda:ni

Ma:t 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71

¹⁹Ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomote Ya:suko waloma:tapino tanaloma: ega:walo ebene iyatulame tanaloma:

^d 18:9 Yon 17:12 ^e 18:11 Ma:t 26:39 ^f 18:14 Yon 11:49-51

ebe nalateda:ni. ²⁰Ya:sute wiyasiya ebetamo negeni, “Aimano Yu epo bilibilinomate kebolo daladabutinakiya nale iba:tamo tabo awokala kiyawaonakimo, ega:walo tete epetapi bilibilinomolo nale aimano balidi ibilamole iyaiya motolo ega:walo Godoko Amamateno Iya Motolo a:kiyatulamenakimo. Iyo, nanitabola, na tabo idi diya gabodo ka:kiyawaonakia. ²¹Ebema: mabu keleka: naimano tabo kiyawao tanaloma: a:ma:le na dalateda:na:wita? Piyate naimano tabo dolowionakiya, modobola a:ma: ibi nalateda:la. Ibi iyatawala nale kebe tabo ka:kiyawaonakimo.”

²²Ya:sute me tabo genate, ebe niyakabolo dutini ebe moto atila:dawate ebe tatakolo eba anagaliminalo nanani, “A:ma: aimano Unu Watodawanomotamo mako wato kodakoda tabo beda:ma: kegeawa:?”

²³Ya:sute ebetamo nowamini, “Na beda: kuba tabo kegem? Modobola a:ma: ebe kuba nawokalima: olowiopiatamo. Nale kuba idi osiyodiloa:no nani tabonomo degemo, wiyasiya a:ma:le na beda:ma: kanaginama:wa:?”

²⁴Ebene A:nasite Ya:suko ala:mo matuomeo palamiomea:no eba kunu Unu Watodawanomo idi Kayapasitamo gito naliboni, ebe dubu A:nasikono lapinola, ibi netewapiate ebe atu motolo okolionamiya.

Pitate Ya:suko Iyatawa:noma: Walo Da:kegeni

Ma:t 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62

²⁵Ebe tetelo Saimono Pitate elalo utinate ebena ape eba enaenaiminalo, epetapiate ebe nalateda:niya, “A, nanitabola:ka:, a:ma: Ya:suko waloma:tadawa idilata?”

Pitate nowamini, “Ao, na ebetea:!”

²⁶Ebene Pitate ebe idokolo galo apu demapitamidameni ebe dubuno namutudawa idite, ebe Unu Watodawanomono moto wokodawa idila, ebete wiyasiya Pitako walo nakalateda:ni, “Ka:lo idokolo a:ma:le Ya:suago pali opolo nale la: kapimiya ulaemata, a, nanitabola:ka:?”

²⁷Wiyasiya Pitate walo Ya:suko iyatawa:noma: eba kegenalo kakabate ebe tetenomolo geoni.^g

Yu Epono Watowatopiate Ya:suko Paeletetamo^h Demagatiya

Ma:t 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5

²⁸Ebene duiyanomolo Yu watowatopiate Kayapasikono moto atepate Ya:suko Loma gabamanino tabo anagiyamida kawo motamo ebo magatiya. Wiyasiya iba:te ebe moto guamo ka:nodoloiya:, mabu iba:te ibino talena idi kawonomamo malagidiliya, ebe talena ma kunu

^g 18:27 Yon 13:38 ^h Ya:suko tetelo Loma epate Paeleteko napalibiya Yu epono Yudiya opamo, ebete ibino kapela Kawo Elawodubuma: ka:pada:nama:, ebene ebe opolo Paeleteko kapiyagodolo elawo itanami lumagi a:eamo aliboma:.

itana, iba:te Yua: lumagino moto guamo a:ka:nopila:oma:na: ibino tepo magumu daleyama: eda:olamekapoma: Ibi iyatawala iba:te ebe pukala gito dadikamidalema:na:, iba:te Aduga:la Soliyomuⁱ bae a:kenaoma:na: 29Ebema: kapela Kawo Elawodubu Paeletete iba:tamo pemaigate na:pegiya, “La:le me dubu beda: mabuma: kemagaeaema? Ebete beda: kuba kosiyodilile?”

30Iba:te ebetamo nowamiya, “Ebate kuba osiyodilola: notaleka: ale ebe a:ma:tamo a:kemagaena:!”

31Paeletete iba:tamo negiya, “La:le ebe magatawete la:imano totomu iyatawa tanalamo ebenu tanalo nanagiyamidama:wete, la:le a:ka:tuwa: ebetamo kuba wiya ebo na:nikamiyala:.”

Yu watowatopiate wiyasiya negeliya, “Ao, agodolo lumagi anakapuima: elawo kitana:, a:ma:tamo ebe mabuma: magaema:.”^j 32Me tanalote ma kunu pemaigiya, Ya:sute dopamo degiya ebe tabote nanitaboma: keda:ma:, iyo, ebete iyalo awokalimiya ebete kewa olotolowalo keba kunu na:ka:emene.^k

33Ebe tetelo Paeletete ebenu Loma gabamanino kawo motamo nopegate Ya:suko ebetamo peka:mite ebe ebo alatediya, “A:ma: Yu epono Kawo Elawodubula:ka:?”

34Ya:sute ebetamo nowamiya, “A:ma: a:ka:tuwa: a:imano wokilo kanana:wa:, o epetapino woki tabo ebe kanana:wita?”

35Paeletete wiyasiya negiya, “A:ma:le na Yu lumagi idima: ka:midina:wita? A:imano eponomo ega:walo ibino ununomo watowatopiate a:ma: natamo magaeta. Ebema: a:ma:le dosiyodilawia, ebe kuba nawokalima:!”^l

36Ya:sute negiya, “Naimano Kawo Elawodubu tanalo me opono tanalola: Naimano Kawo Elawodubu tanalo me opono tanaloma: neda:taleka:, naimano waloma:tapiate gito ba:gowelana: ebema: Yu watowatopiate na anakapunaema: a:kelawenena:, wiyasiya naimano Kawo Elawodubuno elawote opo idine piya.”

37Ebema: Paeletete ebe nalatediya, “A:ma: Kawo Elawodubuma: eda:ma: nanitabolo kegeawita?”

ⁱ Me Aduga:la Soliyomuno mabu Moseseko tetelo wagilimiya. Ebe tetelo Isipiti Kawo Elawodubu Pa:lote Yu epo bilibilinomo uwatete ibi ebenu wiya: wokopima: midiliya, ebema: ebe ubia:nola ibi gito alibolema: ibino Ka:inane opamo. Godote Pa:lokono wato kodakoda tanalo dumiya, ebema: idoko idilo ebete ebenu a:e nopodawa Isipiti opamo napaliboni Isipiti epo bilibilinomono dopo gudi kapanakapulamenama: Ebenu ebe idokolo a:e nopodawate Yu epono gudi aduga:lalenate, wiyasiya Isipiti epono gudinomo anakapulameni. Ebe anoano tanalodo Yu epo bilibilinomate Isipiti opone ebo nemaiminiya, ebema: ebe tanalo malagidiloma: iba:te ulama bilibilinomo magumulo Aduga:la Soliyomu bosiyodilonakoma:na. ^j 18:31 Yon 19:6-7 ^k 18:32 Yon 3:14; 12:33 ^l 18:35 Yon 1:11

Ya:sute nowamiya, “A:ma:le ebe ebe geata. Na me opamo ebema: pawokaliyamo, ega:walo na ebema: piyamo Godokono nani tabo kapawokalima. Piyate ebena nanitabo tanalo olowima: ubi diyatinaka, ebe epo bilibilinomate natamo pelamenaka.”

³⁸Ebema: Paeletete ebe a:ka:tuwa: ebetamo negiya, “Nanitabo tanalo beda:la:ka:?” Ebete me tabo gete moto gune pemaigate Yu epatamo walo na:ka:pegiya, “Na me dubuno kuba idi kumita: ebe a:eamo aliboma:.”

³⁹Wiyasiya ulama bilibilinomolo la:imano Aduga:la Soliyomu tetelo nale la:imano ubi tanalamo tuduwatalo lumagi idi idoko motone ebena kuba wiyane gito palibonakomo. Ebema: la: ubila:ka: nale la: Yu epono Kawo Elawodubu gito paliboma:?”

⁴⁰Iba:te ebe tabo dolowiya gelatepaolo negeliya, “Ao, a ubia:nola me dubu! A Balabasiko ubila!” Iba:te deka:miya ebe dubu pilo tanalo eba osiyodilolenalo epo epetapi ebo anakapulamiya.

Paeletete Ya:suko A:eamo Dalibiya

Ma:t 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25

19 ¹Ebene Paeletete walo ka:tote ebena gowelaopi dubu nananaliya iba:te Ya:suko pa:ka:pa:ka:mo ka:na:ma:ga:midaoma:.
²Ebe tanalote dolopoligiya gowelaopiate moeagono ale nelawete anagogobeyamidaolo a:dete Ya:sukono watamo gito pulimiya. Ega:walo iba:te ebe kalakalatele wiya kawonomo kalimakalima kaliku ka:pulimite^m
³ibino taneba magumulo epetapi bilibilinomate iyaiya pelamoliya ebe tatakolo eba panagalimiolo na:pegeliya, “Eiye! Yu epono Kawo Elawodubu, a:ma: niyata!”

⁴Ebene Paeletete epatamo walo ka:pemaigate nakapanaliya, “Iyaiya, na Ya:suko la:tamo walo na:kemagaemo. Na ubila la: niyatawala:, na ebegodolo kuba idi kumita: nale ebe a:eamo kaliboma:.” ⁵Ebene Ya:sute moeagono inamabu ebena watolo eba itanalo kalimakalima kalikago moto gune da:pemaigiya Paeletete epatamo negiya, “Numa:la:, me ebe dubula!”

⁶Ebema: Godotamo kalimagono ikameopino ununomo watowatopi ega:walo Godoko Amamateno Iya Moto atila:pi dubu, iba:te Ya:suko umite kawiya gelatepaolo negeliya, “Kewa olotolowamo tupuguima:wete, ikoko nanagilamolema:!”

Wiyasiya Paeletete negiya, “Ao, nale a:kosiyodilomo. La: a:ka:tuwa: la:imano ubilo ebe kewamo na:na:tupuguima:la:, mabu na ebegodolo kuba idi kumita:.”

⁷Ebene Yu watowatopiate negeliya, “Ebate aimano pukala adikanali mabu ebete a:ka:tuwa: negi ebe Godokono Gudula, ebema: modobola ebete na:emene.”

^m 19:2 Luk 23:11

⁸Paeletete ebe tanalo dolowiya ebena tole tanalote kawonomoma: eba eda:lo, ⁹Loma gabamanino kawo moto guamo ka:nopegate Ya:suko ebo nalatediya, “A:ma: kebe opo dawala:ka?”

Ebe tetelo Ya:sute tabo idi kowamiya:.” ¹⁰Ebema: Paeletete Ya:sutamo negiya, “A:ma: wiya tabo gema: ubia:noma: keda:wita? A:ma: me tanalo wadenomamo nemalagidila, nagodolo elawo bitana a:ma: gito aliboma:, ega:walo na modobola kewa olotolowamo a:ma: tupuguima:.”

¹¹Ya:sute ebena tabo eba wiyalo negiya, “Kebe elawo a:ma:godolo ditana, ebe elawo a:ma:tamo Godote ikamiata. Ebema: nanitabola, a:ma: a:imano kuba wiya kelaema:ta, wiyasiya piyate na a:imano kotamo diyatina:ka, Godote iba:tamo kuba wiya kawonomamo kikalaemene.”^o

¹²Paeletete ebe tabo dolowiya ebete gabo ebo wadiya Ya:suko gito aliboma:, wiyasiya Yu watowatopiate gelatepaolo negeliya, “A:ma:le Kawo Elawodubunomo Sisakono^p namutudawama: deda:wena, a:ma: me dubu gito akalibaemene mabu ebete negi, ‘Na Kawo Elawodubula!’ Ebe tabo kiyawao magumulo ebete Sisatamo goweladawama: eda:na!”^q

¹³Paeletete ibino tabo gela olowite tabo anagiyamida baiamo ebo nokoliya, ebena ebena gowelaopiate Ya:suko moto gune epono ololo apuamo ebo powautiya. Ebe tabo anagiyamida baino mailo ebe Nokola Unulo Utitata Baila, Yu epono tabamo Gaba:tama: ka:minaka. ¹⁴Ebe egela ebe Aduga:la Soliyomuno inamabu osiyodilole tetela, mabu dumutu ebe Soliyomuno kawo egelala. Ebena egelate tula:mo utia:no ebe tetelo Paeletete Yu epatamo negiya, “Me dubu ebe la:imano Kawo Elawodubula!”

¹⁵Wiyasiya iba:te gelatepaolo negeliya, “Ebe a:eamo naliba! Kewa olotolowamo na:na:tupuguima:!”

Ebena Paeletete iba:tamo negiya, “La:imano ubilo nanitabolo kegelawitama, nale la:imano Kawo Elawodubu kewa olotolowamo ka:tupuguima:?”

Ebena Godotamo kalimagono ikameopino ununomo watowatopiate nowaimiya, “Aimano Kawo Elawodubu ebe Sisako kapiyala, idi puliyala!”

¹⁶Ebe tetelo Paeletete Ya:suko iba:tamo gito ikalamiya iba:te ebe kewa olotolowamo ka:tupuguima:.

Gowelaopiate Ya:suko Kewa Olotolowamo Da:tupuguimiya

Ma:t 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43

Ebena gowelaopiate Ya:suko gito lawiya. ¹⁷Ebete ebena kewa olotolowa agute iba:te ebe a:e baiamo ebo magatiya, ebe damelano mailo ebe Wato

ⁿ 19:9 Ma:t 27:12 ^o 19:11 Yon 10:18; Ali 2:23; Lom 13:1 ^p Sisako ebe Loma epono Kawo Elawodubunomola, opo kawonomolo ebe kapiya elawonomoma: eda:nami. Ebete ebena gowelaopi iyaiya opo bilibilinomamo alibolenaki, ebema: ebe epo bilibilinamate ebe Kawo Elawodubuma: eba ka:minalo ebe kapiyatamo tudila:onamiya. ^q 19:12 Luk 23:2; Ali 17:7

Goala, Yu epono tabamo Gologotama: ka:minaka. ¹⁸Ebene iba:te Ya:suko kewamo na:tupuguimite ikoko ebo nanagilamolemiya, ega:walo iba:te dubu netewa epetapi iyaiya kewamo ka:tupuguilamete, Ya:sute ibino tetelo kewa olotolowalo ebo tupuguimitani. ¹⁹Ebe tetelo Paeletete pepa ida:mo tabo ma kunu akuloliya, “Me Nasalete duliyoumolo dubu Ya:suko ebe Yu epono Kawo Elawodubula,” ebene gowelaopiate ebe pepa lawete Ya:sukono kewa olotolowa unu apuamo ebo nowatiamidiya. ²⁰Ebe tabote me netewa-kapiya iyaiya tabamo pola:ni, Yu epono tabamo, ega:walo Loma epono tabamo, ega:walo Guliki epono tabamo, ebema: Yu epo epetapi bilibilinomate ebe tabo eka:la:mioliya mabu Ya:sukono a:e bai ibino Yelusalemawo kawa duliyoumolo niyakabolo itani. ²¹Ebene Yu epono ununomo watowatopiate ebe tabo umite ubia:noma: eda:olo, epetapiate Paeletetamo tolamete ebe nanalatediya, “A:ma: tabo ma kumu beda:ma: kakulola:wa:, me dubu ebe aimano Kawo Elawodubula? A ubila a:ma: wiyasiya ma kunu nakulola:, ‘Me dubu a:ka:tuwa: negi ebe Yu epono Kawo Elawodubula!’ ”

²²Wiyasiya Paeletete iba:tamo negiya, “Ao, nale kebe tabo kakulolemo, na ebe tabo iyakobi a:ka:midilimo.”

²³Ebe tetelo gowelaopiate Ya:suko ikoko anagilamoleme dolopoligiya, iba:te ebene kaliku uwatemete netewa-netewa tanalo osiyodiloletete iba:te ebo alabaiya. Wiyasiya wade kaliku idi kapiya moga:lamole tete puliyala, ebema: iba:te ebe kaliku anagiyamidalema: ubia:noma: eba eda:olo, ²⁴ibino taneba magumulo negeliya, “Me kaliku wadenonomola, akanagiyamidalema:. Wiyasiya modobola a me nokola egege uwatete kiyalekeiye, a magumulo potele delaemene a ebe tanalo kiyatawaomalema:.”

Ebema: gowelaopiate eba kunu osiyodiliya. Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: niyatawa, me tanalote gowelaopido pemaigiya Godokono Buka apuno tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu iyalo tetelo ebete Ya:sukono tanaloma: degiya ebe tabote ma kunu itana,

“Iba:te naimano kaliku ibino taneba magumulo alabaiya,
ega:walo nokola egege iyalekeiya
naimano pulino ga:ga: inamabu kelawenaema:.”^r

²⁵Ebe tetelo Ya:sukono kewa olotolowa niyakabolo me kamiyala:te lamota:oniya, Ya:sukono menoko, ebene menokono naniko, Kolopasikono kamiyale Ma:liki, ega:walo Magadala duliyoumolodawa Ma:li idi.^s

²⁶Ebene Ya:sukono waloma:tadawa dubu idite ebolo nutiti, ebe Ya:sute kawonomamo demalagidilonami ebe dubula. Ebema: Ya:sute ebe ega:walo ebene menoko lamota:onalala dulamiya, ebete ebene menokotamo negiya, “Maea, me dubu ebe a:imano gudula.”^t ²⁷Ebene ebete ebe

^r 19:24 Oale 22:18 ^s 19:25 Ma:t 27:55-56 ^t 19:26 Yon 13:23

waloma:tadawatamo negiya, “Me kamiyale ebe a:imano menokola.” Ebema: ebe egelalo ebe waloma:tadawate Ya:sukono menoko lawete ebena motamo gito magatiya ebe wadenomamo ka:nowalubinama:

Ya:sute Da:eni

Ma:t 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49

²⁸ Ebene adimo tete da:pini, Godote dopamo Ya:sukono tanaloma: kebe tanalo bilibilinomo ebena Bukamo dakuloliya, Ya:sute ebo iyatawani ebe iyaiya tanalo olopoligoa. Ebema: Godokono Buka apuno tabo idite nanitaboma: keda:ma: Ya:sute ma kunu geni, “Obo kapete unamena.”^u ²⁹⁻³⁰ Ebe tetelo kawo kalili idi kaka da:imi obo tabokanomo ebola nitani, ebena gowelaodawa idite ebe obama umago aduba:midanate Ya:sute ka:ninama: ebena tabamo eba adipatenalo, ebete datuimini ebo geni, “Taula, nale tanalo bilibilinomo opoliyalemo!” Ebe tetelo ebete ebena wato opamo da:tuduta:midani a:enoma ebo a:eni.’

Gowelaodawa Dubu Idite Ya:suko Kiliba:mo Balalo Dawamidani

³¹ Ebe egela ebe Aduga:la Soliyomuno inamabu osiyodilole tetela, mabu dumutu ebe Yu epono wokoa: talena egelala ega:walo ibino Soliyomuno kawo egelala, ebema: iba:te ebe egela iyanomoma: eba gelanalo, ibi ubia:nola a:ela apa:te ebe egelalo kewa olotolowalo pola:nama:. Ebema: ibi epetapiate Paeleteko nananiya, ebete gowelaopi analenate kewa olotolowamo da:tupuguilamiya ebe dubuno agowa gito kowakalamililamenama:. Gowelaopiate eba kunu dowagelema:na:, ebe dubate samama a:elaote, ebena ibino a:ela ape epate kewa olotolowane piwolukote bobamo gito kanalomoma:na:.^w ³² Ebema: gowelaopiate tolamenate dopo dubuno agowa nowakalamiliminate dubu idi ebe atumu kanamitiniya, ebe dubu netewa Paeletete Ya:suago a:eamo kapimiya aliboliya. ³³ Wiyasiya gowelaopiate Ya:sutamo da:nemaiminiya ebena agowa ka:nowakalamiliminiya:, mabu iba:te ebe a:e numiniya. ³⁴ Wiyasiya ebe tetelo kapiya gowelaodawa idite Ya:suko kiliba:mo balalo gito awamidani, ebena kalimate obago ebena apene ebo peka:ka:liyaomeniya.

³⁵ Na buka osiyodilodawate a:ma: ka:la:mioledawa anamata, nale me tanalo naimano balida:mo nanitabolo uminiyamo, iyo, na iyatawala me tabo nanitabola, ebema: modobola a:ma: nanitabokobi na:mida:.^x ³⁶ Me tanalote pemaigani Godokono Buka apuno tabote nanitaboma: keda:ma:, mabu iyalo tetelo ebete Ya:sukono tanaloma: degiya ebe tabote ma kunu itana,

“Iba:te ebena goa kapiya idi akadikamidalema:na:.”^y

^u 19:28 Oale 22:15 ^v 19:29-30 Oale 69:21 ^w 19:31 Totomu 21:22-23 ^x 19:35 Yon 21:24
^y 19:36 Maimi 12:46; Nabas 9:12; Oale 34:20

37Ega:walo Buka apuno tabo idite ma kunu gena,
 “Epate kiliba:mo kebe dawa kawamidiye,
 iba:te ebe kuima:na.”^z

**A:limitiya Duliynomolodawa Yausepete Ya:sukono Ape Nokola Bobo
 Magumamo Diyatini**

Ma:t 27:56-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56

38Ebe tetelo dubu idite nokolinami ebenu mailo Yausepetela, ebe A:limitiya duliynomolodawala ega:walo Ya:sukono waloma:tadawa idila, wiyasiya ebete ebenu tanalo nowaminanami mabu ebete Yu watowatopi tolelamenami. Ebenu me dubute Paeletetamo tonate Ya:sukono ape lawenama: ebe dananani, Paeletete ebetamo modoboma: geni, ebema: ebete tonate Ya:sukono ape gito nelaweni. 39Ebe tetelo dubu idi Nikadimasitela, ebete Yausepeko walubinama: ebo peni, ebe dubu ebe idoko tetelo Ya:suago tabo ka:na:kiyawaonama: dopamo da:toni ebe dubula. Ebete Ya:sukono apa:mo kalomonama: iyaiya wadewade nibo inamabu epetapi wadaeni, ebe inamabuno mibo kawodopola, ebe 30 kilogalama keba kunula:ka: eba kunula.^a 40Ebenu ebe dubu netewate wadewade nibo inamabu Ya:sukono apa:mo alomonate wadewade keyakeya kalikamo ebo aputiniya, mabu Yu epate lumagino ape bobamo iyatima: eba kunu osiyodilonaka. 41Gowelaopiate Ya:suko kebolo kanakapuminiye ebe opo niyakabolo pali idi nitanami, ega:walo ebe pali magumulo nokola bobo atumu na:kitanami, epate ebe bobo maboele nokola damela iyalo obobiya wiyasiya a:e lumagi idi dopamo ebamo kiyatiya:. 42Ebema: Yausepeko Nikadimasiko iba:te Ya:sukono ape ebamo gito niyatiniya, mabu ebe nokola bobo Ya:sukono a:e bai tatalilo itani, ega:walo ibi ma kunu malagidiloniya, ka:lo Palaide egelala, Yu epono talena egelano inamabu osiyodilole tetela, mabu dumutu ebe ibino wokoa: talena egelala.

Ya:sukono Waloma:tapiate Ebenu Ape Bobolo Da:nowadiya

Ma:t 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12

20 1Ebenu Sande duiyanomolo egelate eba waloutalo idokote dolopoliguti, ebe tetelo Magadala duliynomolodawa Ma:lite Ya:sukono bobo uima: da:tiya, ebete bobo demopiya ebe kawo nokola balamo iyalo mupiamida eba itanalo ebo numiya. 2Ebenu ebete walo ka:pa:puligate Saimono Pitako ega:walo waloma:tadawa idi Ya:sute kawonomamo demalagidilonami, ebe dubu netewa napanaliya, “Epate Ya:sukono ape bobo magumune pilolo elawa:, a iyatawa: iba:te kebamo diyata:!”

^z 19:37 Sek 12:10; Awo 1:7 ^a 19:39 Yon 3:1-2

³Ebema: Pitako ega:walo waloma:tadawa idi iba:te bobo uima: ebo tiya. ⁴Ibi netewapiate eba puila:natolo, waloma:tadawa idite samonomamo puligate bobo baiamo dopamo gito nemaigiya. ⁵Ebe tetelo ebete gigiyu niyakabolo nutite, bobo magumamo nopega:no tuduwatalo da:nemeliya, Ya:sukono ape dauputiniya ebe wadewade keyakeya kalikunomoiya nulamiya. ⁶Ebene Pitate walogabone bobamo nemaigate bobo magumamo nopegate da:nemeliya ebe atu keyakeya kaliku ka:nulamiya, ⁷ega:walo Ya:sukono wato dauputiminiya ebe kaliku idite mokopiamida iyabailo eba itanalo ebete ebo numiya. ⁸Ebe tetelo bobamo dopamo da:nemaigiya ebe waloma:tadawa idite bobo magumamo atumu ka:nopegate Ya:sukono ape numia:no ebeno a:e magumune maiga tanalo nanitabokobi ebo na:midiya. ⁹Nanitabola, Godote ebeno Bukamo tabo dopamo akuloliya Ya:sute a:e magumune walo ka:kemaigamene, wiyasiya me waloma:tapi netewate ebe tanalono magumu nanisiwale kelawiya.^b

Ya:sute Magadala Duliynomolodawa Ma:litamo Dapawokaliya
Ma:t 28:9-10; Mak 16:9-11

¹⁰Ebene Ya:suko waloma:tapi dubu netewate motamo gito ka:tiya, ¹¹wiyasiya Ma:lite a:ka:tuwa: bobo bailo luti. Ebete bobono gigiyu niyakabolo eba iitalo tuduwatalo bobo magumamo ebo na:meliti. ¹²Ebe tetelo Godokono nopopi netewa keyakeya kaliku pupulite, Ya:sukono apete dopamo ditani ebe bailo eba okoliutalo Ma:lite ebo ulamiya, idi wato apulo, idi agowa apulo. ¹³Iba:te ebe nalatediya, “Kamiyale, a:ma: beda:ma: kia:wita?”

Ebene ebete tabo eba wiyalo negiya, “Pilo epate naimano Kawodawano ape kebamo date na iyatawa:.”

¹⁴Ma:lite me tabo degiya ebete olobigate Ya:suko utitalo umiya, wiyasiya ebete kiyatawiya: ebe potelela:ka:.^c ¹⁵Ebene Ya:sute ebe nalatediya, “Kamiyale, a:ma: beda:ma: kia:wita, ega:walo poko kowadiawita?”

Ma:lite ebe dubu pali namutudawamu malagidilolo negiya, “Dubu, niyata, a:ma:le a:e lumagino ape opo ida:mo a:ka:niyata:wa:? Modobola na nanana:, ebene nale ebeno ape ka:nelaemamo.”

¹⁶Ebe tetelo Ya:sute ebetamo negiya, “Ma:li!”

Ebene ebete Ya:sutamo olobigadigate Yu epono tabamo ebetamo negiya, “Laboni!” Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, me tabono magumu ebe nitana “Iyatulamedawa.”

¹⁷Ya:sute ebetamo negiya, “Na nani akolawenitala: mabu na naimano Nabiwitamo odoloa:nola. Modobola a:ma: toawete naimano ekaki nananala; ‘Na Ya:sute gemo, naimano Nabiwi ebe la:imano Nabiwila,

^b 20:9 Ali 2:24-32; 1Kol 15:4 ^c 20:14 Luk 24:16; Yon 21:4

iyu, naimano Godo ebe la:imano Godola. Tete tatalila na ebetamo walo ka:ka:tomamo.’”^d

¹⁸Ebene Magadala duliynomolodawa Ma:lite tote Ya:suko waloma:tapi ebe atu tabo eba nanalelo iba:tamo na:negiya, “Na Kawodawa Ya:suko uimo, ebete na anane me tabo la: kapanaletama:.”

Ya:sute Ebene Waloma:tapi Epetapiatamo Dapawokalani

Ma:t 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49

¹⁹Ebe atu Sande egela idoko tetelo Ya:suko waloma:tapiate kapiya motolo eba pola:nalo moto gigiyu a:kodakodailameniya mabu iba:te Yu watowatopi tolelameniya. Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo pawokalanate ibino tetenomolo putinate ibi napanaleni, “Godokono kalakalate la:godolo nitanamene.” ²⁰Ebete ebe tabo genate ebene koto ega:walo balano bugomo iba:tamo ebo a:iyamidaoleni, ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe uminate ibino tepo magumulo kawo kalakala iyatawaoniya.^e

²¹Ya:sute iba:tamo walo na:kegeni, “Godokono kalakalate la:godolo nitanana. Nabiwi Godote na me opo epatamo keba kunu kapaliboniyale, me tetelo nale la: eba kunu kalibolemamota.” ²²Ebe tetelo ebete iba:tamo ela eba agolamidanaloni negeni, “Godokono Uliyana nelawa:la: ²³Ebene la:le lumagi iditamoni ma kunu degelaema, ‘Godote a:imano kuba egebolemetate a:dodolomatilima:ta,’ Godote eba kunu kosiyodilomene, ega:walo tete idilo lumagi iditamoni da:kegelaema, ‘Godote a:imano kuba egebolemetate a:ka:dodolomatilimitamene,’ ebe tanalote atumu eba kunu ka:kitanamene.”^f

Ya:sute Tomasitamo Dapawokalani

²⁴Ya:sukono 12 waloma:tapino taneba magumulo Tomasiko ebe idila, epetapiate ebe Nedewale Guduma: ka:minakiya. Ya:sute waloma:tapi epetapiatamo dapawokalani me dubute ebe idokolo iba:go ka:lutiya:, ²⁵ebema: epetapiate ebe dananiya, “A Ya:suko uima:,” ebete ibino tabo ma kunu wamini, “Ao! Nale ebene kotolo ikokono bugomo ulamea:no, ega:walo nale ebene bugomo naimano kotamo ologilia:no, ega:walo nale ebene balano bugomamo naimano koto augua:no nale ebe tanalo nanitabokobi a:ka:midimo.”

²⁶Ebene kapiya wuiki da:petiya, Ya:suko waloma:tapiate Tomasiago kapiya motamo paladabutinate moto gigiyu kodakodailamenate ebo pola:niya. Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo pawokalanate ibino tetenomolo putinate ibi napanaleni, “Godokono kalakalate la:godolo nitanamene.” ²⁷Ebene ebete Tomasiko nanani, “Naimano koto ulama:wete ikokono bugomo na:pologila:, ega:walo a:imano koto uwamidawete naimano

^d 20:17 Lom 8:29; Yu Epo 2:11-12 ^e 20:20 Yon 16:22; 1Yon 1:1 ^f 20:23 Ma:t 16:19

balano bugomamo napauga. A:ma: woki netewama: akoeda:la:, na nanitabokobi na:midina:!”

²⁸Tomasite ebenu tabo eba wiyanalonegeni, “A:ma: naimano Kawodawalata! A:ma: naimano Godolata!”

²⁹Ebene Ya:sute ebe nanani, “A:ma: na unama:wete nanitabokobi ebo midina:ta, wiyasiya piyate na unamea:no nanitabokobi da:midinima:na:, Godote iba:tamo kalakala kawonomamo bikalamenakomene!”^g

Yonekono Buka Osiyodilo Tanalono Mabu

³⁰Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo wadenomamo niyatawa. Ya:sute ebenu waloma:tapino ololo apulo anoano tanalo epetapi bilibilinomo dosiyodilolenaki, wiyasiya ebe tanalo bilibilinomo epetapi nale me bukalo kawokalilamita: ³¹Wiyasiya kebe iyaiya tanalo nale dakulolemo, ebe tanalate na:pola:nama:na: a:ma:le Ya:sukono nanitabo tanalo kiyatawaema: Ebe Kelisotela, Godokono Gudu, ega:walo a:ma: ebe nanitabokobi da:mida:wenamene ebenu mailamo nanitabo igilo kelaema:ta.^h

Ya:sute Taibiliyasiⁱ Paka:lo Ebenu Sebeni Waloma:tapiatamo Danawokaliya

21 ¹Me tanalo olopoligote egela epetapi da:petoiya, Ya:sute Taibiliyasi Paka:lo ebe a:ka:tuwa: ebenu sebeni waloma:tapiatamo ebenu tanalo walo nakawokalimiya, ebenu ebe tanalote ma kunu pemaigiya. ²Saimono Pitako ega:walo Tomasiko, ebenu mailo idi Nedewale Gudula, ega:walo Nata:niyoloko, ebe Ga:lili opono Ka:ina duliomolodawala, ega:walo Sebedikono gudi netewa, ega:walo Ya:suko waloma:tapi epetapi netewa, miba:te kapimiya pola:niya. ³Ebenu eba adimonalo Saimono Pitate epetapiatamo negeni, “Na namoma: tomo.”

Ebe tetelo ibi bilibilinomate negelaniya, “Modobola a a:ma:go ka:pelaemalema:” ebenu iba:te tolamenate peamo gito noloniya, wiyasiya ebe idokolo iba:te namo kuwatoleniya:, puliyanomola.^j

⁴Ebenu duiyalo egelate eba waloutalo, Ya:sute Ga:lili Paka: balalo utiti, wiyasiya ebenu waloma:tapiate kemalagidiliya: ebe Ya:sutela.

⁵Ya:sute ebenu tabo madodo adipatelo iba:tamo negiya, “Namutupiala:, la: namo a:kuwatola:ema?”

Iba:te nowamiya, “Ao, puliyala.”

⁶Ebenu ebenu ibi nanaliya, “La: pe tumudi apuamo kamau dauba:ema la: namo kuwatolemamota.” Ebenu iba:te ma kunu dowageliya, iba:te kamau adipatema: ka:modobiya: mabu kamauamo namo bilibilinomate taiya.

^g 20:29 1Pit 1:8 ^h 20:31 Yon 3:15; Lom 1:17; 1Yon 5:13 ⁱ Taibiliyasi ebe Ga:lili Paka:no mailo idila. ^j 21:3-6 Luk 5:4-7

⁷Ebe tetelo Ya:sute ebena waloma:tapino taneba magumulo kawonomamo demalagidilonami ebe dubute Pitatamo negiya, “Me Kawodawatela!” Ebene Pitate ebe tabo olowite, ebete woko osiyodiloma: kebe kaliku ka:pekananiyale ebe lubudino kaliku lawete obamo pategate potamo gito na:lumiya,^k ⁸mabu waloma:tapino pete paka: bala tatalidopolo itani. Ebe tetelo waloma:tapi epetapiate ibi a:ka:tuwa: namo bilibilinomagono kamau peago anamiyatate potamo gito na:iliya, ⁹ebene iba:te potamo eba nidiwiutalo ela ebo numiya, ebe elalo bae ega:walo namo okaleo na:pola:ni.

¹⁰Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La:le duwatola:ema ebe namo epetapi mamu nowada:la:.”

¹¹Ebe tetelo Pitate peamo walo ka:nolote namagono kamau damelamo ebo anamiyamidiya, ebe kamauamo 153 kawokawo namate taiya wiyasiya kamaute ketegaliya:!^l ¹²Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: pelama:wete bae na:penala:.” Ibi bilibilinomate iyatawaiya me dubu ebe ibino Kawodawala, ebema: ibi magumulo idawate Ya:suko ma kunu kalatediya:, “A:ma: potelela:ka:?” ¹³Ebe tetelo Ya:sute bae ega:walo namo uwatete iba:tamo gito ikalamoliya, ¹⁴ebema: nanitabola, ebete a:e magumune demaigiya, me ebena netewa-kapiya tetela ebena waloma:tapiatamo dapawokaliya.^m

Ya:sute Pitako Ebena Wokodawama: Walo Da:keka:miya

¹⁵Ebene ibino bae nao tanalote dolopoligiya, Ya:sute Saimono Pitako nalatediya, “Saimono, Yonekono gudu, me waloma:tapiate na nilakapolo demalagidilonena, wiyasiya a:imano nilakapo tanalote ibino nilakapo tanalo nanitabolo na:kodoilinale?”

Ebe tetelo Pitate tabo eba wiyalo negiya, “Iyo, Kawodawa, a:ma: iyatawalata na a:imano wade namutudawala.”

Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Naimano sipi-goeogoe egege wadenomamo nulameniya.”

¹⁶Ebene Ya:sute Pitako walo nakalatediya, “Saimono, Yonekono gudu, a:ma:le na nanitabolo nilakapolo na:kemalagidilona:wena?”

Ebene Pitate tabo eba wiyalo negiya, “Iyo, Kawodawa, a:ma: iyatawalata na a:imano wade namutudawala.”

Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Naimano sipi-goeogoe wadenomamo nulameniya.”ⁿ

¹⁷Ebene Ya:sute netewa-kapiya tetelo Pitako walo nakalatediya, “Saimono, Yonekono gudu, a:ma:le degeawa: me tabo nanitabola:ka?: A:ma: naimano namutudawanomoma: keda:wena?”

Ebe tetelo Ya:sute netewa-kapiya teta:mo Pitakono nilakapo tanaloma: ebe dalatediya, ebema: ebete woki bilibilima: eda:lo nowamiya,

^k 21:7 Yon 13:23; Ma:t 14:29 ^l 21:11 Luk 5:6 ^m 21:14 Yon 20:19,26 ⁿ 21:16 Ali 20:28

“Kawodawa, a:ma: tanalo bilibilinomo iyatawanomolata. Nanitabola, na a:imano wade namutudawala.”

Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Modobola, a:ma: naimano sipi-goeogoeo wadenomamo nulameniye. ¹⁸Na a:ma:tamo nani tabonomo gemo, a:ma: oli ape tetelo a:ma: a:ka:tuwa: a:imano apeno inamabu pupuliawete a:imano ubilo pata:namiyata, wiyasiya a:ma: kadele teta:mo da:nemaigaemene a:imano tanalote eba kunu a:kitanamene. Ebe tetelo a:imano ubite itana:no lumagi idite pete a:imano koto pa:tupuguilamelemetate da:pematuolamolemetamene, ebete a:ma: temeteme baiamo ebo kemagatama:ta.” ¹⁹Pitate keba kunu da:emene ega:walo ebena a:e tanalote Godoko keba kunu dowalogomene, ebe tanalo kawokalilaema: Ya:sute Pitatamo me tabo ebema: giya. Ebene ebete ebena tabo moga:melo Pitatamo walo na:kegiya, “Modobola a:ma: na nowaloma:ena:”^o

Pitate Waloma:tadawa Idino Tanaloma: Ya:suko Daniya

²⁰Ebe tetelo waloma:tadawa idi Ya:sute kawonomamo demalagidilonami ebete ibi netewapi eba waloma:talitalo, Pitate walogabo apuamo polobigate ebe ebo pumiya. Me waloma:tadawate dopamo Aduga:la Soliyomu bae nao tetelo Ya:suko niyakabamo nokoliatepanate ebetamo ma kunu geni, “Kawodawa, a:imano taneba magumulo potele a:ma: anakapumipi na:kowalubilimene?”^p ²¹Pitate ebe dubu umite Ya:suko naniya, “Kawodawa, me dubu epate keba kunu nakamitima:na:?”

²²Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, “Na ubi diyatimo ebete naimano pe teta:mo okolinama:, me naimano tanalola, a:imano tanalola. Modobola a:ma: na waloma:ene tanalo kapiya nemalagidila.” ²³Walone tetelo Ya:suko waloma:tapi epetapiate me tabo dolowiya iba:te ma kunu gela ebo wagilimiya, me waloma:tadawate a:ka:enamene, wiyasiya Ya:sute Pitatamo mako tabo kegiya:. Ebete negiya, “Na ubi diyatimo ebete naimano pe teta:mo okolinama:, me naimano tanalola.”

Yonete Bukamo Dakuloliya Ebe Uwomu Tabo

²⁴Na me waloma:tadawate me bukamo dakulolemo, me iyaiya tabono tanalo magumulo nanitabo tanalo awokalimitamo, iyo, a nanitabokobi midipi bilibilinomo iyatawala, me iyaiya tabo ebe nanitabonomola.^q

²⁵Ega:walo me tanalo idila. Ya:sute me opolo tanalo epetapi bilibilinomo dosiyodilolenaki, nale ebe tanalo me buka kapiyalo

^o 21:19 Ma:t 16:24-25; 2Pit 1:14 ^p 21:20 Yon 13:23-25 ^q 21:24 Yon 19:35

awokalilaema: modoboa:. Naimano woki bitana, buka osiyodilolepiate
Ya:sukono tanalo bilibilinomo awokalilaema: dowagelema:na:, iba:te kebe
buka bilibilinomo dosiyodilolema:na:, epate ebe buka alomoma: me opo
kawonomolo alomo baite a:ka:modobomene.

Kalakala kawonomola, me naimano buka tabo uwomula.^r

^r 21:25 Yon 20:30